

*”Ostanko pyörän vai lähdenkö Amerikkaan?”**

**MONIMUUTTAJAT POHJOIS-AMERIKKAAN
ILMAJOELTA V. 1893- 1920**

Maieli Pihlajasalo
Historian pro gradu-tutkielma
Historian ja etnologian laitos
Jyväskylän yliopisto
Lokakuu 2015

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos – Department Historian ja etnologian laitos
Tekijä – Author Maieli Pihlajasalo	
Työn nimi – Title ”Ostanko pyörän vai lähdenkö Amerikkaan?” Monimuuttajat Pohjois-Amerikkaan Ilmajoelta 1893 – 1920.	
Oppiaine – Subject Historia	Työn laji – Level Pro gradu- tutkielma
Aika – Month and year Lokakuu 2015	Sivumäärä – Number of pages 127
Tiivistelmä – Abstract <p>*Ostanko pyörän vai lähdenkö Amerikkaan, on ilmajokelainen sananparsi Aulis J. Alasen vuonna 1953 ilmestyneestä teoksesta Ilmajoki vuoden 1809 jälkeen. Tutkimus selvittää eteläpohjalaisen Ilmajoen paikkakunnan muuttoilmiötä Pohjois-Amerikkaan vuosina 1893 – 1920, keskittyen monimuuttajiin eli henkilöihin jotka ovat lähteneet matkalle useammin kuin kerran viimeistään vuonna 1920. Lähteinä tutkimuksessa on käytetty Siirtolaisuusinstituutin siirtolaisrekisterin passi- ja matkustajaluetteloita sekä Ellis Island ja Ancestry internetpohjaisia tietokantoja. Arkistolähteinä on käytetty myös pääosin Ilmajoen seurakunnan kirkonarkistoja ja täydentävin osin muiden seurakuntien ja maistraattien arkistoja. Tutkittavista saadut tiedot kustakin lähteestä on koostettu taulukoihin, joiden pohjalta tutkittavien elämää on analysoitu. Tutkimusmenetelmänä on käytetty mikrohistorian käytäntöjä ja prosopografiaa sekä tapaustutkimus- mallia.</p> <p>Tutkimuksessa käytiin läpi 2816 ilmajokelaista, jotka olivat hakeneet passia Amerikkaan. Monimuuttajia löytyi lopulta 12, joista kolme oli naisia ja loput miehiä. Joukosta löytyi peräti viisi kertaa Yhdysvaltoihin matkustanut henkilö. Suurimmalla osalla tutkittavista oli sisaruksia tai ystäviä Yhdysvalloissa ja miehistä vain yksi haki perheensä Yhdysvaltoihin. Naiset hankkivat elantonsa palvelijoina ja kokkeina New Yorkissa. Miehet työskentelivät työmiehinä kaivoksissa ja maataloudessa sekä koristepeuseppänä ja räätälinä. Kaksi miehistä hankki Yhdysvalloista oman maatilän, jolle he asettuivat perheineen pysyvästi. Kahdestatoista monimuuttajasta viisi palasi takaisin Suomeen ja näistä viidestä vain kaksi asettui Ilmajoelle. Seitsemän tutkittavaa kuoli Yhdysvalloissa, osasta löytyi joko kuolintodistus, tai kuolemasta oli ilmoitettu Ilmajoen seurakuntaan.</p> <p>Arkistonhallinnan maisteriohjelmaan kuuluva pro gradu- tutkielma sisältää lähdekriittistä arkistonhallinnallista pohdintaa.</p>	
Asiasanat – Keywords Mikrohistoria, Siirtolaisuus, Emigraatio, Ilmajoki, Pohjois-Amerikka, Monimuuttajat, Maastamuutto, Paluumuutto	
Säilytyspaikka – Depository Historian ja etnologian laitos	
Muita tietoja – Additional information	

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	1
1.1	Taustaa.....	1
1.2	Aikaisempi tutkimus.....	2
1.3	Tutkimuskysymykset.....	3
1.4	Tutkimusmenetelmät	4
2	TUTKIMUKSESSA KÄYTETYT ARKISTOLÄHTEET.....	8
2.1.	Siirtolaisuusinstituutti.....	8
2.2.	Passihakemukset.....	10
2.3	Matkustajaluettelo	11
2.4	Seurankuntien kirkonkirjat/rippikirjat	12
2.5	Ellis Island arkistot.....	16
2.6	Ancestry.com	18
3	YLEISTÄ SIIRTOLAISUUDESTA	20
3.1	Siirtolaisuuden syitä ja motiiveja	20
3.2	Sijoittuminen Amerikkaan	22
3.3	Ajankulua Amerikassa.....	24
3.4	Amerikkalaisten käsitykset suomalaisista	25
4	ILMAJOEN SIIRTOLAISUUS JA MONIMUUTTAJAT.....	27
4.1	Amerikan kuume Ilmajoella	27
4.2	Amerikan lesket Ilmajoella	29
4.3	Monimuuttajien tutkimusprosessi	30
5	ILMAJOEN MONIMUUTTAJAT	33
5.1	Jaakko Haavisto	33
5.2	Maria Hautala.....	37
5.3	Michel Ketko.....	39
5.4	Herman Valentin Kuivamäki	41
5.5	Jaakko Kullas	43
5.6	Hilma Adolfiina Mäki	46
5.7	Isak Mäkynen	48
5.8	Matti Ojala	49
5.9	Martti Matti Valentin Rajala	52
5.10	Juho Alfred Rasku	54
5.11	Maria Elisabet Renko	57

5.12	Juho Kustaa Toukonen	59
5.13	Yhteenveto Ilmajoen monimuuttajista	61
6	PÄÄTELMÄT	64
	LÄHTEET JA KIRJALLISUUS.....	67
	LIITTEET	71

1 JOHDANTO

1.1 Taustaa

Tutkimukseni kohteeksi valikoitui Pohjois-Amerikan siirtolaisuus¹, koska se on ilmiö, johon minulla on henkilökohtaista mielenkiintoa. Erityisenä innoittajana toimi myös Tampereen avoimen yliopiston Seinäjoen toimipisteen historian aineopinnoissa Filosofian Tohtori Ulla Aatsingin pitämä luentosarja: *Suomalaissiirtolaiset Amerikassa 1900- luvun alkuvuosikymmeninä*², joka antoi kipinän lisäksi konkreettisia neuvoja ja vinkkejä tiedonhakuun sekä Suomessa että Yhdysvalloissa. Asun Etelä-Pohjanmaalla ja tällä alueella Amerikan siirtolaisuus on ilmiö, jolla on ollut monimuotoista vaikutusta lukuisiin eri sukuihin ja perheisiin vanhan Vaasan läänin alueella ja niin myös minunkin suvussani. Suurta amerikansiirtolaisuutta onkin usein luonnehdittu pohjalaiseksi ilmiöksi, ja se lienee oikeutettua, sillä vuosina 1870 – 1914 oli 52 % siirtolaisista kotoisin entisen Vaasan Läänin alueelta, mikä käsittää Etelä-Pohjanmaan ja osittain Pohjanmaan nykyiset alueet. Vuosina 1866 – 1930 Etelä-Pohjanmaalta lähti noin 120 000 siirtolaista³ eli kolmannes koko Suomen siirtolaisista.⁴ Pohjanmaa kokonaisuudessaan käsittäen Keski- Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan oli merkittävää siirtolaisten lähtöaluetta.

Tutkimuksessani käsittelem myös tapaustutkimus tyylisesti oman äitini isoisän ilmajokelaisen Jaakko Haaviston Amerikan matkoja ja niiden mahdollisia vaikutuksia perheen elämään. Vaikkakin olen jo lapsuudesta saakka ollut tietoinen sukumme ”Ameriikan paapasta”, ei minulla konkreettista tietoa ole hänen elämästään ja matkoistaan ollut. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää dokumentoituja tietoja Jaakko Haavistosta sekä tutkimuksessa löytyvistä

¹ Siirtolaisuus tarkoittaa vapaaehtoista muuttoa toiseen maahan hankkimaan elantoa.

² Luentosarja oli osana Tampereen avoimen yliopiston historian aineopintojen temaattisia erikoistumisopintoja syksyllä 2011.

³ Siirtolainen on joko maahanmuuttaja tai maastamuuttaja.

⁴ Niemi 2003, 5.

mahdollisista muista ilmajokelaisista paluumuuttajista⁵, jotka lähtivät siirtolaiseksi vielä toiseenkin otteeseen eli monimuuttajista⁶ ja heidän elämästään siirtolaisena samoin tapaustutkimus- mallilla.

1.2 Aikaisempi tutkimus

Suurta amerikansiirtolaisuutta on tutkittu melko runsaasti, tutkimuksia löytyy aina väitöskirjoista pro gradu -töihin. Etelä-Pohjanmaan siirtolaisuutta koskeva Anna-Leena Toivosen väitöskirja *Etelä-Pohjanmaan valtamerentakainen siirtolaisuus 1867 - 1930* vuodelta 1963 on siirtolaisuuden tutkimuksen perusteoksia. Toisena merkittävänä siirtolaisuustutkimuksena voidaan pitää Reino Keron vuonna 1974 ilmestynyttä väitöskirjaa *Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil Wars and the First World War*. Reino Kero on julkaissut useita tutkimuksia Pohjois-Amerikkaan kohdistuneesta siirtolaisuudesta, näistä muutamia ovat vuonna 1976 julkaistu *Suuren lännen suomalaiset*, vuonna 1996 julkaistu *Suureen Länteen. Siirtolaisuus Suomesta Pohjois-Amerikkaan. Suomalaisen siirtolaisuuden historia I, II ja III*- teokset ja vuonna 1997 julkaistu *Suomalaisina Pohjois-Amerikassa. Siirtolaiselämää Yhdysvalloissa*. Palaavaa siirtolaisuutta on tutkinut Keijo Virtanen, joka vuonna 1979 ilmestyneessä väitöskirjassaan *Settlement or Return: Finnish Emigrants (1860 -1930) in the International Overseas Migration Movement* pyrki selvittämään Suomeen paluun syitä. Virtasen tutkimuksessa on käytetty otantaa, jossa on valikoitu koko Suomea edustamaan kuusi toisistaan poikkeavaa paikkakuntaa. Kyseisessä väitöskirjassa käsitellään monimuuttajia yhden luvun verran. Hän käyttää monimuuttajien termeinä Temporary return eli väliaikainen paluu ja Re-emmigration eli uudelleen maastamuutto. Hänen tutkimuksensa mukaan tällaisia väliaikaisia palaajia oli noin 10 % kaikista siirtolaisiksi lähtijöistä. Virtasen mukaan siirtolaisia veti Suomeen home-sickness eli koti-

⁵ Paluumuuttaja tarkoittaa kotimaahansa palaavaa Suomen kansalaista ja hänen lapsiaan vaikka heillä olisi toinen kansalaisuus.

⁶ Termi monimuuttaja on itse muodostettu kuvaamaan tämänsuuntaista muuttajaliikettä, koska valmista, yleisessä käytössä ollutta termiä ei ollut.

ikävä, mutta Amerikkaan paluun syynä oli money-sickness eli rahan tarve.⁷ Paikallista siirtolaisuutta käsittelee Risto Vilmusenaho vuonna 2001 julkaistu väitöskirja *Siikajokilaakson siirtolaisuus vuosina 1850 - 1914. Talous- ja sosiaalihistoriallinen tutkimus Kestilän, Paavolan, Piippolan, Pulkkilan, Pyhännän, Rantsilan, Revonlahden ja Siikajoen kuntien maastamuutosta.*

Myös Yhdysvalloissa on tutkittu Pohjois-Amerikan siirtolaisuutta, siellä on ilmestynyt muun muassa vuonna 1960 toisen polven suomalaisen A. William Høglundin *Finnish Immigrants in America 1880 – 1920* ja jo melko aikaisessa vaiheessa vuonna 1924 ilmestynyt John Wargelinin kirja *Americanization of the Finns*. Uusinta tutkimuskirjallisuutta aiheen parista esittää vuonna 2014 Michiganin Yliopiston julkaisema Auvo Kostiaisen teos *Finns in the United States. A History of Settlement, Dissent and Integration*. Suomalaisen siirtolaisuuden tutkimusta löytyy myös muihin kohtamaihin kuin Pohjois-Amerikkaan. Tutkittu on muun muassa suomalaisten muuttamista Ruijaan, Australiaan, Uuteen-Seelantiin, Etelä-Afrikkaan, Etelä-Amerikkaan, Ruotsiin ja Siperiaan sekä lisäksi on tutkittu suomalaisten Amerikan siirtolaisten muuttamista Neuvostoliiton Karjalaan. Siirtolaisuutta on käsitelty myös useissa pro gradu-tutkimuksissa. Tutkimusta pelkästään monimuuttajista ei ole kuitenkaan tullut Suomessa eikä Yhdysvalloissa minua vastaan.

1.3 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksen pääasiallinen tarkoitus on selvittää mahdollisten ilmajokelaisten monimuuttajien määrä, ikärakenne, sukupuoli ja mahdollinen ammatti tai yhteiskunnallinen asema sekä elämäntyyli. Kysymykseen miksi Amerikkaan lähdettiin, on vaikea antaa yksiselitteistä vastausta etenkin kun on myöhäistä kysyä siirtolaiseksi lähteneeltä eikä käytössäni ole esimerkiksi siirtolaisiksi lähteneiden henkilökohtaista kirjeenvaihtoa. Kuitenkin katsoisin passihakemusten ammattien antavan jonkinlaista suuntaa lähdön syyille sekä osaltaan selittävän myös miksi välillä tultiin takaisin kotimaahan. Merkintä paluusta paikkakunnalle

⁷ Virtanen. Settlement or Return 1979, 70 – 83.

löytyy kirkonkirjoista. Tutkimuskysymyksiä on monia kuten: Millainen oli tyypillinen Ilmajoelta lähtevä Amerikan siirtolainen? Miksi juuri hän lähti? Millä tavoin maatalouden murros heijastui siirtolaisuuteen, oliko lähtö pakon sanelemaa jos ei omistanut maata tai perinyt taloa? Oliko siirtolaisuudelle vaihtoehtoja? Kenen toimesta matka rahoitettiin? Kenen kanssa matkalle lähdettiin ja haettiin mahdollinen perhe myöhemmin uuteen kotimaahan? Minne Pohjois-Amerikassa sijoituttiin? Jäätiinkö Pohjois-Amerikkaan pysyvästi vai palattiinko takaisin Suomeen ja asetuttiinko Ilmajoelle? Paluumuuton osalta kysymyksiä olivat: Rikastuttiinko Amerikassa? Mahdollistiko siirtolaisuus sosiaalisen nousun? Käsittelen myös Amerikan siirtolaisuutta yleisenä ilmiönä. Lisäksi käsitellen suomalaisten ammatteja Amerikassa, sijoittumista Yhdysvaltojen alueelle, ajanviettotapoja ja uskonnollista sekä poliittista käyttäytymistä uudessa kotimaassa. Tutkimuskysymyksiä on siis todella monta, mutta toisaalta ne ovat juuri niitä olennaisia kysymyksiä, joita siirtolaisuustutkimuksen yhteydessä yleensä yritetään selvittää.

1.4 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmäksi valikoitui tapaustutkimus, sillä tapaustutkimusmetodin avulla pyrin havainnollistamaan siirtolaisuutta ja sen konkreettista merkitystä yhden perheen ja suvun elämään. Tyypillistä case study- eli tapaustutkimukselle on valita tutkimuskohteeksi yksittäinen tapaus, tilanne, tapahtuma tai joukko tapauksia, joiden tarkastelussa kiinnostuksen kohteena ovat usein prosessit. Yksittäistapauksia pyritään tapaustutkimusmetodissa tutkimaan niiden luonnollisessa ympäristössä kuvaten tarkasti tutkittavaa ilmiötä. Kuvailevat menetelmät eivät välttämättä pyri selittämään ilmiöiden välisiä yhteyksiä, testaamaan hypoteeseja, tekemään ennusteita, vaan tavoitteena on tutkimuskohteen ominaispiirteiden systemaattinen, tarkka ja totuudenmukainen kuvailu.⁸

⁸ Hirsjärvi et al. 2010, 125 – 126.

Aiheenani aion käsitellä Pohjois-Amerikan siirtolaisuutta, rajaten sen Yhdysvaltoihin matkustaneisiin Ilmajoelta v. 1893 - 1920 lähteneisiin siirtolaisiin. Ajankohtana on 1893 - 1920 ja oikeastaan alkamisajankohtaa ei varsinaisesti ole rajattu, vaan mukana ovat kaikki, jotka löytyvät siirtolaisuusinstituutin passihakemukset tietueesta haulla kotipaikka: Ilmajoki, kohdema: Amerikka. Löytyvistä monimuuttajista kuvataan elämänkulkua niin pitkälle kuin se on selvitettävissä. Aineisto koskien koko Etelä-Pohjanmaan siirtolaisia olisi muodostunut tähän tutkimukseen liian laajaksi, niinpä valikoitui tutkittavaksi paikkakunnaksi äidinpuoleisen sukuni kotipaikkakunta Ilmajoki. Ilmajoki on myös vanha emäpitäjä, joten se on hyvä esimerkki etelä-pohjalaisesta paikkakunnasta, josta lähdettiin siirtolaisiksi⁹. Ilmajoelta ja sen kolmesta entisestä kappeliseurakunnasta oli yhteensä 18 vuoden aikana, vuosina 1893 – 1908 lähtenyt noin 7000 siirtolaista.¹⁰ Muita eteläpohjalaisia paikkakuntia joista lähdettiin amerikansiirtolaisiksi runsain mitoin, olivat Alavus, Jalasjärvi, Kauhajoki, Kauhava, Lapua ja Teuva¹¹. Pelkästään passihakemuksia, joissa kohdemaana on Amerikka ja kotipaikkana Ilmajoki löytyi 2816 kappaletta, joten aihe rajautui vielä monimuuttajiin, eli henkilöihin jotka ovat hakeneet passia ja todennäköisesti myös matkustaneet Pohjois-Amerikkaan vähintään kaksi kertaa. Passihakemusten suuri määrä tekee tästä osasta tutkimuksesta kvantitatiivista eli määrällistä. Seuraavassa tutkimuksen vaiheessa siirrytään matkustajaluetteloihin, joiden avulla voidaan erotella pelkän passin hakijoista ne, jotka löytyvät laivayhtiöiden matkustajaluetteloista.

Ellis Island sivuston kautta voidaan eritellä ne henkilöt jotka matkustivat ja jotka rekisteröitiin Yhdysvaltoihin saapuneiksi Ellis Islandin siirtolaiskeskuksessa ja Ancestry.com palvelun kautta voidaan viedä todentaa matkustajan päätyneen Yhdysvaltoihin, sekä myös osoite mihin hän on ilmoittanut matkustavansa.

Vain muutama henkilöön kohdistuva tutkimus tekee tästä osasta tutkimusta kvalitatiivista. Kvalitatiivinen tutkimus on laadullista analyysia, joka koostuu

⁹ Ilmajoen kappeliseurakunta on perustettu vuonna 1516. Ilmajoen emäpitäjästä ovat aikojen kuluessa irtautuneet Alavus, Jalasjärvi, Kauhajoki, Kurikka, Peräseinäjoki ja Seinäjoki. ja Ilmajoen kunta on perustettu vuonna 1865. www.ilmajoki.fi.

¹⁰ Alanen 1953, 107.

¹¹ Niemi 2003, 4.

kahdesta vaiheesta, havaintojen pelkistämisestä ja tutkimuskysymyksen ratkaisemisesta. Laadullisissa analyyseissä pyritään muotoilemaan rakenteita, jotka pätevät koko aineistoon. Menetelmässä kannattaa kuitenkin suhtautua varovaisesti erotteluiden tekemiseen ja tyypittelyyn tai kategorioimiseen. Arvoituksen ratkaiseminen taas tarkoittaa, että tuotettujen johtolankojen ja käytössä olevien vihjeiden avulla pyritään tekemään tulkinta tutkittavasta kysymyksestä.¹² Kvalitatiiviselle tutkimukselle on tavanomaista kerätä sellaista aineistoa jonka avulla voidaan tutkia kysymystä mahdollisimman monesta näkökulmasta. Kvalitatiivinen aineisto onkin usein monitasoista ja kompleksista. Samaan aineistoon voidaan soveltaa eri näkökulmia. Tutkimusmenetelmäksi valikoitui tapaustutkimus, sillä kyseisen metodin avulla pyrin havainnollistamaan siirtolaisuutta ja sen konkreettista merkitystä muutaman perheen ja suvun elämään. Tyypillistä tapaustutkimukselle on valita tutkimuskohteeksi yksittäinen tapaus, tilanne, tapahtuma tai joukko tapauksia, joiden tarkastelussa kiinnostuksen kohteena ovat usein prosessit. Yksittäistapauksia pyritään tapaustutkimus metodissa tutkimaan niiden luonnollisessa ympäristössä kuvaten tarkasti tutkittavaa ilmiötä. Kuvailevat menetelmät eivät välttämättä pyri selittämään ilmiöiden välisiä yhteyksiä, testaamaan hypoteeseja, tekemään ennusteita, vaan tavoitteena on tutkimuskohteen ominaispiirteiden systemaattinen, tarkka ja totuudenmukainen kuvailu.¹³

Voidaan puhua myös elämäkertatutkimuksesta, joka on historiantutkimuksen niin kutsuttua suurta yleisöä kiinnostavaa tutkimusta, etenkin jos tutkimuksen kohteena on joku julkisuuden henkilö. Isoisoisäni ei ollut julkisuuden henkilö, mutta minulle hänen historiansa selvittäminen on merkittävää, koska haluan selvittää mikä on ollut se seikka mikä on saanut hänet perheellisen miehen, tekemään päätöksen lähteä hakemaan elantoa Yhdysvalloista saakka kahteen eri otteeseen. Toisaalta myös eettiset kysymykset askarruttavat minua, onko minulla oikeutta lähteä tutkimaan yksittäisen henkilön elämää? Toisaalta koen, että sukulaisuussuhde antaa minulle jonkinlaisen oikeutuksen tunkeutua isoisoisäni elämään. Toivon löytäväni tarpeeksi lähdemateriaalia tehdäkseni hänestä kattavan

¹² Alasuutari 1999, 37 – 44.

¹³ Hirsjärvi et al. 2010, 125 – 126.

ja todenmukaisen kuvauksen. Toisin on laita tutkimuksessa löytyvien muiden ilmajokelaisten monimuuttajien kohdalla, joihin minulla ei ole sukulaisuussuhdetta. Aion kuitenkin käsitellä heitä kuten isoisoisääni, mutta koska aikomukseni ei ole tehdä henkilöhaastatteluita jäänee tutkimukseni heidän osaltaan ainoastaan lähdemateriaalien varaan ja toivon sen tuovan esiin myös heidän kohdallaan kattavan ja totuudenmukaisen kuvauksen.

Tutkittavien aineistojen suuri määrä tekee tästä osasta tutkimuksesta kvantitatiivista eli määrällistä. Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla voidaan todentaa oletuksia, joita tutkittavasta asiasta on olemassa. Oleellista on, ettei tutkimuksen kohteeksi valikoi vain sellaisia tekijöitä, jotka tukevat tutkijan aikaisempia käsityksiä tämä pätee myös kvalitatiiviseen tutkimukseen.¹⁴ Yleensä voidaan viitata aikaisempiin tutkimustuloksiin, joilla ratkaistaan yleistettävyysongelma, mutta tässä tapauksessa on kyse yleisesti tiedostetusta ilmiöstä, jota on kuitenkin tutkittu vähän, joten yleistettävyys kysymyksen käsittely tulee jäämään pienempään rooliin.¹⁵ Kvantitatiivisella tutkimuksella koostettua materiaalia voidaan analysoida kvalitatiivisen tutkimuksen avulla. Kvantitatiivisessa analyysissä argumentoidaan keskimääräisillä yhteyksillä ja etsitään tilastollisia säännönmukaisuuksia siitä tavasta, jolla eri muuttujien arvot liittyvät toisiinsa. Tutkimusyksikköinä voivat olla laajemmat ihmisryhmät tai kuten omassa tutkimuksessani yksilöt.¹⁶ Täytyy myös pitää mielessä, että tämänkaltainen tutkimus on ennen muuta kirjoittamalla tapahtuvaa päättelyä¹⁷, joten on tärkeää saada ”kirjoitettua auki” sekä johdanto, lähdeaineisto, tutkimusmenetelmä että tutkimustulokset ymmärrettävään muotoon.

Tutkimustapaa kuvaa myös prosopografinen tutkimus, jossa pyritään mahdollisimman tarkasti selvittämään henkilöiden elämästä systemaattisella tavalla. Tiedot kerätään liitteeksi omaan taulukkoon. Silloin kun tutkittavista henkilöistä kerätään samankaltaisia tietoja samoista rekistereistä, on helppoa havainnoida tutkittavien eroavaisuuksia ja yhtäläisyyksiä. Prosopografia on vanha

¹⁴ Tosh 2006, 259 - 260.

¹⁵ Alasuutari 1999, 244 - 245.

¹⁶ Alasuutari 1999, 37.

¹⁷ Kalela 2000, 164.

tutkimusmenetelmä. Sitä on kehitetty tieteelliseksi metodiksi antiikin tutkijoiden piirissä 1800 - luvulta lähtien. Prosopografisen tutkimuksen tavoitteena on tuoda esille yleistäviä piirteitä tutkimusjoukossa ja selvittää mikä oli tavallista, normaalia ja vallitsevaa. Prosopografisessa metodissa on olennaista kerätä valitusta tutkimusjoukosta yksilöityä tietoa systemaattisesti prosopografiseen tietokantaan, jota analysoidaan erilaisia menetelmiä käyttäen. Menetelmällä analysoidaan tiettyjen yksilöiden muodostamaa populaatiota, jossa yksilö esiintyy ennen kaikkea ryhmänsä edustajana. Tavoitteena on tuoda tutkimusjoukkoon liittyviä kollektiivisia ja yleistäviä piirteitä.¹⁸ Prosopografiaa on määritelty muun muassa seuraavasti: prosopografiassa tutkitaan yksilöitä samoista lähtökohdista, heistä voidaan kerätä dataa muun muassa sosiaalisesta taustasta, koulutuksesta, taloudellisista lähtökohdista. Samaa data täytyisi kerätä jokaisesta tutkittavasta.¹⁹ Prosopografia on kahden eri asian yhdistämistä. Ensin täytyy kerätä tutkittava elämäkerrallinen data, jota tutkitaan erilaisten metodien avulla. Käytettäviä metodeja voivat olla esimerkiksi monimuuttuja analyysit ja sosiogrammit.²⁰ Prosopografia ei ole kiinnostunut uniikista vaan enemmänkin keskiarvosta ja siitä mikä on tavallista ja stereotyyppistä, eikä sen avulla voidakaan tutkia niin sanottuja historian suurmiehiä.²¹

2 TUTKIMUKSESSA KÄYTETYT ARKISTOLÄHTEET

2.1. Siirtolaisuusinstituutti

Siirtolaisuusinstituutin yksi päätehtävä on kerätä ja tallentaa siirtolaisuuteen, maassamuuttoon ja muuttoliikkeisiin yleensä liittyvää aineistoa. Lisäksi siirtolaisuusinstituutti ylläpitää yhteyksiä yleisarkistoihin, erilaisiin yksityisarkistoihin, kirjastoihin ja tutkimuslaitoksiin eri puolilla maailmaa ja seuraa, mitä muuttoliikkeitä käsittelevää aineistoa niissä on.

¹⁸ Uotila 2014, 31.

¹⁹ Broady 2002, 1 - 2.

²⁰ Verboeven et al, 7.

²¹ Verboeven et al. 2007, 37.

Siirtolaisuusinstituutin pääpaikka ja arkisto sijaitsevat Turussa, lisäksi sillä on alueellinen toimipiste *Pohjanmaan aluekeskus* Seinäjoella ja suomenruotsalainen yksikkö *Centret för Svenskfinland* Kruunupyssä. Vuonna 1989 perustettu siirtolaisrekisteri palvelee sekä sukuhaarojaan tutkivia suomalaisia sukututkijoita että suomalaisia juuriaan etsiviä siirtolaisten jälkeläisiä ulkomailla. Tietoja voidaan käyttää myös tieteelliseen tutkimukseen.

Siirtolaisuusinstituutin arkistoon (*Siirtolaisuuskokoelmat*) oli vuoden 2014 alkuun mennessä kertynyt aineistoja yhteensä yli tuhannelta henkilöltä ja yhteisöltä. Aineisto karttuu jatkuvasti eri tahoilta saatavien lahjoitusten ja talletusten avulla. Lisäksi aineistoja kertyy eri tutkimusprojektien yhteydessä, instituutin omina hankintoina sekä kopiointein. Aineiston käsittelyssä ja säilytyksessä noudatetaan Kansallisarkiston ja Museoviraston ohjeita. Valokuvakokoelmassa on noin 23 000 kappaletta kuvia ja kirjekokoelmassa noin 15 000 kappaletta kirjeitä. Haastatteluaineistoa on kerätty yli 700 tuntia ja erilaista museaalista aineistoa kuten matka-arkkuja ja tauluja on luetteloitu noin 1400 kappaletta.²² Siirtolaisuusinstituutin arkistonhoitajan Jarno Heinilän mukaan jokainen arkistokartutus (voi vaihdella yksittäisestä paperista kokonaiseen henkilö- tai yhdistysarkistoon) saa aluksi oman signuminsa, minkä jälkeen se pääsääntöisesti järjestetään perinteisen, asiakirjatyypipohjaisen ABC-kaavan mukaisesti, tosin siirtolaisuusinstituutti ajoin vastaanottaa sellaisiakin aineistoja, joissa on tavalla tai toisella niin selkeä olemassa oleva järjestys, ettei ole syytä mennä sitä muuttamaan. Toiminta on siis tapauskohtaista.²³

Siirtolaisrekisterin atk-tietokannoissa oli vuoden 2010 syksyllä yhteensä yli 750 000 tietuetta. Suurin osa näistä tietokannoista on käytettävissä internetin kautta. Lisäksi rekisteriin kuuluu runsaasti sellaisia tietokantoja ja aineistoja, jotka eivät ole vielä käytettävissä internetin kautta.²⁴

²² <http://www.migrationinstitute.fi/fi/sukututkimus/siirtolaisrekisteri/>

²³ Sähköposti Jarno Heinilä, Siirtolaisuusinstituutti.

²⁴ www.migrationinstitute.fi/fi/arkisto.

2.2. Passihakemukset

Ensimmäinen tutkimuksessani käytössä oleva arkistolähde on Siirtolaisuusinstituutin ylläpitämä passiluettelo, joka perustuu lääninhallitusten ja kaupunginmaistraattien passiluetteloihin 1800-luvun alkupuolelta vuoteen 1920. Passihaun hakukenttään voi syöttää ainoastaan etu- ja sukunimen, kotipaikan ja kohdemaan. Tietueita passiluettelossa on 268 000. Vuoden 2005 alussa tietokantaan oli talletettu seuraavat alueet ja ajanjaksot: Hangon maistraatti, vuodet 1900 -1903, Hämeen lääni, vuodet 1903 -1904, Kristiinankaupungin maistraatti, vuodet 1890 -1891 ja 1900 -1901, Kokkolan maistraatti, vuodet 1899 -1902, Kuopion lääni, Venäjälle menneet vuosilta 1890 -1899 ja Euroopan ulkopuolelle menneet vuosilta 1900 -1915, Mikkelin lääni, vuodet 1914 -1915, Oulun lääni, vuodet 1897 -1922, Turun ja Porin lääni, vuodet 1889 -1905, Vaasan lääni, vuodet 1896 -1904, Viipurin lääni Amerikkaan menneet, vuodet 1906 -1909.²⁵ Tämä Siirtolaisuusinstituutin sivuilla oleva tieto ei kuitenkaan voi pitää enää paikkaansa, sillä esimerkiksi Vaasan läänin alueella passin päivämääriä löytyy aina vuoteen 1920 saakka. Tiedot lienevät jääneen internet- sivustolle päivittämättä.

Passiasetusten mukaan jokainen Suomen ulkopuolelle matkustava tarvitsi passin. Niitä myönsivät läänien kuvernöörit, tapulikaupunkien maistraatit, Ahvenanmaan kihlakunnan kruununvouti sekä eräät muut viranomaiset. Vuosina 1888 ja 1903 asetusta muutettiin siten, että passi oli voimassa useammallekin kuin vain yhdelle matkalle. Tämä sinällään hankaloittaa monimuuttajien tunnistamista, jos samalla passilla on käyty välillä kotimaassa. Matkustaja sai itse määrätä passin voimassaoloajan, aika ei kuitenkaan saanut ylittää viittä vuotta. Vuonna 1903 asetukseen tuli rajoitus, jonka mukaan passia hakevien miesten täytyi osoittaa, ettei asevelvollisuus ollut esteenä matkalle. Samaan perheeseen kuuluvat saivat

²⁵ www.migrationsinstitute.fi

pyynnöstään yhteispassin.²⁶ Passihakemuksistakin löytyy väärin kirjattuja nimiä ja nimiä on voitu joko suomentaa tai ruotsintaa. Passiluetteloihin ei ole välttämättä merkitty mukana matkustavia pikkulapsia. Vaasan läänistä ei pääsääntöisesti ollut kyse ”passittomasta” maahanmuutosta, kuten esimerkiksi pohjoisemmassa Oulun läänin alueella. Passittomalla maahanmuutolla tarkoitetaan maahanmuuttoa, jota ei ole kirjattu mihinkään eli esimerkiksi on ensin lähdetty Ruotsiin, josta matka on jatkunut siirtolaiseksi Amerikkaan. Siirtolaisuusinstituutin sukututkija Elisabeth Uschanovin mukaan kaikki säilyneet passiluettelot ennen vuotta 1920 on mikrofilmattu ja mikrofilmit ovat säilytyksessä sekä Siirtolaisuusinstituutissa että Kansallisarkistossa Helsingissä. Alkuperäiset passiluettelot ovat oman alueensa maakunta-arkistossa eli Ilmajoen osalta siis Vaasan maakunta-arkistossa.²⁷ Hakua helpottaisi, jos lisäksi olisi hakukenttä syntymävuodella. Kaikki passihakemuksista kaksi tai useamman kerran löytyvät henkilöt on merkitty liitteeseen yksi.

2.3 Matkustajaluettelo

Tutkimuksessani toisena arkistolähteenä käytän Siirtolaisuusinstituutin matkustajaluetteloja. Matkustajaluettelossa on 318 000 tietuetta. Matkustajaluettelon hakukenttää voi syöttää etu- ja sukunimen, määräraikan, määräraamaan ja lähtöpäivän, mutta ei esimerkiksi lähtijän kotipaikkaa eikä syntymävuotta. Tämän takia käyttäessäni matkustajaluetteloja suoritin kaikki haut ainoastaan passiluetteloista saaduilla nimillä, lisäämättä muita hakuetoja.

Matkustajaluettelossa on tietoja Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön (SHO) laivoilla Suomesta lähinnä Hangon kautta ulkomaille lähteneistä henkilöistä. Suurin osa heistä on suomalaisia siirtolaisia, mutta joukossa on myös muun muassa Suomen kautta muuttaneita Venäjän juutalaisia. Matkustajaluettelo kattaa seuraavat ajanjaksot: Vuodet 1892 -1896, 1899 -1914 ja 1920 -1939, 1940 -1960 (vuoden 1949 jälkeen lähteneistä siirtolaisista saatavissa olevat alkuperäislähteet kattavat

²⁶ Vilmusenaho 2001, 12.

²⁷ Sähköposti Elisabeth Uschanov, Siirtolaisuusinstituutti.

vain pienen osan) Siirtolaisrekisterin tietokantaan on talletettu kaikki saatavilla olevat Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön matkustajaluettelotiedot.²⁸ Matkustajaluettelon heikkous on sen puutteellisuus etenkin matkustajan kotipaikan osalta. Nimet ovat useasti joko väärin tai epäselvästi kirjoitettu ja osalla lähtijöistä on sukunimeksi merkitty ajan tavan mukaisesti talon tai torpan nimi. Toisaalta matkustajan päämäärä on merkitty suhteellisen tarkasti. Matkustajaluetteloon on myös merkitty tarkka päivämäärä, jolloin siirtolainen lähti Suomesta, lähtöpaikka ja valtamerilinjan nimi sekä matkalipun hinta joko Suomen markoissa tai Amerikan dollareissa.

Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiöllä oli monopoli asema vuodesta 1891 saakka ja se edusti ainakin Allan-, American-, Anchor-, Beaver-, Cunard-, Dominion-, Inman-, State- ja White Star- linjoja, joten Suomen Höyrylaivaosakeyhtiön matkustajaluettelot antavat kattavan käsityksen Suomesta matkustaneista Pohjois-Amerikan siirtolaisista.²⁹ Siirtolaisuusinstituutin sukututkija Elisabeth Uschanovin mukaan alkuperäisiä Suomen Höyrylaiva osakeyhtiön matkustajaluetteloita säilytetään Turussa Åbo Akademin kirjaston käsikirjoitusosastolla.³⁰

Siirtolaisuusinstituutin passihakemukset sekä matkustajaluettelot ovat sinällään helppokäyttöisiä, vaikkakin se on maksullinen palvelu. Käyttömaksu on edullinen vain 20 euroa vuodessa ja käyttömaksu sisältää tarvittaessa opastuksen palvelun käyttämiseen. Palvelua voi käyttää internetin kautta, eikä tarvitse mennä paikanpäälle. Matkustajaluettelotiedot on kerätty liitteeseen kaksi.

2.4 Seurankuntien kirkonkirjat/rippikirjat

Evankelis-luterilaisen kirkon papisto velvoitettiin vuoden 1686 kirkkolailalla pitämään kirkonkirjoja. Luterilaisten seurakuntien historia- ja rippikirjat toimivat 300 vuoden ajan Suomen virallisina väestöluetteloina. Siviilirekisteri Suomeen perustettiin vuonna 1919. Siihen merkittiin henkilöt, jotka eivät kuuluneet

²⁸ www.migrationinstitute.fi.

²⁹ Kero. Suomen siirtolaisuuden historia I 1982, 111.

³⁰ Sähköposti Elisabeth Uschanov, Siirtolaisuusinstituutti.

luterilaiseen tai muuhun maassa laillistettuun uskonnolliseen yhdyskuntaan. Perinteisesti seurakuntien arkistoja on kutsuttu kirkonarkistoiksi. Niissä on erityisesti sukututkimuksen kannalta välttämättömiä henkilörekistereitä, jotka ovat kansainvälisestikin ainutlaatuisia niiden jatkuvuuden ja suhteellisen korkean luotettavuuden takia. Arkistoissa painottuvat henkilötietoihin perustuvat aineistot, joten monia arkistoja tai niiden osia koskee käyttörajoitus. Seurakuntien arkistojen aineistoa on mikrofilmattu paljon ja asiakirjoja löytyy runsaasti myös arkistolaitoksen digitaalisesta arkistosta. Tällaiset aineistot ovat pääasiassa henkilöhistoriallisessa tutkimuksessa hyödynnettäviä väestörekisteriarkiston aineistoja. Seurakuntien arkistojen asiakirjoja on niiden säilyvyyden ja käytettävyyden helpottamisen vuoksi koottu tietokannoiksi. Esimerkiksi Suomen Sukututkimusseuran Hiski-tietokantaan on tallennettu historiakirjojen tietoja.³¹

Julkisuuslainsäädäntö saattaa aiheuttaa ongelmia, sillä näiden asiakirjojen salassapitoaika on joko 50 vuotta henkilön kuolemasta tai sata vuotta asiakirjan synnystä. Kirkko on kehittänyt tietopalveluaan nykyisille jäsenilleen, koko kirkon yhteisellä Kirjuri-jäsentietojärjestelmällä annetaan seurakuntalaisten tarvitsemat jäsenpalvelut entistä sujuvammin koko maassa. Ilmajoen seurakunnan arkistoja vuosina 1651 - 1890 säilyttää Vaasan maakunta-arkisto, mutta näitä uudemmat tiedot löytyvät mikrokorteilta Ilmajoen seurakunnasta.

Papit pitivät luetteloja muun muassa syntyneistä, kastetuista, avioliittoon kuulutetuista, vihityistä, kuolleista ja haudatuista. Näitä kutsutaan historiakirjoiksi. Rippikirjan avulla seurattiin seurakuntalaisten kehittymistä kristinopin saralla ja muun muassa lukutaitoa sekä osallistumista kirkonmenoihin. Väestö on merkitty kylittäin ja kaupungeissa kortteleittain. 1800 – luvun alusta kylät olivat aakkosjärjestyksessä. Ruokakuntien jäsenet ryhmiteltiin sen mukaan mikä oli suhde kunkin ruokakunnan päämieheen eli kunkin talon alle ensin isäntä, emäntä, lapset ja mahdollinen muu väki. Talon torpat merkittiin samalla tavoin alkaen torpparista, hänen vaimostaan ja lapsistaan. Kylittäin merkitseminen on aikanaan ollut selkeä tapa, mutta se on nykytutkijan näkökulmasta haasteellinen.

³¹ wiki.narc.fi/portti.

Sukututkija varmaankin tuntee oman sukunsa juuria ja tietää mistä kylästä oma suku on kotoisin. Toisin on asian laita kun tutkittavista ei ole tämänkaltaisia taustatietoja. Tutkiminen vaatii perehtymistä myös itse tutkittavaan paikkakuntaan ja sen kyliin. Ilmajoen seurakunnassa oli tehty suuntaa antava opas eri sukujen sijoittumisesta paikkakunnalle, siitä ei kuitenkaan ollut minun tutkimuksessani juurikaan hyötyä, koska siihen oli kerätty vain niin sanottujen mahtitalojen nimet ja siirtolaisiksi lähteneet osoittautuivat muun muassa torppareiksi, loisiksi ja heidän lapsikseen, joiden sukunimiä ei hakuoppaassa mainittu. Ilmajoen paikallisena erikoisuutena täytyy mainita, että Ilmajoen keskustaa ei kutsuta kirkonkyläksi, vaan se on Palonkylä ja kirkonkylä sijaitsee muualla. Aloitin tutkimisen kasteluetteloista, joihin on merkitty kastetut vuosittain syntymäjärjestyksessä. Kasteluettelossa on viitemerkintä miltä kirkonkirjan sivulta löytyy kunkin kastetun perhe.

Rippikirjaan on merkitty perhe aina yhtenä kokonaisuutena, mutta jos seurakunnassa on pidetty erillistä lastenkirjaa, on rippikirjassa vain konfirmoidut eli yli 15 -vuotiaat. Ruokakunnan mies on mainittu ensimmäisenä, sitten vaimo ja lapset vanhimmasta nuorimpaan.³² Yhtä rippikirjaa on käytetty noin kymmenen vuoden ajan, jonka jälkeen on siirrytty uuteen kirjaan, jossa perhe on jälleen omana kokonaisuutenaan. Siirron pystyy jäljittämään merkinnällä UK eli uusi kirja ja numerosarja, joka kertoo mille uudelle kirkonkirjan sivulle kyseinen perhe on siirretty. Ammatti- tai asema merkinnät ovat usein vanhentuneita, sillä ne päivitettiin samalla kuin pääkirja eli kymmenen vuoden välein. Merkinnät eivät siis selkeästikään kuvanneet ammattia vaan enemmänkin asemaa. Vuodesta 1888 alkaen luettelo on tehty huomattavasti helppolukuisammalle valmiille painetulle lomakkeelle, johon on selkeisiin sarakkeisiin Wanhempain nimi, sääty ja olinpaikka, lapsensynnyttäjän ikä, syntymäpäivä ja kuukausi sekä kastepäivä, lapsen nimi ja onko lapsi naispuolinen, miespuolinen, äpärä sekä sivu mistä henkilö löytyy kirkonkirjassa. Lisäksi lomakkeessa on vielä sarakkeet kummeille ja missä ja kenen toimesta kastettu.

³² www.wiki.narc.fi/portti/index.php/Evangelis-luterilaiset_seurakunnat.

Rippikirjoja käytettiin aina vuoteen 1962 saakka, jolloin siirryttiin käyttämään niin sanottuja perhelehtiä. Perhelehdet ovat seurakunnan pääkirjoja ja niitä voidaan ylläpitää joko sähköisesti tai manuaalisesti. Kirkonkirjoista löytyy merkintöjä ”Amerikkaan”, ”Amerikassa”, ”Amer”, merkintä tarkoittaa kuitenkin vain esteettömyystodistuksen hankintaa passia varten, se ei tarkoita, että matkalle olisi välttämättä lähdetty.

Ilmajoen seurakunnassa on pidetty myös Amerikan kirjaa vuodesta 1951 eteenpäin johon on merkitty Amerikkaan lähteneet ja tiedot mitä heistä on kotiseudulle myöhemmin saatu. Suuri osa lähteneistä on julistettu kuolleeksi kihlakunnan oikeuden päätöksellä ilman varsinaista tietoa kuolinpäivästä tai paikasta. Kyseinen Amerikan kirja on melko hankala käyttää, sillä lähtijät ovat satunnaisessa järjestyksessä, eikä kirjassa ole esimerkiksi sivunumerointia helpottamaan viittaamista kirjan tietoihin.

Seurakuntien arkistoja ei koske siirtovelvollisuus Arkistolaitokseen, koska arkistolaki ei koske evankelis-luterilaista kirkkoa. Vapaaehtoisuuden pohjalta useimmat seurakunnat ovat kuitenkin tallettaneet sataa vuotta vanhemmat kirkonkirjat ja muun arkistoaineistonsa Kansallisarkistoon tai maakunta-arkistoihin.³³ Alle 100 vuotta vanhan tutkimusaineiston tutkiminen vaatii käyttöluvapahakemusta, joka täytetään joko arkistolaitoksen yksikössä tai seurakunnan arkistossa riippuen missä tutkittavaa aineistoa säilytetään. Valitettavaa on, että evankelis-luterilaiset seurakunnat ovat tehneet päätöksen, ettei tutkijoille myönnetä tutkimuslupia, mutta seurakunnat voivat tehdä selvityksiä yksilöityjen pyyntöjen perusteella. Nämä selvitykset ovat maksullisia ja niihin löytyy hinnasto, joka koskee sukututkimuspyyntöjä. Toisaalta kirkonkirjat saattavat sisältää hyvinkin arkaluontoisia tietoja kuten merkintöjä sairauksista, huostaanotoista, poliittisista taustoista sekä viittauksia rikosrekisterimerkintöihin, joten on ymmärrettävää että kaikkiin tietoihin ei ole rajoittamattomia oikeuksia.

³³ Lybeck et al. 2006, 98.

Seurakunnissa ei selvästikään ole totuttu muihin tutkijoihin kuin sukututkijoihin, kaikki kaavakkeet ja prosessit on mietitty ainoastaan sukututkijoita ajatellen. Tieteelliseen tutkimukseen ei ole lainkaan varauduttu, sillä jouduin selvittämään asiaa jokaisessa seurakunnassa johon olin yhteydessä. Esimerkiksi Laihian seurakunta toimitti pyytämäni tiedot nimellä virkatodistus sukututkimusta varten ja todistuksesta perittiin myös sukututkimus- hinnaston mukainen maksu 25,50 euroa. Salon ja Ylöjärven seurakunnat laskuttivat yhtä henkilöä koskevasta sukututkimusta varten tehdystä virkatodistuksesta 35,50 euroa³⁴. Ilmajoen seurakunta sen sijaan ilmoitti että heidän tekemä tutkimus on maksullista vaikka se tulisi tieteellisiin tarkoituksiin ja tietopyyntö täytyi kuitenkin tehdä sukututkimusta varten.³⁵ Tutkittavista yksi oli eronnut kirkosta ja jouduinkin pyytämään hänen tietojaan maistraatista. Ilmeisesti tieteellinen tutkimus on yhtäläillä outo käsite myös maistraatissa, sillä selvitys Sisä-Suomen Maistraatista tuli sukuselvityksen nimellä ja maksoi myös 35,50 euroa.³⁶

Valitettavasti seurakunnan arkistojen käyttäminen on tehty hyvin hankalaksi, sillä he eivät lainaa esimerkiksi mikrokorttejaan kirjastoihin vaan on aina mentävä paikanpäälle kirkkoherran virastoon tutkimaan kyseisiä tietoja, eikä seurakunnasta välttämättä sillä hetkellä löydy asiaan perehtynyttä henkilöä joka voisi antaa vinkkejä tietojen hakuun. Täytyykin mainita, että kun on ensin käsitellyt Siirtolaisuusinstituutin helposti käytettäviä tiedostoja sekä amerikkalaisia Ellis Island ja Ancestry.com palveluita on tiedon hakeminen seurakunnan arkistosta tehty työlääksi ja tieto on hyvin hankalasti tavoitettavissa rajoitettuna aikana. Positiivisena asiana täytyy mainita maksuttomuus mikäli tiedot ovat mikrokorteilla.

2.5 Ellis Island arkistot

Ellis Island on saari, joka sijaitsee Yhdysvalloissa New Yorkin edustalla. Ellis Island toimi siirtolaisten vastaanottokeskuksena, jonka kautta maahan tuli

³⁴ Salon seurakunta. Virkatodistus 17.8.2015. Ylöjärven seurakunta. Virkatodistus 30.6.2015.

³⁵ Sähköposti Marja-Liisa Mäkynen. 9.6.2015. Ilmajoen seurakunta.

³⁶ Sisä-Suomen maistraatti. Sukuselvitys 6.7.2015.

parhaimmillaan yli miljoona siirtolaista vuodessa. Ellis Islandilla tarkastettiin ja haastateltiin kaikki Yhdysvaltoihin pyrkivät siirtolaiset. Sairaat käännytetään takaisin kotimaahansa laivayhtiön kustannuksella, joten laivayhtiöt yleensä järjestivät lääkärintarkastuksen jo lähtösatamassa. Mikäli siirtolainen, asiakirjat ja matkakassa olivat kunnossa, pääsi matkustaja jatkamaan matkaansa mantereelle noin viiden tunnin jälkeen.

Ellis Island- säätiön perusti presidentti Ronald Reagan vuonna 1982. Ahkeralla varainkeruulla kerättiin yli 600 miljoonaa dollaria, jolla kunnostettiin Ellis Islandin rakennukset sekä saarella sijaitseva vapaudenpatsas. Valtion varoja ei ole projektiin käytetty. Ellis Islandin rakennukset avattiin yleisölle kunnostettuina vuonna 1990, jolloin avattiin myös Ellis Islandin siirtolaisuusmuseo. Museosta löytyy muun muassa entisöityjä huoneita, erilaisia siirtolaisuusnäyttelyitä ja suullisen historian äänitysstudio. Saarelta löytyy myös The American Immigrant Wall of Honor, jossa on yli 700 000 siirtolaisen nimi kaiverrettuna. Paikka Wall of Honorissa maksaa USD 150.

Noin 40 %:lla amerikkalaisista on vähintään yksi esi-isä joka on tullut maahan Ellis Islandin kautta. Tämä antaa perspektiiviä siihen kuinka laajasta ilmiöstä Yhdysvaltoihin suuntautuneessa siirtolaisuudessa on ollut kyse. Saari oli toiminnassa vuodesta 1892 vuoteen 1954, jolloin se kävi tarpeettomaksi siirtolaisten määrän laskettua kiintiöiden myötä. Ellis Island arkistossa on kuitenkin kaikki saapumiset vuoteen 1957 saakka. Aineisto on digitoitu vapaaehtoisten avulla ja työn pitäisi olla valmiina vuoden 2015 loppuun mennessä³⁷. Vuodesta 1906 on rekistereihin merkitty siirtolaisen ikä, ammatti, syntymäpaikka, osoite kotimaassa, matkan määränpää ja vastaanottajan nimi, johon oli menossa sekä rahasumma joka hänellä on ollut mukanaan. Maksuttomasti pääsee katsomaan matkustajan perustiedot, sekä skannattua varsinaista, alkuperäistä laivan manifestia eli matkustajaluetteloa. Amerikkalaiseen tapaan on kuitenkin paljon lisämaksullisia vaihtoehtoja aina huoneentauluista laivojen valokuviin.

³⁷ www.libertyellisfoundation.org/about-passenger-search

The American Family Immigration History Center (AFIHC) avattiin Ellis Islandilla vuonna 2001, on tallentanut internetiin yli 51 miljoonaa matkustajatiedostoa Ellis Islandin kautta tulleista matkustajista vuosilta 1892 - 1957. Tiedostot ovat internetin kautta kaikkien käytettävissä.³⁸ Matkustajahakuun syötetään sukunimi ja etunimi tai etunimien nimikirjaimet. Hakua voi rajata merkitsemällä sukupuolen tai siviilisäädyn, syntymävuoden, iän saavuttaessa tai saapumisvuoden, mutta suomalaisten nimien kohdalla kirjoitusvirheiden mahdollisuus on suuri, joten tein omat hakuni vain sukunimellä ja etunimen nimikirjaimella. Sukunimiä en yrittänyt hakea monella eri tavalla kirjoitettuna. Ellis Islandin arkistoista löytyneet tiedot monimuuttajista on koottu liitteeseen kolme.

2.6 Ancestry.com

Ancestry.com on maailman suurin online sivusto, jonka avulla pystyy selvittämään menneiden sukupolvien elämää. Genealogia on sukulaisuussuhteiden selvittämistä ja henkilöhistorian tutkimista erilaisten lähteiden avulla. Itse Ancestry.comin taustoista on saatavissa kovin rajoitetusti tietoa, se on yksityisessä omistuksessa oleva yritys, jonka pääpaikka on Provo, Utah, U.S.A. Yritys on perustettu vuonna 1983 ja sillä on yli kaksi miljoonaa maksavaa asiakasta.³⁹ Yleisessä tiedossa on kuitenkin että palvelu perustettiin amerikkalaisten Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen kirkon jäsenten eli mormonien tarpeeseen, ensisijaisena tarkoituksena on löytää edesmenneet sukulaiset, jotta heidät voitaisiin jälkikäteen tuoda Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen kirkon jäseniksi sijaistoimituksen avulla. Näin toimitaan, mikäli heillä ei ollut eläissään mahdollisuutta mormoneihin liittyä.

Sivuilla on yli 16 miljardia historiallista tietuetta ja yli 200 miljoonaa valokuvaa ja skannattua dokumenttia⁴⁰. Tarjolla on runsaasti erilaisia rekistereitä, kuten

³⁸ www.libertyellisfoundation.org

³⁹ <http://corporate.ancestry.com/about-ancestry/company-info>.

⁴⁰ <http://corporate.ancestry.com/about-ancestry/>

matkustajaluetteloita, syntymä-, kaste-, avioliitto- kuolin- ja armeijanrekistereitä sekä United States Federal Census eli viralliset väestönlaskenta ja äänestysluettelot, kaupunkien puhelinluetteloita sekä sanomalehtiä. Ancestry.com sivut ohjaavat muun muassa Find a Grave sivustoille, jossa on vapaaehtoisten kuvaamia hautamuistomerkkejä, sen kautta voi myös pyytää kuvia haluamastaan haudasta Yhdysvalloissa.⁴¹ Tosin päästäkseen käyttämään laajasti Find a Grave sivustoja täytyy maksaa vähintään puolen vuoden jäsenyys All Access jäsenyys, jonka hinta on USD 240. Sukututkimus on kasvava trendi ja sillä osataan myös rahastaa. Sivuston kanssa on oltava varovainen, sillä kerran kun sinne on syöttänyt luottokorttitietonsa, sivusto tarjoaa helposti uusia maksullisia lisäominaisuuksia.

Tietoja on kerätty ympäri maailmaa, ei ainoastaan Yhdysvalloista, myös Suomesta löytyy muutama rekisteri koskien ristiäisiä, solmittuja avioliittoja ja hautajaisia. Palvelun käyttö on aina maksullista, Yhdysvaltojen rekisteri eli U.S. Discovery- paketti maksaa USD 19,99 World Explorer eli kaikki rekisterit maksaa USD 34,99 ja kaikkein laajin paketti World Explorer Plus, jossa on edellisten lisäksi pääsy sanomalehti- ja armeijan tiedostoihin maksaa USD 44,99 kuukaudessa. Sivulla on tarjolla erilaisia maksullisia lisäpalveluita, kuten voi esimerkiksi palkata asiantuntijan koostamaan oman sukupuunsa tai ostaa Family Tree Maker- ohjelman hintaan USD 39,99. Sivulla on tarjolla jopa DNA-testi, jonka avulla pystyy selvittämään geneettiset juurensa ja etnisen alkuperänsä. Testin hinta on USD 99. Tämä on ollut erittäin suosittua muun muassa afroamerikkalaisen parissa, heidän tutkiessaan mistäpäin Afrikkaa heidän esi-isänsä on tuotu Amerikkaan orjiksi. Tarjolla on myös Ancestry Academy, jossa on erilaisia kursseja sukututkimukseen.⁴²

Hakukoneeseen syötetään sukunimi, etunimet, syntymävuosi ja mahdollinen asuinpaikka. Hakua voi rajata muun muassa määrittelemällä kansallisuuden, rodun tai eri arkiston, maan tai osavaltion mistä haun haluaa tehdä. Hakua voi täsmentää monin eri tavoin esimerkiksi lisäämällä tiedossa olevia tapahtumia,

⁴¹ <http://www.findagrave.com/>

⁴² home.ancestry.com.

kuten avioituminen, kuolema, sotaväkeen astumisen päivämäärä. Löytämäni kuolintodistukset ja vihkitodistukset ovat näistä aineistoista mielestäni luotettavimmat, sillä niissä on usein täydellinen syntymäpäivä ja myös vanhempien nimet, mitkä helpottavat osoittamaan, että kyseessä on todellakin juuri oikea henkilö. Perushakuun on myös mahdollista lisätä muun muassa vanhempien tai sisarusten nimet hakua täsmentämään. Toisaalta oma kokemukseni on että varsinkaan suomalaisilla nimillä ei kannata hakua rajata, sillä silloin korostuu jälleen nimien oikeinkirjoitus ja olennaisia hakutuloksia saattaa jäädä löytämättä. Ancestry.com tiedot on kerätty liitteeseen neljä.

3 YLEISTÄ SIIRTOLAISUUDESTA

3.1 Siirtolaisuuden syitä ja motiiveja

Suomalaisten siirtolaisuus Pohjois-Amerikkaan alkoi todenteolla vasta 1800-luvun loppupuolella, vaikka todennäköisesti ensimmäiset suomalaiset olivat jo mukana Delawaren Uuden Ruotsin siirtokunnassa 1640-luvulla, mutta he integroituivat piakkoin uuteen kotimaahansa ja heidän suomalaisuuttaan oli jälkipolvien enää vaikea tunnistaa.⁴³ Kalifornian 1840-luvun kultalöytöjen myötä alkoivat suomalaiset merimiehet sairastua ”kultakuumeeseen” ja toivat mukanaan kotimaahan tiedon Amerikasta todellisena kultamaana ja syntyikin sanonta ”*Mennä Amerikkaan weitsellä kultaa wiiltämään*”.⁴⁴ Merimiehet olivat lähtöisin suomalaisista satamakaupungeista ja yleensä siis jättivät pestinsä joko sovitusti tai sopimuksen vastaisesti saavuttuaan Yhdysvaltojen itärannikolle. Suomalaiset innostuivatkin Pohjois-Amerikkaan muuttamisesta vasta niin sanotussa toisessa aallossa eli yhdessä etelä- ja itä- eurooppalaisten kanssa. Ensimmäisessä vaiheessa Amerikkaan ehtivät lähteä muut pohjoismaalaiset sekä keskieuropalaiset ja he sijoittuivatkin maanviljelyä ajatellen suotuisimmille, eteläisille seuduille kuin suomalaiset.

⁴³ Kero. Suuren länteen 1996, 21 - 22.

⁴⁴ Kero. Suuren lännen suomalaiset 1976, 15.

Varsinainen ”amerikankuume” syntyi kun jo Amerikkaan asettuneet lähettivät maata ylistäviä kirjeitä, joissa ehkäpä hieman rehvasteltiin ”fiineimmillä” oloilla; enää ei tarvinnut tavallisenkaan työmiehen syödä pelkkää perunaa ja silakkaa. Eritoten naiset innostuivat lähtemään kotiapulaisiksi, olihan se kevyempää, siistimpää ja kannattavampaa työtä kuin kotimaassa navettapiikana oleminen. Suomesta matkusti vuosina 1870 - 1930 Pohjois-Amerikkaan noin 400 000 siirtolaista, joista 320 000 Yhdysvaltoihin ja loput Kanadaan.⁴⁵

Siirtolaiseksi lähteminen oli iso askel ja varmasti jokaisella lähtijällä oli omat henkilökohtaiset syynsä. Miesten syyt olivat useimmin taloudellisia, lähdettiin paremman palkan ja elintason perään. Naisten lähtösyöt olivat sosiaalisia, naiset lähtivät yleensä perheenjäsenen matkaan tai muuttivat perheenjäsenensä kuten aviomiehen tai sisaruksen luokse. On myös yleisiä syitä, joiden takia jouduttiin etsimään uutta elinkeinoa tai mahdollisuutta päästä oman, itsellisen elämän alkuun, tavoiteltiin samalla myös sosiaalista nousua. Etelä-Pohjanmaa oli suhteellisen vaurasta aluetta, joka oli päässyt rikastumaan tervanpoltolla. Höyrylaivojen myötä tervan kysyntä kuitenkin heikkeni ja moni menetti ainoan merkittävän tulonlähteensä. 1860-luvun nälkävuosien jälkeen oli väkiluku lähtenyt nousuun ja perheissä oli monta lasta; syntyi niin sanottua liikaväestöä, jolle ei riittänyt maata jaettavaksi, eikä muitakaan palkkatöitä. Yleensä vanhin pojista peri talon ja muut joutuivat etsimään elantonsa muualta. Maatiloja ei myöskään haluttu jakaa elinkelvottomiksi pieniksi tiloiksi. Tilattoman väestön oli etsittävä itselleen uusia toimeentulomahdollisuuksia ja monesti niitä ei omasta kotikunnasta löytynyt. Suomen sisäinen muuttoliike suuntautui teollistuville paikkakunnille kuten Tampereelle. Maaseudun asukkaiden elämä oli muutoksessa, teollistuminen oli alkamassa ja perinteisen elämäntavan tilalle oli kehitettävä uusia vaihtoehtoja.

Siirtolaisiksi lähtivät siis talollisten pojat ja tyttäret, samoin kuin torpparien lapset, mäkitupalaiset, loiset ja palkolliset.⁴⁶ Pääsääntöisesti lähtijät olivat nuoria ja naimattomia, mutta suureen siirtolaisjoukkoon mahtui monenmoista lähtijää.

⁴⁵ Niemi 2003, 5.

⁴⁶ Toivonen 1963, 85 – 96.

Töitä oli tarjolla ja palkka kuulosti suomalaisesta suurelta, sillä olihan se moninkertainen kotimaan palkkoihin verrattuna, tavallisen työmiehen päiväpalkka oli Amerikassa n. 10 -15 markkaa.⁴⁷ Metsätyöntekijän päiväkeskiansio metsähallituksen töissä vuonna 1900 oli 2,79 markkaa, ja vuonna 1905 päiväkeskiansio oli 3,30 markkaa.⁴⁸ Vuonna 1910 amerikkalainen rautatietyöläinen ansaitsi noin kaksi dollaria päivässä ja maa- tai metsätyöläinen Suomessa ansaitsi saman verran markkoissa.⁴⁹

Sisällissota Suomessa vuonna 1918 heijastui myös siirtolaisuuteen. Sisällissodan aikana matkustaminen tyrehtyi ja vuonna 1921 vähentyi oleellisesti, koska Yhdysvallat asetti maakohtaisia muuttajakiintiöitä ja siirtolaisuusvirta Suomesta siirtyi pohjoisemmaksi, Kanadaan⁵⁰. Suomen kiintiö esimerkiksi vuonna 1924 oli enää ainoastaan 500 henkilöä.⁵¹ Virallisten tilastojen mukaan 1930 – luvulla muutti Pohjois -Amerikkaan ainoastaan 5516 suomalaista.⁵² Vähäisenä ei myöskään voida pitää 1930 – luvun laman vaikutusta siirtolaisuuteen ja siirtolaisten elämään uudessa kotimaassaan. Varmasti moni olisi ollut tuolloin valmis palaamaan Suomeen, mutta työn ja varojen puutteessa näin ei voitu tehdä.

3.2 Sijoittuminen Amerikkaan

Ilmajokelaiset, kuten muutkin suomalaiset suunnistivat pohjoisvaltioihin⁵³. Suomalaiset ehtivät mukaan siirtolaisuuden niin sanottuun toiseen aaltoon ja parhaimmat viljelysmaat oli jo jaettu. Muut Pohjoismaat olivat ensimmäisessä siirtolaisuusaallossa ja Suomen kanssa toisessa aallossa olivat Etelä- ja Itä-Euroopan siirtolaiset. Vuoden 1862 Homestead Act eli asutuslain mukaan jokainen pysyvästi maata viljelemään asettuva sai valtiolta 160 eekkerin maapalstan. Homesteadilla eli ”*humsteetillä*”⁵⁴ täytyi asua raivaten ja viljellen

⁴⁷ Alanen 1953, 103.

⁴⁸ Suomen taloushistoria 3, 412.

⁴⁹ Virtanen 1988, 24.

⁵⁰ Niemi 2003, 7.

⁵¹ Aatsinki. Luentomateriaali 23 - 24.9.2011.

⁵² Toivonen 1963, 20 - 22.

⁵³ Liite 5. Kartta.

⁵⁴ Virtaranta 1992, 67.

vähintään viisi vuotta saadakseen sen pysyvästi omistukseensa⁵⁵ Suurin osa suomalaisista asettui alueille, jotka jo luonnoltaan muistuttivat kotimaata ja ankariin pohjoisen oloihin olikin jo totuttu Suomessa. Michiganissa ja Minnesotassa asui yhteensä noin 60 000 vanhassa maassa syntynyttä siirtolaista vuonna 1920. Paljon suomalaisia hakeutui myös New Yorkiin, Ohioon ja Montanaan⁵⁶. Vaikka monen ajatuksena olikin siis käydä ansaitsemassa dollareita ja palata kotimaahan varakkaana tuntui varmasti ajatus omasta maatilasta ja omasta maasta houkuttelevalta, sillä olihan kotimaassa arvostettu juuri maata omistavaa luokkaa.

Täysin uutena ammattina opettelivat suomalaiset kaivosmiehen työn. Kuparikaivoksia oli muun muassa Marquette Countyssä, jonne matkustajaluettelon mukaan oli osa ilmajokelaisistakin matkalla.⁵⁷ Suomalaiset saivat mainetta hyvinä kaivosmiehinä, sillä he olivat sitkeitä ja taitavia käyttämään työkaluja. Avokaivosten sulkeuduttua talveksi jäivät he alueelle metsätöihin. Metsätöitä oli jo kotimaassa totuttu tekemään kovissa oloissa, lumessa ja pakkasessa, joten työ ja olosuhteet olivat tuttuja⁵⁸. Terästehtaita oli Waukeganin ja De Kalbin kaupungeissa. Satamatyötä oli taas tarjolla Ohion satamissa, kuten Fairportissa, Ashtabula Harbourissa ja Conneautissa. Ashtabulaan päätyikin osa ilmajokelaisista.⁵⁹ Yksinäiset naiset sijoittuivat pääosin kotitaloustöihin, kotiapulaisiksi pääosin itärannikolle ja etenkin New Yorkiin. Vuosisadan vaihteessa englanninkieltä osaamattoman kotiapulaisen palkka oli 8 – 9 dollaria kuukaudessa. Kymmenen dollarin kuukausipalkka vastasi Suomen rahassa 618 markan vuosituloa. Samanaikaisesti Suomessa piian vuosipalkka oli 114 markkaa vuonna 1900, joten voidaan katsoa palkan olleen huomattavasti Suomen tasoa korkeampi. Säästöönkin varmasti jäi, sillä kotiapulainen sai palvelusperheeltään yleensä täyden ylläpidon. Naimisiin mennessään naiset yleensä jättivät palveluspaikkansa, mutta toimettomiksi he eivät jääneet. Paikkakunnilla joilla oli paljon suomalaisia poikamiehiä, oli

⁵⁵ Lahti 2010, 46.

⁵⁶ Kero. Suomalaisina Pohjois-Amerikassa 1997, 16 – 17.

⁵⁷ Liite 2.

⁵⁸ Wargelin 1924, 69 – 74.

⁵⁹ Liite 3.

kannattavaa pitää ”*poorditaloa*”⁶⁰ eli täysihoitolaa.⁶¹ Muita vaihtoehtoja oli emännöidä omaa maatilaa tai toimia perheenemäntänä miehen käydessä tehdas- tai kaivostöissä.

3.3 Ajankulua Amerikassa

Raskas työ vaatii raskaat hovit - valitettavasti osa suomalaisista sortui alkoholiin tehtyään kovaa työtä kaivoksissa ja metsätyömailla. Siirtolaisen suurimpana vaarana pidettiin juuri kapakkaa, jonne upposivat nopeasti vaivalla hankitut dollarit. Pysyäkseen ”kaidalla tiellä” siirtolaiselta vaadittiin lujaa itsekuria tai vahvaa uskonnollista vakaumusta. Parhaimmillaan Pohjois-Amerikassa oli lähes 300 suomalaista kapakkaa.⁶² Tästä johtuen raittiusliikkeet saivatkin nopeasti jalansijaa juuri suomalaisten parissa. Lukuisia raittiusseuroja perustettiin ja ne liittyivät amerikkalaisiin kattojärjestöihin (American Temperance Society) ja myös uskonnolliset piirit ottivat raittiusasian esiin etenkin lehdistössään. Amerikansuomalaisten rajuihin juomatapoihin on monia selityksiä. Perheettömällä, kielitaidottomalla poikamiehellä ei ollut työnteon lisäksi muuta tekemistä ja jo Suomessa oli opittu juomatavat ja kun yhteisö ei enää kontrolloinut oli alkoholiin helppo sortua. Suomalaiset saivatkin usein juopon maineen, mutta yleensä heitä pidettiin luotettavina työntekijöinä railakkaasta vapaa-ajan vietostaan huolimatta⁶³. Kieltolain 1919 myötä raittiusliikkeidenkin toiminta hiipui.⁶⁴

Poliittinen toiminta oli vilkasta ja laajaa. Se oli myös yhtäläillä jakautunutta punaisiin ja valkoisiin kuten koti-Suomessakin. Erityisesti kiinnitettiin huomiota työläisten oloihin ja niiden parantamiseen. Suomalaiset olivat yhteiskunnallisesti valveutuneita. Suomalaiset perustivat lukuisia poliittisia järjestöjä, jotka järjestivät toimintaa omilla haaleillaan. Puhuttiin jo haalisosialismista ja se tarkoitti

⁶⁰ Poorditalo tulee englanninkielen sanasta boarding house.

⁶¹ Toivonen 1963, 147 - 148.

⁶² Kero. Suomalaisina Pohjois-Amerikassa 1997, 52.

⁶³ Kero. Suomen siirtolaisuuden historia II 1983, 61 -62.

⁶⁴ Kero. Suomalaisina Pohjois-Amerikassa 1997, 65.

toimintaa juuri haaleilla⁶⁵, joissa kaikki toiminta ei suinkaan ollut poliittista. Haaleilla kokoontui poliittisten agitaatiokomiteoiden lisäksi muun muassa ompelu- ja urheilukerhoja, näytelmäseuroja, laulukuoroja ja soittokuntia. Myös osuustoimintaa harjoitettiin kauppojen ja boorditalojen muodossa.⁶⁶

Kirkkojen toiminta oli vilkasta, mutta suomalaiset olivat jälleen jakautuneet niin sanottuihin ”kirkkosuomalaisiin” sekä punaisiin, jotka eivät uskonnosta välittäneet. Perisuomalaiseen tapaan myös kirkko jakautui moneen eri kirkkoon, joista merkittävimpiä olivat lestadiolaisten Apostolic Lutheran Church ja evankelis-luterilaisten Suomi-Synodi.⁶⁷ Suomi-synodissa ensimmäinen sukupolvi vastusti englanninkielen käyttämistä, mutta 1930-luvulla se joutui taipumaan englanninkielen käyttämiseen.⁶⁸ Haaleilla järjestettiin myös näytelmä-, soittokunta ja kuorotoimintaa. Musiikki olikin iso osa suomalaisten elämää ja ensimmäinen suomalainen kuoro perustettiin Calumetiin v. 1884. Tunnetuimpia orkestereita olivat Monessenin Louhi ja Ashtabulan Humina, jotka pystyivät esittämään peräti sinfonioita.⁶⁹

Ehkäpä erikoisin suomalaisten siirtolaisten järjestö oli The Knights and Ladies of Kaleva, Kalevan ritarit ja naiset joka perustettiin vuonna 1898. Järjestö on kansallisromanttinen Kalevalan mystisyyteen pohjautuva järjestö, joka otti rituaaleihinsa mallia vapaamuurareilta. Tarkoituksena oli edistää suomalaisuutta ja suomalaisten arvoja ja perinteitä sekä ylläpitää historian tietoutta, Järjestö oli suurimmillaan 1920-luvulla, jolloin sillä oli jäseniä noin 3000 – 4000.⁷⁰

3.4 Amerikkalaisten käsitykset suomalaisista

1890-luvulla mikäli Suomea ylipäättään tunnettiin, tiedettiin sen olevan vain syrjäinen Venäjän osa. Suomea voitiin pitää primitiivisenä, mystisenä maana.

⁶⁵ Sana haali tulee englanninkielen sanasta hall = halli, kokouspaikka.

⁶⁶ Kero. Suomalaisina Pohjois-Amerikassa 1997, 68 – 170.

⁶⁷ Aatsinki. Luentomateriaali 23 - 24.9.2011.

⁶⁸ Kero. Suomen siirtolaisuuden historia III 1986, 20.

⁶⁹ Kero. Suomalaisina Pohjois-Amerikassa 1997, 172 – 195.

⁷⁰ Kostiainen 2014, 151.

Suomalaiset saatettiin sekoittaa edelleen venäläisiin, saamelaisiin, tataareihin ja jopa mongoleihin. Suomen ei missään nimessä katsottu kuuluvan Skandinaviaan. Helmikuun manifesti 1899 ja venäläistämistoimet alkoivat kiinnostaa myös länsimaissa. Amerikkalaisissa sanoma- ja aikakauslehdissä alettiin julkaista kirjoituksia ”*pienestä urheasta Suomesta*”. Poliittisten tapahtumien aiheuttaman mielenkiinnon seurauksena Suomea alettiin tuntea ja Suomi alettiin nähdä demokraattisena länsimaana. Suomen protestanttisuus oli tärkeä tekijä amerikkalaisten Suomi käsityksille. Suomen ja Yhdysvaltojen välillä ei kuitenkaan ollut virallista kanssakäymistä, sillä Suomi ei ollut virallinen valtio.⁷¹

Ensimmäinen Yhdysvaltojen kansalaisuutta hakenut oli vuonna 1900 maahan muuttanut kaivostyöläinen John Svan Evelethin kaupungista, Minnesotasta. Hänen hakemuksensa hylättiin 8.1.1908, koska suomalaisena hän oli mongolialainen ja täten ei-valkoinen. Suomalaisten kaivostyöläisten lakkoillessa Mesabissa vuonna 1907 ja 1916 suomalaiset saivat mainetta lakkoilevina, hankalina kommunisteina ja nämä lakkoilijat yritettiin käännättää takaisin Suomeen ei-valkoisina mongoleina. Erityisen ongelmallisena nähtiin suomalaisen suuri osanotto radikaalin työväenjärjestön International Workers of the Worldin (IWW) toimintaan. Kansallisuuksia joiden kansalaisuushakemuksia oli suomalaisten tavoin rotuperustein hylätty, olivat kiinalaiset, burmalaiset, korealaiset, havaijilaiset, arabit ja itäintialaiset. Suomalaiset olivat siis ainoa eurooppalainen kansa, joita ei hyväksytty valkoisiksi. Sekä John Svan että lakkoilevat kaivosmiehet saivat kuitenkin kansalaisuutensa, sillä päätökset saatiin kumottua. Suomalaisia koetettiin myös verrata alkuperäiskansoihin ja samankaltaisuuksia nähtiin Amerikan intiaanien kanssa. Molemmilla oli taipumus olla humalassa aggressiivisia ja yhteistä löydettiin myös sauna/smokehouse-perinteestä. Vielä niinkin myöhään kuin vuonna 1957 ilmestyi Lutheran Suomi Synodi Finlandian teos *The Racial Composition of Finns* Kalevan Ritarit järjestön pyynnöstä, jolla yritettiin vakuuttaa lukijat suomalaisten valkoihoisuudesta ja haluttiin kumota sitkeä uskomus, että suomalaiset ovat mongoleita.⁷²

⁷¹ Virtanen. Atlantin yhteys 1988, 371- 376.

⁷² Kivisto and Leinonen 2014, 75 - 83.

Muuttaessaan Amerikkaan siirtolaisiksi hakeutuivat suomalaiset toisten suomalaisten pariin ja muodostivat omat yhteisönsä. Amerikassa kuitenkin ajateltiin, että siirtolaiset tulivat jäädäkseen, eivät vain muutamaksi vuodeksi ansiotyöhön. Amerikkalaiset halusivat amerikkalaistaa myös siirtolaiset ja siirtolaisista odotettiin uskollisuutta uutta kotimaatansa kohtaan eikä niinkään synnyinmaataan kohtaan. Koska valtio oli nuori ja koostui paljolti siirtolaisista oli tärkeää luoda yhtenäisyyden kulttuuria ja assimiloida siirtolaiset yhteiskunnan jäseniksi.⁷³

Vuoden 1920 U.S. Census tilaston mukaan Yhdysvalloissa oli 149 824 Suomessa syntynyttä henkilöä, joista 56,9 % oli miehiä ja 43,1 prosenttia naisia.⁷⁴

1940 – luvulle tultaessa suomalainen, kiinteä etninen yhteisö oli varjo entisestään, sillä toisen polven Amerikassa syntyneet lapset olivat jo käyneet läpi Naturalization eli ”amerikkalaistamisprosessin”, jonka myötä he ovat myös saaneet Yhdysvaltojen kansalaisuuden ja käyneet koulunsa englanninkielellä Yhdysvaltalaisessa järjestelmässä. Kolmas maahanmuuttaja sukupolvi oli jälleen kiinnostunut juuristaan, mutta yhteydet Suomeen olivat jo monella katkenneet ja suomenkielentaitoa ei enää ollut. Maailmalla katsotaankin olevan noin miljoona ”kadonnutta suomalaista”.⁷⁵

4 ILMAJOEN SIIRTOLAISUUS JA MONIMUUTTAJAT

4.1 Amerikan kuume Ilmajoella

1890-luvulla ilmajokelaisia lähti noin 50 ja siirtolaisuus kiihtyi vuosisadan loppua lähestyttäessä, erityisesti vuoden 1899 asevelvollisuuslain⁷⁶ vauhdittamana. Ilmiö

⁷³ Wargelin 1924, 12 – 17.

⁷⁴ Kostiainen 2014, 42.

⁷⁵ Kostiainen 2014, 7.

⁷⁶ Korhonen 1964, 318 – 319 Valtiopäivien avajaisissa 24.1.1899 Kenraalikuvernööri Nikolai Bobrikov sanoi: ”Erottamasti yhdistettynä Keisarikuntaan ja koko Venäjän valtakunnan suojan ja turvan alaisena Suomenmaa ei tarvitse Venäjän armeijasta erillään olevaa sotaväkeä. Asevelvollisuutta siellä koskeva laki on sen tähden saatettava yhdenmukaiseksi Keisarikunnassa voimassa olevan lain kanssa.” Lakiehdotuksen sisältöä: ”Keisarillisen valtaistuimen ja Venäjän valtakunnan puolustaminen on jokaisen Venäjän alamaisen pyhä velvollisuus, ja on siis miespuolinen asujamisto suomenmaalaisissa lääneissä, samoin kuin

oli niin suuri, että siihen kiinnitti huomiota jopa vuonna 1899 piispantarkastusta Ilmajoella suorittanut arkkipiispa Johanson. Arkkipiispa nuhteli ilmajokelaisia seuraavasti ”*On ikävää, että Pohjanmaan kansa häpäisee itsensä, että niin suurissa joukoissa jättää isänmaansa. Ja ikävintä on, että on monia, jonka edessä asevelvollisuus on, pakenee - ja jättää muille sen velvollisuuden. Sehän on halpamaista. Kyllä on työtä isäimme maassa ja täältä on Jumalan siunaus etsittävä. Ja pahana päivänä on odotettava, kunnes toinen parempi päivä koittaa. Pohjanmaa on niiden maakuntien joukossa, joista enimmän muuttaa kansaa. Se tietää: Pohjanmaan kansassa on vähemmän isänmaan rakkautta kuin useimmissa muissa maakunnissa. Ei se ole kunniaksi.*”⁷⁷ Arkkipiispan sanat ja kirkon suhtautuminen siirtolaisuuteen olivat yllättävän negatiivisia, sillä suurin osa siirtolaisiksi lähtijöistä oli kotimaassaan todella köyhiä ja puutteenalaisia vailla kunnan työllistymismahdollisuuksia. Käsky ankariin siirtolaisuuden vastaisiin puheisiin on toki voinut tulla myös ylemmiltä tahoilta. Myös säätyläisten suhtautuminen siirtolaisuuteen oli negatiivista.

Positiivisina siirtolaisuuden vaikutuksina voitiin pitää siirtolaisten kotimaahan lähettämiä paketteja ja dollareita. Aikaisemmin menneet siirtolaiset lähettivät myös niin kutsuttuja prepaid- lippuja, joilla seuraava siirtolaiseksi haluava pääsi matkustamaan Amerikkaan. Suomesta käsin lippu voitiin ostaa ensimmäisen kerran vuonna 1886, jolloin vaasalainen kauppias K. J. Wahlstein alkoi välittää Inman-linjan laivalippuja.⁷⁸ Arkkipiispan ankarista sanoista huolimatta Amerikkaan meno vain kiihtyi 1900-luvun alussa. Amerikkaan vuosina 1899 – 1902 muutti yli 700 henkilöä ja seuraavana nelivuotiskautena tehtiin uusi siirtolaisuusennätys, lähes 800 henkilöä. Ilmajokelainen ei yleensä lähtenyt Amerikkaan ”*summis kuin Karstulan poika*” vaan nimenomaan muiden mukana ja houkuttelemana. Tätä kuvaakin ilmajokelainen sananparsi ”*Ostanko polkupyörän*

Venäjän muissa kuvernementeissä, säätyyn katsomatta, asevelvollinen. Ehdotus merkitsi Suomen erillisen sotaväen täydellistä lakkauttamista ja yhdistämistä Venäjän sotaväkeen, sekä Suomen valtiopäivien päätösvallan riistämistä sotalaitosta koskevista kysymyksissä. Uusi asevelvollisuuslaki olisi tuntuvasti lisännyt Suomen asevelvollisten määrää, aikaisemmasta 5600 miehestä 36 000 mieheen. Reservin määrä olisi noussut yli 90 000 mieheen. Lisäksi Suomelle määrättiin maksettavaksi yhdeksän vuoden aikana 50 miljoonaa markkaa Venäjälle, koska Venäjällä oli yhä suhteellisesti suuremmat sotilasmenot.

⁷⁷ Alanen 1953, 103 – 104.

⁷⁸ Kero. Suomalaisen siirtolaisuuden historia I 1982, 100.

vai lähdenkö Ameriikkaan?” Vuodesta 1908 muuttohalut hieman laimenivat, koska uusi eduskunta tuntui kiinnittävän huomiota myös vähäväkisten ongelmiin ja ryhtyi myös käsittelemään torpparikysymystä.⁷⁹ Palanneista ei valitettavasti pidetty tilastoa, mutta palanneiden määrä on arvioitu olleen noin kolmannes lähtijöistä.⁸⁰ Näin ollen Etelä-Pohjanmaan katsotaan menettäneen merkittävän määrän eli noin 80 000 asukastaan siirtolaisiksi.⁸¹ Kaikkiaan Ilmajoelta muutti vuosien 1893 – 1926 aikana virallisten tilastojen mukaan 3110 henkilöä. Vuoden 1910 henkikirjojen mukaan Ilmajoen kirjoissa olevien siirtolaisten määrä oli 1309 ja vasta 1930-luvulla kaikki pidempiaikaiset siirtolaiset poistettiin kirjoista.⁸²

4.2 Amerikan lesket Ilmajoella

Vaikkakin suuri osa lähtijöistä oli naimattomia poikamiehiä, osalta jäi perhe Suomeen. Ilmajoen siirtolaiset jättivät kotipitäjäänsä huollettavia vuonna 1890 neljä, vuonna 1891 75, vuonna 1892 38 ja vuonna 1893 124 vaimoa ja lasta. Vuoden 1890 lopussa Ilmajoella oli asukkaita 10 646 henkilöä.⁸³ Viranomaiset myönsivät avustusviljaa jota Ilmajoellekin jaettiin pari tynnyriä vuonna 1890. Jälleen vuonna 1893 Ilmajoki on saanut avustuksena Amerikan leskille ja orvoille 385 mk 40 penniä sekä pari hehtoa viljaa⁸⁴. Osa muuttaneista miehistä kustansi myös perheitään Amerikkaan. Kaikesta päätellen ”Amerikan leskistä”⁸⁵ ei Ilmajoella muodostunut niin suurta ongelmaa kuin köyhemmissä pitäjissä. Ajan henkeen kuului, että perheen isä vastasi perheensä elatuksesta ja oli häpeällistä, mikäli hän ei siihen kyennyt.

Niin kutsutuista Amerikan leskistä oli aikoinaan paljonkin puhetta. Koska siirtolaisuuden vaikutus siveellisyyteen oli paljonkin esillä, tehtiin siveellisyydestä

⁷⁹ Alanen 1953, 106 - 107.

⁸⁰ Toivonen 1963, 25.

⁸¹ Toivonen 1963, 27.

⁸² Alanen 1953, 109 - 110.

⁸³ Suomenmaan tilastollinen vuosikirja 1893, 4.

⁸⁴ 385 markkaa muunnettuna Tilastokeskuksen rahanarvokertoimella 4,3909 tekee yhteensä 1690 euroa, joten suuresta avustuksesta ei ollut kyse.

⁸⁵ Nimitystä Amerikan leski käytettiin pääsääntöisesti vaimoista, joiden aviomies lähti siirtolaiseksi Amerikkaan ja joko palasi tai jäi sille matkalleen lopullisesti.

tilastollinen tutkimus 1900- luvun alussa. Tutkimusaineistona oli tällöin 2936 naimisissa ollutta siirtolaista. Heistä 68 olivat syyllistyneet kaksinnaimiseen eli menneet uudelleen naimisiin Amerikassa eroamatta edellisestä puolisoistaan. Kotimaahan jääneistä vaimoista noin kahdeksan prosenttia oli saanut lapsen oletettavasti toisen miehen kuin siirtolaiseksi lähteneen aviomiehensä kanssa. Nämä tutkimustulokset löytyvät Suomen siirtolaisuuskomitean mietinnöstä vuodelta 1918. Amerikan leskeys kuului siirtolaisuuden negatiivisiin puoliin. Yksin kotiin jääneen vaimon osa ei ollut helppo, etenkin jos mies ei huolehtinut perheensä elatuksesta. Leski oli myös usein oman yhteisönsä ankaran silmälläpidon alainen.⁸⁶

Siirtolaisuus aiheutti epäsuhtaa myös väestön ikä- ja sukupuolirakenteeseen, koska juuri parhaassa työiässä olevat miehet lähtivät valtameren taakse. Etenkin Etelä-Suomessa teollistuminen ja kaupungistuminen aiheuttivat väestönmuuttoa, mutta Etelä-Pohjanmaalla voidaan katsoa muuton olleen enimmäkseen siirtolaisuudesta johtuvaa. Toisaalta voidaan ajatella, että koska juuri tilaton väestö muutti pois, eivät he jääneet kotipaikkakunnalleen hyväntekeväisyyden ja avustuksien varaan vaan pyrkivät oma-aloitteisesti parantamaan elinolosuhteitaan.⁸⁷ Lukuisat siirtolaiset eivät varmaankaan miettineet oliko heidän lähtönsä menetys vai helpotus, koska useimman kohdalla lähtö oli välttämätöntä.

4.3 Monimuuttajien tutkimusprosessi

Passihakemusten mukaan vuosina 1893 – 1920 monimuuttajia oli 167 henkilöä, joista 29 oli naisia. Tyypillisin lähtijä on nuori, naimaton mies, jonka ammatiksi on merkitty torpparin⁸⁸ tai itsellisen⁸⁹ poika. Mielestäni mielenkiintoisin seikka koskien ammatteja on se, että vielä aikuistenkin ammatit on merkitty heidän isänsä mukaan. Näin on menetelty jopa yli 30-vuotiaiden kohdalla. Toisaalta

⁸⁶ Toivonen 1963, 206 -208.

⁸⁷ Toivonen 1963, 200.

⁸⁸ Torpparilla oli käytössään sekä maapala että mökki. Hän maksoi vuokraa maanomistajalle yleensä päivätöiden muodossa.

⁸⁹ Itsellinen oli henkilö joka ei yleensä omistanut maata ja sai toimeentulonsa muusta kuin maanviljelystä esimerkiksi käsitöistä.

ehkäpä se myös selittää lähdön syyn, Amerikassa oli pärjättävä omillaan, ei kenenkään poikana, eikä sukulaisena. Lähtijöillä ei ollut myöskään menneisyyden taakkaa harteillaan vaan vihdoin mahdollisuus omaan, itsenäiseen elämään. Mielenkiintoisena näkisin myös sen seikan, että vävy kelpasi ammatiksi, siitä on esimerkkinä torpparin vävy. Vaikka passihakemuksessa käytetään sanaa ammatti, kuvaa se lähinnä henkilön asemaa. Loiset⁹⁰ ja mäkitupalaiset⁹¹ sekä heidän lapsensa ovat myös hyvin edustettuina passiluettelossa. Naimisissa olevien miesten kohdalla on usein merkintä Suomeen jäävästä vaimosta ja lasten määrästä. Seuraavalla matkalla osa on lähtenyt muuttomatkalle koko perheen kera eli perhe on käyty hakemassa mukaan uuteen kotimaahan. Passiluetteloiden mukaan 15 miestä teki peräti kolme, parhaimmillaan neljä matkaa Atlantin yli, mutta suurimmalla osalla säilyi ammatti edelleen samana. Naisista kaksi oli hakenut passia kolmesti, heillä molemmilla muuttui ammatti loisen tyttärestä itsellisen tyttäreksi.⁹²

Ilmajoelta lähteneet siirtolaisnaiset olivat pääsääntöisesti nuoria, heidän keskiarvoikänsä oli 24 vuotta, vaikka tutkimusaineistossa oli mukana pari iäkkäämpääkin rouvaa. Naiset olivat ammatiltaan joko talonpojan, torpparin, itsellisen, mäkitupalaisen tai loisen tyttäriä ja vaimoja. Joukosta vain pari naista oli saanut merkinnän itsellinen. Vaikka miesten joukossa oli muutama renki, ei yhtään piikaa ole Ilmajoen monimuuttajien joukossa. Naimisissa olevien naisten passeissa on usein passinhaltijana aviopuoliso ja samalle passille on merkitty avioparin mukana matkustavat lapset, vain yhdessä tapauksessa tässä tutkimuksessa äiti on jättänyt lapsensa Suomeen. Syy ei valitettavasti passihakemuksesta selviä.

Kaikkien ilmajokelaisten monimuuttajien keskiarvoikä on 28 vuotta. Silmiinpistävää on lähtijöiden koulutustaso, sillä vain kuudella on hankittuna varsinainen ammatti eli joukossa on kolme suutaria, yksi räätäli, yksi kaupanhoitaja ja yksi agrologi. Tämä on prosentteina vain 3,6 %. Selkeää on siis

⁹⁰ Loinen oli päiväpalkkalainen, joka yleensä asui talollisten nurkissa vailla omaa asuntoa.

Loista ei kuitenkaan rajoittanut samat säännöt kuin renkiä ja piikoja.

⁹¹ Mäkitupalainen asui talollisen omistamassa mökissä talollisen tontilla.

⁹² Liite 1.

että ainakin Ilmajokelaisten kohdalla kyse on nimenomaan ”ylimääräisen” maattoman väestön muutosta. Toki joukkoon aina mahtunee myös muutama seikkailijaluonne ja ”onnenonkija”. Valtameren taakse saatettiin lähteä pakoon myös epäonnistunutta avioliittoa, sillä varsinainen avioero ei useinkaan ollut sosiaalisesti hyväksyttävää. Tällaista menettelyä on myös kansan suussa kutsuttu ”pohjalaiseksi avioeroksi”.

Passihakemusten jälkeen tehdyssä matkustajaluettelohaussa poistuu listalta peräti 108 passia hakenutta henkilöä. Passihakemusten kautta löytyneet nimet on siis syötetty matkustajahakuun. Tässä on mahdollisuutena joko että matkaa ei olekaan päästy lähtemään tai passia on voitu hakea ikään kuin kaiken varalle. Aina on myös mahdollista että on virhekirjauksia ja nimeä ei ole välttämättä kirjattu oikein. Yleisten nimien kuten Matti Luoma kohdalla oli mahdotonta kohdentaa juuri oikeaa henkilöä, koska samannimisiä löytyi runsaasti. Ellis Island haun kautta löytyi enää ainoastaan 12 ilmajokelaista monimuuttajaa. Haettaessa Ellis Islandin haun kautta löytyneitä monimuuttajia Ancestry.com palvelusta on löytyneiden monimuuttajien määrä pudonnut ainoastaan neljään henkilöön, mikä vaikuttaa hyvin merkilliseltä, jos ajatellaan että matkustajaluettelon (Liite 2) mukaan kuitenkin monimuuttajia löytyi 88 kappaletta. Näistä osa oli ilmoittanut matkustavansa suoraan Kanadaan, joten siitä löytyy selitys, miksi heitä kaikkia ei löydy Ellis Islandin arkistosta. Osa on voinut matkustaa Länsirannikon satamien kautta, jos matkan määränpää on ollut lännessä kuten esimerkiksi Idahon osavaltio. Toisaalta selitys Ellis Islandin pieneen löytyneeseen monimuuttajien määrään löytynee jälleen oikeinkirjoituksesta ja hankalista nimistä. Paikkakunta Ilmajoki tai sen ruotsinkielinen käytössä ollut nimi Ilmola on kirjoitettu 16:lla eri tavalla⁹³, joten samalla tavoin suomalaisia nimiä on voitu kirjoittaa monin eri kirjoitusmuodoin.

Viimeisessä haussa Ancestry.com palvelussa (Liite 4) monimuuttajia löytyi siis enää neljä. Katsoisin tämän johtuvan oikeinkirjoituksesta kuten äskeisellä

⁹³ Ilmajoen kirjoitusasut ovat seuraavat: Ilmajaakki, Sunajoki, Umajoki, Ilmojoki, Ilinajoki, Flmajoki, Timajoki, Ilmajovi, Ylmajoki, Ilmajohi, Ylenajoki, Ilmajaakki, Slmajoki, Ilzajoki, Iimgoki ja Tlmajoko.

esimerkillä on osoitettu. Virhe ei siis välttämättä ole manifestissa vaan se on tapahtunut siinä vaiheessa kun tietoja on manuaalisesti siirretty sähköiseen rekisteriin. Kenties on ollut myös hankaluuksia tulkita vanhaa käsialaa. Toisaalta osa matkustajista on jo saattanut saada myöhemmille matkoilleen Yhdysvaltojen kansalaisuuden ja heitä ei enää siirtolaisuustilastoissa näy. Ancestry.comin tietoja käytinkin lähinnä täydentävinä tietoina selvittääkseni löytyykö kustakin siirtolaisesta esimerkiksi Census- tietoja, osoitetietoja, merkintää avioliitosta tai kuolintodistusta. Mukaan tähän tutkimukseen otin siis kaikki henkilöt jotka löytyivät Ellis Islandin hausta kaksi kertaa. Tämän tutkimuksen ulkopuolelle jätin Sanna Elisabet Salmen. Päädyin tähän ratkaisuun, koska todennäköisesti toinen Salmi Susanna Elisabet on eri henkilö, sillä toisella matkalla hän on naimisissa. Salmi ei tällöin ole tyttönimi kuten ensimmäisen Sanna Salmen tapauksessa.

5 ILMAJOEN MONIMUUTTAJAT

5.1 Jaakko Haavisto

Äitini isoisä Jaakko Haavisto syntyi 15.5.1870 Ilmajoella aviottomana lapsena Ala-Nikkolan talon torpparin Mickel Niemistön tyttären Maria Mikontytär Niemistön (1843) esikoispojaksi. Kummeiksi hän sai torppari Mickel Aution ja vaimonsa Susannan ⁹⁴ Maria poikansa kanssa on muuttanut Seinäjoelle 14.11.1873.⁹⁵ Nimi Haavisto otettiin käyttöön vasta 5.12.1878, jolloin Maria Niemistö avioitui Matti Haaviston kanssa. Jaakko joutui jo hyvin nuorena vieraan palvelukseen raskaaseen maataloustyöhön. Ajatus toisenlaisesta ja ehkäpä fyysisesti kevyemmästä ammatista heräsi ja hän hakeutui Kristiinankaupunkiin räätäli Virtasen oppipojaksi. Räätälinopintojen ohessa Jaakko kävi sunnuntaikoulua, jossa annettiin opetusta viidessä eri aineessa ja josta hän sai todistuksen elokuussa 1884. Kisällinkirjan hän sai Kristiinan Käsityöläisyhdistyksen valtuusmieheltä 7.11.1894 ja oli näin valmis itsenäisesti harjoittamaan räätälin ammattia.

⁹⁴ Ilmajoen seurakunta. Kastetut 1869 – 1870. Mikrokortti 34/424.

⁹⁵ Ilmajoen seurakunta. Peltoniemenkylä 1868 – 1877. Mikrokortti 120/ 424. KK 1067.

Jaakko Haavisto muutti Vaasaan, jossa tapasi Hilma Raatikaisen (syntynyt 14.8.1870)⁹⁶, joka oli palvelijana enonsa merikapteeni Pomelinin perheessä. Vihille he menivät juhannuksena 21.6.1896. Heti ensimmäisen lapsen, Yrjön syntymän, vuonna 1897 jälkeen muutettiin Ilmajoelle, sillä työkirja, johon on merkitty räätäli liikkeen asiakastapahtumat ja kirjanpito on avattu Ilmajoella 9.9.1897. Nuoren räätälin työtahti lienee kuitenkin ollut liiankin kiivas, sillä se johti vatsakatarrin ja leikkaukseen, josta selviytymistä sen ajan olosuhteissa pidettiin ihmeenä.⁹⁷

Jaakko Haavisto ei paennut asevelvollisuutta, sillä hänet vapautettiin asepalveluksesta vuoden 1892 kutsunnoissa. Syyt lähtöön löytynevätkin muualta. Vaikka räätälinliike menestyi, painoi ilmeisesti velkataakka pariskunnan mieltä. Velkaa oli jouduttu ottamaan talonrakentamiseen ja kuuden hehtaarin lisämaan ostoon Luhtaselan larvasta. Maan ostosta velkaa on tullut 31.5.1904 päivätyn kauppakirjan mukaisesti 4800 mk.⁹⁸ Lapsia oli siunaantunut jo viisi ja perheessä asui lisäksi Jaakon äiti Maria (syntynyt vuonna 1843), joten lähtöpäätös ei varmasti ollut helppo. Lähteminen lienee ollut mielessä kuitenkin jo huomattavasti aiemmin, sillä passi on päivätty 28.4.1900. Passin voimassaolon alkamispäivämäärän sai hakija itse määrittellä. Viiden vuoden passi on kirjoitettu nimelle Jakob Haavisto, mutta tämä on hyvin yleistä 1800-luvun lopun ja aivan 1900-luvun alun ilmajokelaisten passihakemuksissa. Ilmajoella kirkkoherra F.A. Heikel⁹⁹ lienee ollut ruotsinkielinen, koska useimmat nimet ovat ”ruotsinnettu”.

Matkaan Jaakko lähti 21.8.1907 Arcturus aluksella ja Englannista matkaa jatkettiin Cunard Linen Carmania-aluksella 27.8.1907. Matkan hinta on ollut 278 markkaa.¹⁰⁰ Hinta on ollut huomattavan korkea, sillä miehen päivätyön verohinta oli v. 1907 2,72 markkaa¹⁰¹, eli Jaakon matkan hintana voidaan pitää yli sadan päivän palkkaa.

⁹⁶ Liitteet. Kuva 1.

⁹⁷ Haavisto 1985, 2- 4.

⁹⁸ Kauppakirja 31.5.1904 velka otettiin yhteisvastuullisesti Maria ja Juho Kuusisen kanssa. 4800 markkaa muunnettuna Tilastokeskuksen rahanarvokertoimella 4,3417 tekee yhteensä 20 840,16 euroa.

⁹⁹ Alanen 1953, 790.

¹⁰⁰ www.migrationinstitute.fi matkustajarekisteri.

¹⁰¹ Historiallinen tilasto. Suomen taloushistoria 3. 1983, 441.

Jaakko teki kaksi matkaa Atlantin yli. Toiseen lähtöön lienee taaskin ollut yhtenä syynä maakaupat, arvoltaan 1800 markkaa sekä ulkorakennuksen rakentaminen ja hevosen osto.¹⁰² Toinen viiden vuoden passi on kirjoitettu nimelle Jaakko Haavisto 1.11.1913. ja matkaan hän lähtikin jo 8.11.1913 Astraea aluksella ja 15.11.1913 Englannista jo tutuksi käyneellä Carmania aluksella¹⁰³. Tämä matka maksoi 60 dollaria. Tässä vaiheessa matkalippuihin oli kuitenkin merkitty Jacob Haavisto. Selvillä ei ole onko nimi jo valmiiksi käännetty kansainväliseen muotoon Jaakon pyynnöstä.

Lähtijänä Jaakko selkeästi poikkesi muista Ilmajokelaisista, sillä hänellä oli valmis ammatti sekä lisäksi oma talo eikä hän siis selkeästikään ollut ”liikaväestöä”. Hän oli myös naimisissa ja perheellinen eikä ottanut perhettään matkalle mukaan, eikä perhe ei myöskään seurannut häntä myöhemmin perässä. Muuten Jaakko toimi kuten muutkin maanmiehensä, sillä hän sijoittautui paikkakunnille, joilla oli ennestään siirtolaisia Suomesta. Ensimmäinen saapuminen Ellis Islandille tapahtui 3.9.1907, lippu oli maksettuna Ashtabulaan Ohioon saakka ja hän oli ilmoittanut matkustavansa ystävänsä Yrjö Österbergin luokse, osoitteeseen Joseph Street 4 Ashtabula. Mukanaan hänellä oli 20 dollaria. Hän oli myös terve, sinisilmäinen, vaaleahiuksinen ja hyvässä fyysisessä ja psyykkisessä kunnossa.¹⁰⁴ Saapuessaan uudelleen Amerikkaan 24.11.1913¹⁰⁵ matkakassaa oli mukana 25 dollaria ja hän oli menossa ystävänsä Isak Saxbergin luokse Monessen Pennsylvaniaan osoitteeseen 472 Motheral Avenue Monessen.¹⁰⁶ Hän on molemmilla kerroilla työskennellyt räätälinä poiketen maanmiehistään, joista suuri osa joutui Amerikassa ammattitaidottomina vaarallisiin kaivostöihin tai raskaisiin metsätöihin.¹⁰⁷ Ashtabulassa on raportoitu olleen peräti 40 suomalaista räätäliä 28.10.1903 ilmestyneen *Amerikan Sanomat* lehden

¹⁰² Kauppakirja 12.9.1913. 1800 markkaa muunnettuna tilastokeskuksen rahanarvokertoimella 3,6904 tekee 6642,72 euroa.

¹⁰³ www.migrationinstitute.fi matkustajarekisteri.

¹⁰⁴ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹⁰⁵ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹⁰⁶ Tervehdys Suomelle. Luettelo tervehdyksensä Suomeen lähettäneistä siirtolaisista. Tässä osoitteeksi mainitaan 267 Chestnut Street, Monessen.

¹⁰⁷ Sariola 1982, 19 – 26.

mukaan¹⁰⁸, mutta ilmeisesti Jaakolla riitti töitä, koska kotimaassa saatiin lyhennettyä velkoja. Työpaikkaa en kuitenkaan saanut selvitettyä.

Ensimmäiselle matkalle lähtiessä kotiin jäi vaimo Hilman lisäksi viisi lasta: Yrjö (1897), Arvo (1900), Vilho (1902), Eino (1904) ja Tyyne (1906) sekä Jaakon äiti Maria. Lähtö tapahtui vuonna 1907 ja paluu vuonna 1912, jolloin velka oli saatu maksetuksi. Jaakko lähetti kirjeen perheelleen säännöllisesti kerran viikossa ja aika ajoitin myös rahaa velkojen maksuun¹⁰⁹. Näillä rahoilla Hilma vaimo ostikin vuonna 1909 lisämaata 1000 markan arvosta.¹¹⁰

Toiselle matkalle lähdettäessä perhe oli kasvanut vielä Aino-tyttärellä, joka oli isän lähtiessä vain neljän kuukauden ikäinen. Lähtöön on saattanut vaikuttaa Ainon syntyminen kehitysvammaisena, sillä hänellä oli Downin syndrooma, joka on varmasti aiheuttanut ylimääräistä huolta ja rahanmenoa vanhemmille¹¹¹. Toisella matkallaan Jaakko viipyi seitsemän vuotta. Paluu tapahtui vasta vuonna 1920 ja tällä välin oli Jaakon Maria äiti ehtinyt kuolla sekä Suomessa oli käyty verinen sisällissota, johon pojat Yrjö ja Arvo osallistuivat valkoisten joukoissa. Arvoitukseksi minulle on jäänyt miksi perhe päätti jäädä Suomeen eikä muuttanut isän mukana Amerikkaan. Oma arveluni on, että perheellä oli jo tila ja omaisuutta Suomessa, jolloin kaiken jättäminen ei ollut enää niin kovin helppoa. Perheenisä ei liene luonut yltyöpositiivista kuvaa Amerikasta kirjeissään, koska vanhimmat pojat eivät lähteneet kokeilemaan onneaan isänsä mukana, vaikka he olisivat ikänsä puolesta olleet erittäin sopivia siirtolaisiksi. Pojista Arvo oli jo löytänyt tiensä urheilun pariin, hän voitti pronssia Pariisin olympiakisoissa painissa vuonna 1924 ja kultamitali tuli Amsterdamin olympialaisista vuonna 1928.¹¹²

Jaakko Haavisto palasi pysyvästi kotimaahan vuonna 1920, 49- vuotiaana. Paluumatkalleen hän on lähtenyt New Yorkista 26.6.1920 Cunard Linen

¹⁰⁸ Kolehmainen 1977, 53.

¹⁰⁹ Perimätiedon mukaan Jaakko kirjoitti perheelleen joka viikko, mutta valitettavasti vaimo Hilma lienee polttanut kirjeet Jaakon kuoleman jälkeen.

¹¹⁰ Kaupparikirja 19.7.1909.

¹¹¹ Liitteet. Kuva 2.

¹¹² http://www.painiliitto.net/historia_ja_tilastot_07/arvokisamitalistit.pdf

Imperator aluksella saapuen kotimaahansa Southamptonin kautta.¹¹³ Nimi laivan matkustajaluettelossa on kirjoitettu muotoon Jakko Haavista, joten sen seurauksena nimi oli erittäin hankala havaita matkustajaluettelosta. Varsinaisista tuliaista minulla ei ole tietoa, mutta aloitettuaan Amerikassa kuorolauluharrastuksen, hän jatkoi harrastustaan Ilmajoen Kansalliskuorossa. Kuva Jaakko Haavistosta löytyi yllättäen Monessenin Louhi-orkesterin Suomen kiertuetta varten painetusta julkaisusta Tervehdys Suomelle 1920¹¹⁴, jossa kuvataan siirtolaisten elämää, harrastuksia ja oloja Amerikassa. Kuvatekstin mukaan Jaakko Haavisto kuului Sibeliuss-seuran keskushallintoon Monessenissa vuonna 1919 – 1920.¹¹⁵ Lieneekö osuustoiminta-ajatuskin perua Amerikan vuosilta, sillä hän kuului myös Ilmajoen Osuuspankin hallitukseen. Jaakko Haavisto kuoli Ilmajoella 82-vuotiaana vuonna 1952.

5.2 Maria Hautala

Maria Sofia Hautala syntyi 30.6.1884 Pirilässä, Ilmajoella. Hänen vanhempansa olivat torpparin poika Salomon ja Susanna Hautala. Kummeina olivat torppari Matti Ojala ja vaimonsa Elisabet.¹¹⁶ Peltoniemenkylän kohdalta kirkonkirjoista löytyy Ala-Pirilän talosta torppari nimeltä Salomon (1819) ja Liisa (1817) sekä heidän nainut poikansa Salomon (1855) ja hänen vaimonsa Susanna (1858), joilla viisi omaa lasta Salomon Emil (1879), Helena Elisabet (1881), Joonas Vihtori (1883), Maria Sofia (1884), Lempi Katariina (1887) ja lisäksi yksi hoitolapsi Hilja Maria Saarinen (1876). Siirryttäessä seuraavaan kirkonkirjaan on perheeseen syntynyt Susanna Cecilia (1891), Hilja Susanna (1892), Arvi Johannes (1894) ja Jaakko Wiljo (1896) ja lapsista ovat kuolleet Susanna ja Jaakko myös Marian isä on kuollut vuonna 1895.¹¹⁷ Uudessa kortissa pääatalon nimi on muuttunut Piriläksi ja torpparina jatkaa Susannan äiti leski Susanna Salomonintytär, lapsia on elossa

¹¹³ www.ancestry.com UK Incoming Passanger Lists 1878-1960.

¹¹⁴ www.finlander.org.

¹¹⁵ Kuva 3. Sibeliuss-seura perustettiin Pennsylvaniassa v. 1915säveltäjä Jean Sibeliuksen luvalla välittämään suomalaista Jean Sibeliuksen säveltämää musiikkia amerikansuomalaisille kuoroille ja orkestereille.

¹¹⁶ Ilmajoen seurakunta. Kastetut 1883 – 1884. Mikrokortti 45/424.

¹¹⁷ Ilmajoen seurakunta. Mikrokortti Peltoniemenkylä 1899 – 1898. 228/424.

seitsemän. Marian kohdalla on merkintä hänen lähdöstään Amerikkaan sekä 27.12.1901 että 29.10.1906. Passien päivämäärät ovat 30.12.1901 ja 23.11.1906, ammattina ensimmäisessä passihakemuksessa on torpparin tytär ja toisessa passihakemuksessa Maria on merkitty itselliseksi.¹¹⁸

Ensimmäisen kerran Maria on matkustanut Hangosta 14.1.1902 Southamptonin kautta New Yorkiin 25.1.1902, valtamerilinjana on ollut American Line ja lippu on maksanut FIM 195. Matkaseuranaan hänellä on ollut Sanna Alhanen ja Josefina Tarvonen, heillä on kaikilla mukanaan 10 dollaria ja heidän on merkitty palvelijoiksi ja lippunsa he ovat maksaneet itse.¹¹⁹ Maria on matkustanut toisen kerran 28.11.1906 Hangosta Liverpooliin Arcturus- aluksella ja jatkanut Liverpoolista New Yorkiin 5.12.1906 White Star Linen Baltic aluksella. Hänet on merkitty suomalaiseksi. Lippu on maksanut FIM 216 ja hän on ilmoittanut maksaneensa sen itse. Ammattina on Servant eli palvelija, hiukset ovat vaaleat ja silmät siniset. Mukanaan hänellä on 10 dollaria ja matkaseurana Susanna Alhanen, jonka kohdalla viittaus Cousin eli serkku sekä Susanna ja Helena Hirsimäki, he ovat kaikki kotoisin Ilmajoelta. Tytöt ovat kaikki matkalla ystäväksi merkityn Ivar Södermanin luo, osoitteeseen 118 St. New York.¹²⁰ Marian sisaruksista Amerikkaan ovat lähteneet myös Lempi Katariina ja Helena Elisabet¹²¹. Ilmajoen seurakunnassa osa mikrokorteista oli puutteellisia sillä juuri sivut 2776 -2777, joiden avulla Maria Hautalan perhettä olisi pystynyt seuraamaan puuttuvat mikrokorteista.

Maria Hautala löytyy New Yorkin State Censuksesta vuodelta 1915, syntymäpaikkana Finland, ja ammattina Servant (Employee) eli palvelija toisen palveluksessa. Hän on ollut Yhdysvalloissa kymmenen vuotta ja hänet on merkitty rodultaan valkoiseksi. Talon isäntä on John J. Freedman ja osoite 79, St. Nicholas Avenue 870 vaimonsa Agnes Freedman (79) ja tytär Josephine Freedman (44). Muut samaan osoitteeseen merkityt ovat Pauline F. Benson (57),

¹¹⁸ Liite 1.

¹¹⁹ www.ellisland.org

¹²⁰ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹²¹ Ilmajoen seurakunta. Mikrokortti Peltoniemenkylä 1899 – 1908 309/424.

Elvina F Benson (26), Mary Hautala (31) Fannie Maka (25), joka on myös merkitty suomalaiseksi. Vuoden 1920 Censuksesta löytyy samasta osoitteesta edelleen Freedmanin perhe, mutta Maria ei ole enää perheen palveluksessa. Uudemmissa Censuksista Mariaa ei enää löydy.

Marian sisaruksista löytyy Amerikan kirjasta seuraavat merkinnät Peltoniemenkylästä Hautala Heleena Elisabet (1881), Lempi Katariina ja Hilja Susanna (1892) ovat ilmeisesti jääneet Amerikkaan. Ainoastaan Heleenalle löytyy varsinainen kuolinpäivä Amerikassa 22.2.1962, Maria Sofia julistettu kuolleeksi 27.9.1980 ja nuoremmat sisaret vuosina 1980 ja 1984.¹²² Saattaa olla, että Maria on mennyt naimisiin ja saanut uuden sukunimen, koska hänen tietojaan ei enää löydy. Avioliittotodistusta ei kuitenkaan löytynyt.

Maria oli lähtöisin torpasta, jossa oli kymmenen lasta. Torpasta Marian lisäksi lähti muitakin sisaruksia siirtolaiseksi Yhdysvaltoihin. Maria päätyi New Yorkiin palvelijaksi ja pääsi kertaalleen käymään Suomessa. Maria Sofia on jouduttu julistamaan kuolleeksi, joten hän on todennäköisesti kuollut Yhdysvalloissa, mutta valitettavasti hänen myöhäisemmistä vaiheistaan Yhdysvalloissa ei löydy dokumentoituja tietoja.

5.3 Michel Ketko

Michel Ketko syntyi 4.6.1870 torppari Michel Salomonsson Ketkon ja vaimonsa Susannan pojaksi. Kummeina olivat Isak Matti ja Susanna Seppälä ja torppari Isak Pöytälaakso ja torpantytär Maria Pöytälaakso¹²³. Kastekirjassa viitataan sivuun kirkonkirjan sivuun 1 /29, sieltä ei tätä perhettä kuitenkaan löydy. Pääsin kuitenkin uudelleen perheen jäljille sisko Susanna Eliisan kasteilmoituksen ansiosta.¹²⁴ Perhe löytyy kirkonkirjoista Peuralankylästä Ala-Kiikan talosta, jossa Michelin isä Mikaeli Salomoninpoika (1838) on ollut torpparina, lapsia on yhteensä kymmenen, Juho Heikki (1864), Maria Kristiina (1866), Mikaeli (1870),

¹²² Ilmajoen seurakunta. Amerikan kirja.

¹²³ Ilmajoen seurakunta. Kastetut 1869 – 1870, mikrokortti 34/424.

¹²⁴ Ilmajoen seurakunta. Kastetut 1888 – 1889, mikrokortti 50/424

Sofia (1872), Iisakki (1875), Sameli (1877) Susanna (1879), Aina Heleena (1882) ja Teodor ja Martti (1884), ja Selma Eliisa (1888) joista ovat kuolleet Juha Heikki ja Teodor.¹²⁵ Perhe asuu jatkossa edelleen Peuralankylässä, mutta perheen isä on kuollut 1896.¹²⁶

Mikaeli on mennyt naimisiin 26.4.1895 Ruut Elisabet Kankaanpään kanssa. Talossa on väki lisääntynyt sillä talossa asuu myös vävy Kustaa Dahl, joka on naimisissa sisko Marian kanssa ja heillä on kaksi lasta. Talon nimi muuttunut Ala-Kiikkalaksi, Mikaelin äiti on merkitty eläkeleskeksi ja Mikaeli on vaimonsa kanssa poistunut. Sivulla on kuitenkin viittaus kirkonkirjaan numero 913, jossa on Peuralankylän itsellisiä, mutta Mikaelia vaimoineen ei siitäkään löydy. Amerikkaan lähteneiksi on kuitenkin ilmoitettu Susanna, Aina Heleena, Martti ja Selma Eliisa¹²⁷ Sisaruksista Susanna 25.12.1879 (Amerikkaan 1900), Aina Heleena 20.9.1882 (Amerikkaan 1902), Martti 10.11.1884 (Amerikkaan 1903) ja Selma Eliisa 28.3.1888 (Amerikkaan 1910) ja kaikki julistettu kuolleiksi Ilmajoen Kihlakunnan päätöksellä vuosina 1972 – 1980. Ancestryn kautta sisaruksista löytyi ainoastaan Selma joka on matkustanut 10.9.1920 Liverpoolista Quebeciin Canadaan, mutta mukanaan hänellä ei ollut muita Ketkoja.¹²⁸ Myöskään lapsia tai vaimo Ruut Eliisabetiä ei Ancestryn kautta löydy.

Ensimmäisen kerran passia on haettu Michel nimellä 25.11.1899 ja ammattina on loinen. Toinen passihakemus on päivätty 26.2.1903 ja hakemuksessa on maininta Suomeen jäävästä vaimosta ja kahdesta lapsesta.¹²⁹ Ensimmäiselle matkalleen hän on lähtenyt 23.12.1899 Saint Paul aluksella ja määränpääksi on ilmoitettu New York, ammatti Laborer eli työmies, mukana Salomon Poikkimäki ja Jaakko Kohtala.¹³⁰ Toiselle matkalleen Michel on lähtenyt 21.3.1903 ja kotipaikaksi on virheellisesti laitettu Hanko. Ammattina on edelleen Laborer eli työmies, mukana Matti Ketko 19 vuotta Määränpäänään hänellä oli Marquette, Michigan.

¹²⁵ Ilmajoen seurakunta. Peuralankylä 1878 -1887. Mikrokortti 142/424.

¹²⁶ Ilmajoen seurakunta. Peuralankylä 1889- 98. Mikrokortti 197/424. KK 905.

¹²⁷ Ilmajoen seurakunta. Peuralankylä 1899 – 08. Mikrokortti 269/424. KK1196.

¹²⁸ www.ancestry.com. Border Crossings from Canada to U.S.

¹²⁹ Liite 1.

¹³⁰ www.ancestry.com

Vaimo Ruut Eliisabet Amaliantytär lähti miehensä perässä Amerikkaan 19.8.1903 mukanaan lapset Kustaa Robert ja Eino Mikki. Ilmajoen seurakunnassa oli tieto Michel Ketkon kuolemasta Amerikassa 31.1.1947.¹³¹ Censuksista ei löydy lainkaan tietoa perheen elämästä, vaikka olen etsinyt myös nimellä Mike Ketko ja vaimon sekä lasten nimillä.

Michel Ketko kuuluu siis selkeästi siihen ryhmään, joka vei koko perheensä uuteen maahan eikä palannut takaisin. Michelin sisaruksista peräti neljä lähti Amerikkaan, joten siirtolaisuus on nähty suvussa merkittävänä vaihtoehtona Suomeen jäämiselle. Yhtenä vaihtoehtona sille, että Amerikasta ei löydy perheestä lainkaan tietoja saattaisi olla esimerkiksi sukunimen vaihtaminen. Suurin osa Pohjois-Amerikasta löytyneistä Ketkoista olivat kotoisin Puolasta.

5.4 Herman Valentin Kuivämäki

Herman Valentin Kuivämäki syntyi Ilmajoella Anttilan talossa 7.6.1875 torppari Johan Jacob Johansson ja Maria Hermansdotterin lapseksi. Kummeina toimivat torppari Isak Johansson Luoma ja hänen vaimonsa Wilhelmina.¹³² Kirkonkylän mikrokortilla 513 Ala- Andilan talosta löytyy torppari Johan Kuivämäki syntynyt vuonna 1841 ja vaimonsa Maria 1842, joilla on seitsemän lasta Frans Isak (1865), Hedvig Sofia (1866), Adolfiina (1871), Johan Jakob (1873), Maja Lisa (1969), Herman Walentin (1875) ja Salomon Wiktor (1877) joista Maja Lisa on kuollut. Seuratessa perhettä vuosina 1878 – 1887, on perheeseen syntynyt vielä Maria Liisa (1978), Susanna Eliina (1881), Susanna (1883), Sameli (1884) ja Hilja Kristiina (1887), joista elossa on ainoastaan Maria Liisa ja Hilja Kristiina.¹³³ Seuraavina vuosina 1889 – 1898, on isä Juha Kuivämäki merkitty talolliseksi ja taloon tullut kaksi vävyä, mutta muita muutoksia ei ole.¹³⁴

¹³¹ Ilmajoen seurakunta. Virkatodistus.

¹³² Ilmajoen seurakunta. Kastetut 1873 - 1875. Mikrokortti 38/424.

¹³³ Ilmajoen seurakunta. Kirkonkylä 1878 – 1887. Mikrokortti 144/424. KK 638.

¹³⁴ Ilmajoen seurakunta. Kirkonkylä 1889 – 1898. Mikrokortti 200/424. KK 982.

Herman on hakenut passia 7.12.1900 ja 30.11.1909 ja hänen ammatikseen on merkitty molemmissa hakemuksissa talollinen. Ensimmäisessä hakemuksessa on merkintä: sotapalvelukseen kelpaamaton ja toisessa on merkintä Suomeen jää vaimo ja kaksi lasta¹³⁵.

Hän on lähtenyt ensimmäiselle Amerikan matkalleen yhdessä veljensä Salomonin kanssa ja he ovat saapuneet Amerikkaan Cunard Linen Servia aluksella 8.1.1901 ja heidän lippunsa on maksanut 452 markkaa kappaleelta. Molemmat on merkitty työmiehiksi ja he ovat ilmoittaneet matkustavansa sukulaistensa luokse Rock Springsiin. Matkakassana on kummallakin 22 dollaria.¹³⁶ Palattuaan Suomeen Herman on perustanut perheen ja hänet on vihitty 23.2.1907 laihialaisen Wilhelmiina Juhantytären (1878) kanssa, heillä on kaksi lasta Väinö Johannes (1907) ja Lauri Herman (1908). Vaimo Wilhelmiina on kuitenkin kuollut 14.10.1909 vain 31- vuotiaana. Hermanin kohdalla on merkintä Amer. 5.11.1909¹³⁷ eli hän on lähtenyt takaisin Amerikkaan pian vaimon kuoleman jälkeen. 7.1.1910 hän on saapunut Amerikkaan White Star Linen Adriatic aluksella matkaseuranaan toinen ilmajokelainen eli Juho Walkama ja matkakassana 45 dollaria, lipuistaan he ovat maksaneet 511 markkaa ja lippunsa he ovat maksaneet itse. Määränpäähkseen hän on ilmoittanut veljensä Salomonin osoitteen Box 268, Rock Springs, Wyoming.¹³⁸

Vuoden 1910 - 1919 kirkonkirjoissa Herman on jo talollinen ja hänen kohdallaan on merkintä Amer. 5.11.1909 tak. 1912. Leski poikineen on muuttanut Laihialle 4.8.1912. Syynä muuttoon on ilmeisesti ollut uusi avioliitto, sillä Herman on vihitty laihialaisen Susanna Eliaantytär Ekolan omaa sukua Kankaanpään kanssa 26.5.1912. Susanna oli myös leski, jolla oli kaksi lasta. Pariskunta on kuitenkin vielä samana vuonna kohdannut onnettomuuden, sillä Hermanin poika Väinö on kuollut 23.12.1912. Heille on syntynyt yhteisiä lapsia Alli (1913), Ruut (1915), Martti (1916) ja Veikko (1918). Tämäkin avioliitto on päättynyt vaimon kuolemaan, sillä Susanna on kuollut 46- vuotiaana vuonna 1927. Hermanin

¹³⁵ Liite 1.

¹³⁶ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹³⁷ Ilmajoen seurakunta. Kirkonkylä 1899 – 1908. Mikrokortti 372/424. KK 1326.

¹³⁸ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

kohdalla ei Laihian kirkonkirjoista löydy tietoa enää uudesta lähdöstä Amerikkaan. Herman on kuollut Laihialla 20.10.1930.¹³⁹ Amerikkaan menneiden kirjasta löytyy Kuivämäki Maria Liisa Juhontytär 21.6.1978, mennyt Amerikkaan 1902 joka on Hermanin sisko. Hänet on julistettu kuolleeksi 31.12.1972. Hermanin veli Salomon jäi myös pysyvästi Amerikkaan ja kuoli siellä Worcesterissa vuonna 1950.¹⁴⁰ Hermanin elämästä Amerikassa ei löytynyt tietoja.

Herman oli torpan poika, mutta hän oli jo ensimmäiselle matkalleen lähtiessään talollinen ja sellaisena pysyi kuolemaansa saakka. Hän ei perinyt kotitorppaansa, sillä hän ei ollut perheensä vanhin poika. Hän on joutunut aloittamaan täysin tyhjästä ja oletankin, että ensimmäiselle matkalleen hän on joutunut lähtemään talon oston otettujen velkojen maksamiseksi. Vaikka hän on jo 25- vuotiaana ollut asemaltaan talollinen, on hän joutunut kokemaan kahden vaimon ja yhden lapsen kuoleman sekä varmasti raskaan vastuun jäljelle jääneestä perheestään.

5.5 Jaakko Kullas

Kasteluettelosta löytyy 21.6.1883 syntynyt Jaakko, jonka Isä on torppari Iisakki Kuusela ja äiti Serafia. Kummeina toimivat torppari Kaarle Roteva ja hänen vaimonsa Kaisa Sofia.¹⁴¹ Ilmeisesti perheen kohdalla on käytetty sekä Kuusela että Kullas nimeä, ainakin isän nimi Iisakki täsmää. Seuratessa perhettä kirkonkirjojen sivuilla se löytyy Lahdenkylästä Yli- Karjanmaan talosta ja nimi Kullas onkin vedetty yli ja tilalle on kirjoitettu Kuusela. Talossa asuu torppari Iisakki (1939) vaimonsa Hedvig Sofian (1840) kanssa ja heillä on viisi lasta, Susanna Josefiina (1869), Julia (1873), Joonas Walentin (1876), Iisakki (1879) ja Jaakko (1883). Lapsista Susanna on kuollut.¹⁴² Seuraavassa kohdassa kirkonkirjoissa vuonna 1889 – 1898 perhe on muuten ennallaan, nimenä on

¹³⁹ Laihian seurakunta. Virkatodistus.

¹⁴⁰ Ancestry.com. Massachusetts Death Index 1901 - 1980.

¹⁴¹ Ilmajoen seurakunta. Kastetut 1882 - 1883. Kortti 44/424.

¹⁴² Ilmajoen seurakunta. Lahdenkylä 1878 – 1887. Mikro kortti 137/424. KK 437.

Kuusela, mutta tuntemattomasta syystä perheen poika vuonna 1876 syntynyt Joonas Walentin on laitettu vaivaistaloon.¹⁴³

Perhe on edelleen Lahdenkylässä torpparina mutta Jaakko on mennyt naimisiin 30.4.1909 mäkitupalaisen tytär Eliina Pitkämäen kanssa, Jaakolle on myös merkitty lisähuomautukseksi Amerikassa, 15.11.1905 kotona.¹⁴⁴ Avioliiton myötä Jaakko ja Eliina ovat siirtyneet Lahdenkylän Yli-Lahden taloon, Eliinan (1890) kotiin mäkitupalaisen Herman Samelinpoika Pitkämäen luokse vuonna 1909, Eliinan ja Jaakon sukunimenä on edelleen Kullas. Myös Eliinan perheestä on lähdetty Amerikkaan eli Eliinan sisarukset Jaakko, Kristiina ja Aina Matilda ovat lähteneet koittamaan onneaan Amerikkaan.¹⁴⁵ Seurattaessa perhettä löytyy Lahdenkylästä vuoden 1910 - 1919 kohdalta enää Eliinan äiti, leski Maria Pitkämäki sekä Eliina ja Jaakko, joilla on kaksi lasta Svante Johannes (1910) ja Aune Maria (1916). Jaakon kohdalla on merkinnät Amer. 7.4.1911 ja Amer. 17.12.1915, kotiin 20.5.1915¹⁴⁶.

Hakiessaan passia 23.11.1905 Jaakko on merkitty rengiksi, mutta seuraavalla kerralla 12.4.1911 hänet on merkitty itselliseksi.¹⁴⁷ Ensimmäiselle matkalleen Jaakko on lähtenyt nimellä Jacob 29.11.1905 Cunard Linen Baltic aluksella. Matkastaan hän maksoi itse 309 markkaa. Siviilisääty on naimaton ja hän on ilmoittanut matkustavansa Negaunee Michiganiin.¹⁴⁸ Hän on kuitenkin palannut melko pian takaisin Suomeen, sillä hän on matkustanut takaisinpäin New Yorkista ja saapunut Southamptoniin 1.8.1907 Teutonic aluksella.¹⁴⁹ Saapuessaan 6.5.1911 Montrealiin Virgianian aluksella, Kanadaan hän on ilmoittanut ammatikseen Joiner, mikä vastaa lähinnä koristepuuseppää.

Matkasta Suomeen ei löydy tietoja, mutta Ilmajoen Amerikan kirjan mukaan Jaakko on palannut Suomeen 20.5.1915 ja lähtenyt Amerikkaan uudelleen

¹⁴³ Ilmajoen seurakunta. Lahdenkylä 1889 – 1898. Mikrokortti 190/424. KK 703.

¹⁴⁴ Ilmajoen seurakunta. Lahdenkylä 1899 – 1908 Mikrokortti 261/424. KK 892.

¹⁴⁵ Ilmajoen seurakunta. Lahdenkylä 1899 – 1908. Mikrokortti 260/424. KK 866

¹⁴⁶ Ilmajoen seurakunta. Lahdenkylä 1910 – 1919. Mikrokortti 343/424. KK 883.

¹⁴⁷ Liitel.

¹⁴⁸ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹⁴⁹ Ancestry.com. U.K. Incoming Passenger List 1878 – 1960.

17.12.1915. Hän saapui Ellis Islandille 23.1.1916, ammattinaan Farm Labourer eli maatyöläinen ja mukanaan 25 dollaria. Poikkeuksellisesti laivan lähtösatama oli Bergen, Norja. Määränpäähän hän on ilmoittanut ystävänsä Juha Luoman, Box 831, Cobalt, Ontario, Kanada. Matkaseuranaan oli kaksi muuta ilmajokelaista; 23-vuotias Antti Heikkilä matkalla serkkunsa luo Cobalt, Ontarioon, Kanadaan sekä 29-vuotias Johannes Karjanmaa, joka on matkalla myös Juha Luoman luokse.¹⁵⁰ Seuraava merkintä Jaakon liikkeistä löytyy rajanylityksenä Kanadasta Yhdysvaltojen puolelle Sault Ste Marien kaupunkiin ystävänsä Johannes Karjanmaan kanssa, molemmat ovat ilmoittaneet ammatikseen Minor eli kaivosmies ja määränpääksi Brentwood, Michigan.¹⁵¹

Kanadan vuoden 1921 Censuksessa Jaakko on nimellä Jack Kullas Ontariossa, Temiskaming- kaupungissa, Pacaudin alueella. Hän on vuokralaisena suomalaisella Memisen perheellä, johon kuuluvat David, Martha ja Ella. Hänen lisäksi samassa osoitteessa on vuokralaisena Constantine Kuoppala. Jackin ilmoitetaan olevan Kanadan kansalainen, mutta he ovat Constantinen kanssa molemmat työttömiä, ja heidät on molemmat merkitty luku- ja kirjoitustaidottomiksi sekä sairaiksi, mutta sairauden laatua ei ole ilmoitettu. Tuloikseen Jaakko/Jack on ilmoittanut 800 dollaria.¹⁵²

Ilmajoen Amerikan kirjan mukaan Jaakko Kullas on mennyt Amerikkaan 1915. Kirjassa on merkintä: kuoli 1.1.1926, mutta silti julistettu kuolleeksi Ilmajoen kihlakunnan päätöksellä 25.7.1972. Samasta kirjasta löytyy myös merkintä vaimon kuolemasta 31.8.1937.

Jaakko on siis matkustanut peräti kolme kertaa Amerikkaan ja perustanut perheen ensimmäisen matkan jälkeen, mutta perhettään hän ei ottanut mukaansa. Jaakko joutui etsimään toimeentuloa monelta eri paikkakunnalta ja monesta eri ammatista. Amatit ovat muuttuneet ammattityöntekijästä eli koristepuusepästä heikommin arvostettuun ja palkattuun maataloustyöntekijän työhön. Hän ajautui

¹⁵⁰ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹⁵¹ www.ancestry.com. U.S. Border Crossings from Canada to U.S. from 1895 – 1956.

¹⁵² Ancestry.com. Census Canada 1921.

työttömäksi ja kuoli suhteellisen nuorella iällä kaukana kotoaan ja perheestään. Kuolintodistusta Jaakosta en löytänyt eikä sellaista liene toimitettu Ilmajoen seurakuntaankaan, koska hänet on jouduttu julistamaan kuolleeksi. Pitäisin kuitenkin paikkansapitävänä tietoa Jaakon kuolemasta vain 42- vuotiaana vuonna 1926, sillä hänestä ei löydy tietoja tuon jälkeen. Jaakon voidaankin olettaa kuolleen Amerikassa, muuten kuolleeksi julistamista ei olisi tarvittu. Mielestäni Jaakko ei kuitenkaan kuulu siihen joukkoon, vaikkakin hän kuoli Yhdysvalloissa, joka ajatteli jäädä pysyvästi Yhdysvaltoihin, koska hän ei vienyt perhettään mukanaan ja hän kuoli melko nuorena.

5.6 Hilma Adolfiina Mäki

Mäki Hilma Adolfiina, kastettu Hilma Adolfiina Lahti-Röyskö isä itsellinen Heikki Poikkimäki ja Amalia Jaakontytär syntyi 17.5.1888. Kummit itsellinen Jaakko Nikkari ja hänen vaimonsa Edla.¹⁵³ Kirkonkirjoista perhe löytyy Poikkimäen talosta, jota isännöi entinen torppari Salomon Heikinpoika ja vaimo Maria, molemmat syntyneitä vuonna 1815, samassa taloudessa myös naimaton poika Salomoni 1853. Hilman Isä Heikki on kirjattu merkinnällä nainut poika ja heillä vaimonsa Amalian kanssa yhteensä seitsemän lasta Salomoni (1875), Maria Matilta (1877), Anna (1880), Emma Karoliina (1882), Hilda Elisabet (1884), Aina Tyyni (1886) ja Hilma Adolfiina (1888), joista Anna menehtynyt. Seuraavilla sivuilla vuonna 1889 – 1898 perheeseen on syntynyt vielä Adelaide Sophia (1895)¹⁵⁴ sekä Feliks Evald (1898) ja perheen isä on kuollut 28.10.1902.

Hilman kohdalta löytyy merkintä Amer. 15.10.1908 ja sisaruksista Amerikkaan ovat lähteneet myös Hilda Elisabet, ja Maria Matilta.¹⁵⁵ Siirryttäessä vuosiin 1910 - 1919. Hilman äiti on merkitty mäkitupalaisen leskeksi ja Hilmasta löytyy merkintä Amer. 15.10.1908 ja Amer. 3.12.1915. Sisaruksista Hilda on palannut kotiin 1910, mutta samaa matkaa vuonna 1915 lähtee sisar Maria Matilda.¹⁵⁶

¹⁵³ Ilmajoen seurakunta. Kastetut 1888 - 1889. Mikrokortti 50/424.

¹⁵⁴ Ilmajoen seurakunta. Röyskölänkylä 1889 – 1898. Mikrokortti 215/424. KK 1443.

¹⁵⁵ Ilmajoen seurakunta. Röyskölänkylä 1899 – 1908. Mikrokortti 296/424. KK. 2114.

¹⁵⁶ Ilmajoen seurakunta. Röyskölänkylä 1910 – 1919. Mikrokortti 380/424. KK 2211.

Hilma on hakenut passia kahteen otteeseen 17.10.1908 ja 26.11.1918 ja molemmissa hakemuksissaan hän on mäkitupalaisen tytär. Ensimmäisellä matkallaan hän on saapunut New Yorkiin 28.10.1908 White Star Linen Celtic aluksella maksettuaan itse matkastaan 45 dollaria. Määränpäähseen hän on ilmoittanut matkustavansa siskonsa Matilda Mäen luokse osoitteeseen Lexington Avenue 680 New York. Toisella matkallaan hän on saapunut New Yorkiin United States nimisellä aluksella Christianiasta 28.12.1915 sisarensa Matildan kanssa.¹⁵⁷

Hilma on avioitunut Hugo Hildenin kanssa 14.7.1928, heidät on vihitty Yhdysvalloissa.¹⁵⁸ Vuoden 1940 Censuksessa Hilma ja Hugo asuvat Manhattanilla vuokra-asunnossa kahdestaan, samassa asunnossa he ovat asuneet jo vuonna 1935. Hilma on kotirouva ja Hugo on työtön maalari, jonka ansiot edellisenä vuotena ovat olleet 500 dollaria¹⁵⁹. Hilman nimi on alkuperäisessä käsinkirjoitetussa dokumentissa kirjoitettu oikein, mutta Ancestryn haussa se on kirjoitettu virheellisesti muotoon Wilma.

Hilman elämästä Amerikassa löytyy kovin vähän tietoa, mutta hän on hakenut sosiaaliavustusta nimellä Hilma Adolfina Hilden, tietoa hakemuksen sisällöstä tai edes päivämäärästä ei ollut saatavilla.¹⁶⁰ Nimi Hilma Mäki on yleinen ja Ancestry.comin kautta löytyykin useita Hilma Mäki nimisiä henkilöitä, mutta heistä löytyy lähinnä avioliittotodistuksia, joissa he ovat avioituessaan saaneet Mäki sukunimen. Hilman sisaruksista Salomon on hakenut vaimonsa ja viisi lastaan Amerikkaan vuonna 1908¹⁶¹. Maria Matilta on Amerikan kirjan mukaan kuollut Amerikassa 1.1.1968 ja julistettu kuolleeksi 10.3.1969 ja Hilda Elisabet on vihitty Amerikassa vuonna 1907 Assar Hjortin kanssa. Sisar Hilda Elisabet on kuollut Amerikassa 12.6.1961.

¹⁵⁷ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹⁵⁸ Salon seurakunta. Virkatodistus.

¹⁵⁹ Ancestry.com. 1940 United States Census.

¹⁶⁰ Ancestry.com. U.S. Social Security Applications and Claims Index 1936 – 2007.

¹⁶¹ Ilmajoen seurakunta. Jouppilankylä mikrokortti 235. Salomon Poikkimäki (1875) vaimo Maria (15.6.1876) Amerikkaan 1900 ja 1906, sotaväkeen kelpaamaton Hakenut perheensä Amerikkaan vuonna 1908 Arvo 1901, Lauri 1904, Suoma 1906, Toivo 1907 ja Alli 1908.

Aviomies Hugo on kuollut 30.10.1952. (Poikki)Mäki Hilma Adolfina 17.5.1888 siirretty 16.2.1970 Ilmajoen seurakunnassa takaisin läsnä olevien kortistoon, josta hän löytyy Röyskölänkylän sivuilta. Hän ei ole kauaa Ilmajoella viihtynyt vaan hän on muuttanut Salo-Uskelan seurakuntaan 3.3.1970, lapsista ei löydy merkintää.¹⁶² Hilma on kuollut Salossa 3.9.1973.¹⁶³ Lieneekö Amerikassa olevien sisarusten kuolema vaikuttanut Hilman paluuseen vanhuuden pävilleen Suomeen, ehkä Ilmajoella ei enää ole ollut sukulaisia tai ystäviä, koska hän on muuttanut Salon seudulle.

5.7 Isak Mäkynen

Isak Mäkynen identifioimisessa oli ongelmia, sillä passi- ja matkustaja luettelon mukaan Isak Mäkynen on syntynyt vuonna 1872 ja lähtenyt Amerikkaan sekä vuonna 1900 että vuonna 1903. Tätä Isak Mäkystä ei kuitenkaan löydy Ilmajoen kirkonkirjoista eikä myöskään Amerikan kirjasta ilmoitetun syntymävuoden 1872 avulla. Ilmeisesti Ilmajoella on kaksi 1870- luvulla syntynyttä Isak Mäkystä, sillä Amerikkaan menneiden kirjasta Peltoniemenkylän sivuilta löytyy Iisakki Mikonpoika Mäkynen syntynyt 16.1.1877 Ilmajoella, julistettu kuolleeksi 1.1.1968. Tämä toinenkin Isak Mäkynen on lähtenyt Amerikkaan vuonna 1909, mutta ilmeisesti vain kerran.

Ensimmäisessä passihakemuksessaan 25.1.1900 Isak on loinen ja toisessa hakemuksessaan 5.3.1903 hän on itsellinen, lisäksi hänen kohdallaan on merkintä Suomeen jäävästä vaimosta ja kolmesta lapsesta. Ensimmäiselle matkalleen Isak on lähtenyt 3.2.1900 ja maksanut itse Cunard Linen matkalipustaan 194 markkaa. Matkanpääksi on ilmoitettu Worcester, Massachusetts. Hän on saapunut Ellis Islandille 17.2.1900. Siviilisääty on naimisissa ja ammattina Labourer eli työmies. Matkaseuranaan hänellä on serkkunsa, palvelija 22- vuotias Matilda Rahnasto. Matilda on ilmoittanut määränpääkseen veljensä H. Rahnaston ja Isak serkkunsa

¹⁶² Ilmajoen seurakunta. Virkatodistus.

¹⁶³ Salon seurakunta. Virkatodistus.

H. Rahnaston Worcesterissa. Matkakassana molemmilla on mukanaan kymmenen dollaria. Viimeiseksi kotipaikaksi Isakille on merkitty Vaasa. Toiselle matkalleen hän on lähtenyt 18.3.1903 määränpäänä edelleen Worcester, mutta hän on ilmoittanut matkustavansa ystävänsä Antti Alangon luokse osoitteeseen 82 Hanover Street, Worcester. Aluksena on Saxonian ja lippu on maksanut 195 markkaa. Bostonin satamaan on saavuttu 3.4.1903. Aluksella on useita suomalaisia, joilla on määränpäänään Worcester, mutta kaikkien kotipaikaksi on ilmeisen virheellisesti laitettu Hanko, joten on mahdotonta erotella joukosta mahdolliset ilmajokelaiset matkaseuralaiset.¹⁶⁴

Isak Mäkynsen elämästä Amerikassa ei löydy enempää tietoa. Nimellä Isaac Makynen löytyy osoite LK Vermilion Tower Minnesota.¹⁶⁵ Isac Makynen löytyy myös Kanadan puolelta Ontarion äänestysluettelosta 1968.¹⁶⁶ Näistä on kuitenkin mahdotonta todentaa onko oikea henkilö kyseessä.

Isak Mäkynen on siirtolainen, joka on todennäköisesti jäänyt Yhdysvaltoihin ja menehtynyt siellä, sillä Ilmajoen kirkonkirjoissa ei ole merkintää hänen kuolemastaan. Valitettavasti vaimon tai lapsien nimiä ei löytynyt, joten en pystynyt tarkistamaan, onko hänen perheensä muuttanut hänen perässään. Ensimmäisen matkan jälkeen hän on kuitenkin edennyt loimesta itselliseksi, joten matka on todennäköisesti kartuttanut hänen varallisuuttaan, mutta olisi melko epätavallinen ratkaisu jäädä pysyvästi ulkomaille ilman perhettä.

5.8 Matti Ojala

Matti Ojalan syntymää ei löydy Ilmajoen kirkonkirjoista vuoden 1873 syntyneistä, hänelläkin on Ilmajoella samana vuonna syntynyt kaima Matti Matts Ojala, joka syntyi 23.5.1873.

Amerikan kirjasta Ojala Matti Iisakinpoika 12.1.1873 ja hänen vaimonsa Sanna Aliina 22.4.1872 löytyvät Peltoniemenkylän sivuilta, merkitty Amerikkaan

¹⁶⁴ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹⁶⁵ U.S. Public Records Index, 1950-1993,

¹⁶⁶ www.ancestry.com. U.S. Public Records Index, 1950-1993

lähteneiksi vuonna 1904 ja heidät on julistettu kuolleiksi 1.1.1968, lapset Alma Aliina 30.3.1902 ja Laila Lyydia 2.8.1902 on merkitty syntyneiksi Amerikassa ja Helmi Heleena 25.1.1904 Ilmajoella, lapset on julistettu kuolleiksi vuonna 1986. Vaimo Aliina Juusontytär Martin-Kauppi (Koukkari) on syntynyt 22.4.1872 Limingassa. Heidä ei kuitenkaan tuolla päivämäärällä löytynyt Ilmajoen seurakunnan vihityistä. Syykin selvisi eli heidät on vihitty avioliittoon Yhdysvalloissa. Montana County Marriages avioliittotodistus on päivätty 21.5.1900 morsiamena Aliina Koukkari ja sulhasena Matti Ojala, vihkipaikaksi on merkitty Butte in the County of Silver Bow, Montana ja todistajina toimivat Abel Pietilainen, William Markkanen ja H.A. Kaski. Nimet ovat oikein ja selkeästi luettavissa avioliittotodistuksessa, mutta Ancestryyn ne on tallennettu muotoon Matte Ojala ja Aliena Koukkau.¹⁶⁷

Matti on hakenut passia ensimmäisen kerran 10.3.1898 nimellä Matts ja ammattina on ollut talollisen poika. Ensimmäisellä matkallaan hän on saapunut Saint Louis aluksella Ellis Islandille 25.2.1899, mukanaan veljekset Juho ja Isak Rajala. Ammatiksi on merkitty Labourer eli työmies ja mukana on ollut 5 dollaria.¹⁶⁸ Matkustajaluettelosta löytyy koko perheen paluu Amerikkaan. Suomesta he ovat lähteneet 13.4.1904 ja he ovat matkustaneet White Star Linen Oceanic laivalla ja ilmoittaneet määränpääkseen Butte, MT. Koko perhe on matkustanut samalla passilla, passin päiväys on 6.4.1904 ja Matti Ojala on merkitty talollisen pojaksi. Tätä saapumista ei löydy kenenkään perheenjäsenen nimellä Ellis Islandin arkistoista, joten perheen on täytynyt saapua eri satamaan. Perheen saapuminen löytyykin Ancestryyn avulla Philadelphiaan, Pennsylvaniaan 1.5.1904, mukanaan perheellä oli yhteensä 600 dollaria ja matkatarkoitus on kotiinpaluu Butte, Montanaan. Mattin ammatti on tässä vaiheessa Labourer eli työmies.

U.S. Census 1900 Mattin ja Alinan osoitteena on Silver Bow, Silver Bow, Montana, avioliittoon 1900. Nimellä Matt U.S. Census 1910 Siletz, Lincoln, Oregon, ammatti farmer eli maanviljelijä saapunut Usaan 1893, vaimo Alina

¹⁶⁷ www.ancestry.com. Montana County Marriages 1865 – 1950.

¹⁶⁸ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

Yhdysvaltoihin 1896, Lapset Alma 8, Lula 7, Helna 5 ja Martin 2, naapureina suomalaiset Lahden ja Huhtalan perheet. U.S. Census 1920 mukaan perhe asuu edelleen samalla maatilalla. Maatila on merkitty maitotilaksi ja kaikki lapset asuvat edelleen kotitilalla. Tosin pojan nimi on muuttunut Evaldiksi. Ojalat ovat edelleen Suomen kansalaisia eivätkä ole saaneet Naturalization statusta. Lahden perhettä ei enää naapurissa ole, mutta Huhtalat löytyvät edelleen.

Kuolintodistus, kuollut 55- vuotiaana 5.6.1928 ja ammattina on edelleen Farmer eli maanviljelijä. Kuolinsyyksi on merkitty Bronchitis ja Artherosclerosis eli keuhkokuume ja valtimonkovettumatauti, ilmoittajana Lila Ojala, Vanhemmat ovat Edward Ojala, Susie Kokko¹⁶⁹. Matin vaimon Alinan kuolintodistus löytyy 13.4.1947. Hän on kuollut 74- vuotiaana Lincoln sairaalassa Albany, Linn County, Oregon, USA. Syntymäpaikkana on Oulu Finland ja ammattina Housewife eli kotirouva. Kuolemasta on informoitu tytärtä Lila O'Stiltonia. Kuolinsyy on kirjoitettu epäselvästi, eikä se valitettavasti selviä¹⁷⁰. Aliina ja Matti Ojala on haudattu Albanyyn, Willamette Memorial Parkiin.¹⁷¹ Apua sain Find a Grave – palvelun kautta löytämältäni vapaaehtoiselta sukututkijalta Diane Grebiltä Oregonin osavaltiosta. Hän on kuvannut Willamette Parkin Ojalan perheen haudat ja niihin liittyvät kuolintodistukset. Sain häneltä luvan käyttää kuvia tutkimuksessani, sekä tiedon, että Oregonin osavaltion mukaan kuolintodistus- asiakirjat ovat julkisia 50 vuotta asiakirjan muodostumisesta.¹⁷²

Matti Ojala kuuluu selkeästi siihen ryhmään siirtolaisista, jotka asettuivat perheineen Yhdysvaltoihin. Poikkeuksellista on kuitenkin, että hän oli tavannut vaimonsa Yhdysvalloissa ja he tulivat perheineen välillä takaisin Ilmajolle. Talollisen pojasta hän siirtyi omistavaan luokkaan hankkimalla oman maitotilan Oregonin osavaltiosta. Elämä maitotilallisena Oregonissa ei varmaankaan ole ollut helppoa ja hän menehtyiikin jo 55- vuotiaana.

¹⁶⁹ Liitteet. Kuva 5. Minnesota, Death Index, 1908-2002

¹⁷⁰ Liitteet. Kuva 4.

¹⁷¹ Liitteet. Kuva 6. U.S, Find A Grave Index, 1600s-Current.

¹⁷² Sähköposti Diane Greb.

5.9 Martti Matti Valentin Rajala

Martti Matti Valentin Rajala, kastettu Martti Mattias Walentin syntyi 18.6.1886 Juha Rajalan ja Maria Liisa Matiaksentyttären perheeseen. Kummeina toimivat torppari Joeli Kujanpää ja Stiina Liisa Kesti.¹⁷³ Martti Rajala löytyy Ilmajoen seurakunnan kirjasta ulkomailla Amerikassa olevat vuonna 1951- Kokkolankylän kohdalla, tieto kuollut Amerikassa 6.7.1961, kuolintodistus saatu 24.7.1967. Martin sisko Matilda Rajala, syntynyt (1884) on kuollut Amerikassa 15.8.1946 kuten myös hänen veljensä Jaakko (1879) on kuollut Amerikassa 11.5.1953. Kirkonkirjoista löytyy Havuselan talon torppari Rajala Juha ja Maria syntyneet vuonna 1947, joilla yhteensä seitsemän lasta, Juha (1874), Susanna (1876), Jaakko (1879), Maria Sofia (1882), Matilda (1884), Martti Matti Valentin (1886) ja Iisakki Vihtori (1888).¹⁷⁴ Perheessä hyvin vähän muutoksia vain Susanna (1876) on avioitunut ja hänen puolisonsa Jaakko on lisätty ruokakuntaan sekä perheeseen on otettu kasvattilapsi Iisakki Palokangas (1888)¹⁷⁵. Siirryttäessä eteenpäin on Martin isä kuollut vuonna 1909 ja Jaakko ja Martti merkitty Amerikkaan lähteneiksi. Martin kohdalla on päivämäärä 16.4.1907.¹⁷⁶ Martin äiti kuolee 1.7.1918 ja Martin kohdalla on merkinnät. Am. 16.4.1907. Kotiin 1909, Amer. 24.2.1913. Isoveli Jaakko on mennyt Amerikkaan 1899 ja sisko Matilda lähtee myös 1813.¹⁷⁷

Ensimmäisessä passihakemuksessaan 24.4.1907 Martti on merkitty torpan pojaksi ja toisessa hakemuksessaan 25.2.1913 virheellisesti torpparin tyttäreksi, hän lienee kuitenkin ollut torpparin poika. Ensimmäiselle matkalleen hän on lähtenyt Hangosta 1.5.1907 ja matkalippu on maksanut 371 markkaa. Ellis Islandilla hän on ilmoittanut menevänsä Ironwood, Michiganiin ystävänsä Otto Hakalan luokse,

¹⁷³ Ilmajoen seurakunta. Kastetut 1868 - 1886. Mikrokortti 33 /424.

¹⁷⁴ Ilmajoen seurakunta. kokkolankylä 1878 - 1887. Mikrokortti 132/424. KK 276.

¹⁷⁵ Ilmajoen seurakunta. Kokkolankylä 1889 - 1898. Mikrokortti 182/ 424. KK 441

¹⁷⁶ Ilmajoen seurakunta. Kokkolankylä 1899 - 1908. Mikrokortti 251/424. KK 570.

¹⁷⁷ Ilmajoen seurakunta. Kokkolankylä 1910 - 1919. Mikrokortti 335/424. KK 605.

mukanaan hänellä on 19- vuotias Herman Hirsimäki ja matkakassaa on 10 dollaria. Yhdysvaltoihin he ovat saapuneet 16.5.1907 Adriatic aluksella.¹⁷⁸

Toiselle matkalleen Martti on lähtenyt myös Hangosta 5.3.1913 ja matkalippu on maksanut 379 markkaa. Lippunsa hän on maksanut itse. Hän on matkustanut Celtic aluksella Liverpoolin kautta ja saapuu New Yorkiin 30.3.1913. Tällä matkalla Martilla on seuranaan Anders Warpula, lähiomaiseksi ilmoitettu Maria Rajala Hakalankylä, Ilmajoki ja heillä on määränpäänään Virginia, Minnesota.

U.S. Census 1940, Martin osoite on 240 Parkey St. Maynard, Middlesex, Massachusetts. Ammatti farmer own farm, Citizenship Alien eli muukalainen, vaimo Selma 52 vuotta, korkein koulutusaste 8. luokka, samassa osoitteessa Step-daughter Gertrude Pirkola 28, ammatti Ring-spinner eli kehrääjä ja Rudolph H. Pirkola 27, stepson, Laborer eli työmies. Ottolapsiksi merkityt Gertrude ja Rudolph ovat vaimo Selman lapsia edellisestä avioliitosta, sillä heidät on merkitty U.S. Census 1920 asukkaiksi McKinley Street, Maynard, Middlesex, Massachusetts jolloin Selma on Wagon driver eli vankkurien kuljettaja Henry Pirkolan vaimo.

Martti on hakenut sosiaalietuuksia 2.10.1956 Yhdysvalloissa, asia selviää U.S. Social Security Applications and Claims Index 1936 – 2007. Etuus on Life Claim eli henkivakuutus, mutta muuta hakemuksesta ei selviä. Minnesota Death Index 1908 – 2002 luettelossa Martti Rajalasta on merkintä syntynyt 18.6.1886, kuollut 6.7.1961 Saint Louis. Vaimo Selma on kuollut 19.2.1983 Clinton, Worcester, Massachusetts, USA. Koko perhe on haudattu Glenwoodin hautausmaalle, Maynard, Middlesex County, Massachusetts.¹⁷⁹ Maynardista tavoitin haudan kuvanneen Gail Renzin, mutta hän ei osannut neuvoa mistä Massachusettsin vanhat kuolintodistukset löytyvät.¹⁸⁰

Martti on mennyt naimisiin Yhdysvalloissa toisen suomalaisen siirtolaisen Selman kanssa, sillä vielä toisellakin matkallaan hänet oli merkitty naimattomaksi. Hän on

¹⁷⁸ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹⁷⁹ Liitteet. Kuva 7.

¹⁸⁰ Sähköposti Gail Renz.

selkeästi halunnut asettua aloilleen hankkimalla oman maatilaa ja perustanut perheen Yhdysvalloissa, joten ajatus kotiinpaluusta ainakaan pysyvästi ei ole ollut hänen kohdallaan ajankohtainen. Varmasti myös sisarusten asettumisella pysyvästi Yhdysvaltoihin on ollut merkitystä Martin ratkaisuisissa.

5.10 Juho Alfred Rasku

Ilmajoelta löytyy kaksi vuonna 1885 syntynyttä Juho Alfred Raskua, joten aloin tutkia molempia. Pian selvisikin, että toinen Juho Alfred Rasku oli kuollut jo syntymävuotenaan.

Juha Alfred on syntynyt 23/28.12.1885 talollinen Matti Matinpoika Ala-Raskun ja Liisa Tuomaantyttären pojaksi, kummeina itsellinen Juha Alajoki ja Liisa Juhantytär. Syntymäpäivästä on kahta eri versiota, epäilen jälkimmäisen päivän olevan merkintäpäivä kirjonkirjoihin. Kokkolankylän mikrokorkeista löytyy talollinen Matti Ala-Raskula syntynyt vuonna 1845 ja vaimonsa Liisa 1847, joilla yhteensä kaksitoista lasta Hedvig Elviira (1871), Jaakko (1872), Maria Sofia (1873), Amanda Elisabet (1874), Matti (1876), Susanna (1877), Antti (1879), Salomon Valentin (1881), Kristiina (1882), Hilma Matilda (1883), Juha Alfred (1885) ja Tyyne Eliina (1888).¹⁸¹ Lapsia on syntynyt vielä kolme lisää, mutta he ovat kaikki kuolleet. Pojista vanhin Jaakko on merkitty kuolleeksi 30.10.1894 Amerikassa. Talon nimenä on Ala-Raskula.¹⁸² Siirryttäessä eteenpäin on Juha Alfredin äiti kuollut vuonna 1900 ja isä on avioitunut uudestaan vuonna 1905 Anna Stiinan (1862) kanssa.¹⁸³ Seuraavaksi Ala-Raskulan talo on siirtynyt Mikko Jaakonpoika Kullaksen haltuun sillä hän on avioitunut Juha Alfredin siskon Amandan kanssa. Sisaruksista kotitalossa asuviksi on merkitty Kristiina, Juha Alfred ja Tyyne Eliina, joista Tyynen kohdalle on laitettu merkintä hänen siirtymisestään Turkuun vuonna 1914. Sisaruksista Mattia koskien on merkintä

¹⁸¹ Ilmajoen seurakunta. Kokkolankylä 1878 - 1887. Mikrokorke 134/424. KK 328.

¹⁸² Ilmajoen seurakunta. Kokkolankylä 1889 - 1898. Mikrokorke 185/424. KK 527.

¹⁸³ Ilmajoen seurakunta. Kokkolankylä 1899 - 1908. Mikrokorke 255/242. KK 682.

lähtenyt Amerikkaan vuonna 1901 ja kuollut Amerikassa tapaturmaisesti 25.9.1913.¹⁸⁴

Juha Alfredin nimi on myöhemmin muuttunut Juho Alfrediksi ja sillä nimellä hän on hakenut passia ensimmäisen kerran 20.12.1905 ja hänet on merkitty talollisen pojaksi ja passihakemuksessa on myös merkintä Suomeen jäävästä vaimosta. Toisessa passihakemuksessaan 27.8.1912 hän on talon poika, mutta vaimosta ei enää ole mainintaa.

Ensimmäiselle matkalleen hän on lähtenyt Hangosta 27.12.1905 määränpäänsään Iron Belt Wichita. Lipustaan White Star Linella hän on maksanut 342 markkaa. Saapuessaan New Yorkiin 12.1.1906 hän on ilmoittanut olevansa luku- ja kirjoitustaitoinen ja maksaneen lippunsa itse veljensä Matti Raskun luokse osoitteeseen Kosolan talo 229, Iron Belt Wichita.¹⁸⁵ Vaikka hän on hakenut passia jo vuonna 1912, on hän lähtenyt toiselle matkalleen vasta vuonna 1915, jolloin hän on saapunut New Yorkiin 17.8.1915. Matkalla hän on ystävänsä Johan Hermansonin luokse Jennings Michiganiin, matkakassaa hänellä on mukanaan 25 dollaria ja hän ilmoittaa olleensa Yhdysvalloissa 1906 - 1912. Ammattina Labourer eli työmies ja lähiomaisena veli Antti Rasku Ilmajoella.

Juho Alfred on osallistunut ensimmäiseen maailmansotaan Yhdysvaltojen armeijan mukana, sillä hänestä löytyi ilmoittautumiskaavake U.S. World War I Registration Card 1917 – 1918 on päivätty 17.9.1917. Syntymäajaksi ilmoitettu 23.12.1885 local Board for Division 1 for the County of Houghton, State of Michigan. Hänen Syntymämaakseen on ilmoitettu Venäjä ja lähiomaiseksi veli Antti Rasku Suomessa. Ammattia ei ole. Hän on keskipituinen, normaali ruumiinrakenne, siniset silmät ja mustat hiukset.¹⁸⁶ U.S. Censuksen 1920 mukaan Juho asuu nimellä John Rasku Concord Streetillä Adams, Houghton, Michigan, hän asuu vuokralla ja on työssä kaivostyöläisenä kuparikaivoksella. Hänestä on merkintä, ettei hän osaa puhua englantia, mikä kertoo siitä että hän työskentelee ja

¹⁸⁴ Ilmajoen seurakunta. Kokkolankylä 1910 - 1919. Mikrokortti 337/424. KK 708.

¹⁸⁵ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹⁸⁶ www.ancestry.com. U.S. World war I Registration Cards 1917 – 1918.

viettää vapaa-aikansa muiden suomalaisten siirtolaisten parissa. Samassa osoitteessa asuukin muita suomalaisia Emil Alaneva, Henry Kivioja, Joseph Heikkinen, Eva Karinen ja Katharine Kasanen ja Simo Mäki.

Yhdysvaltojen muuttokiintiöiden myötä muutto alkoi suuntautua Kanadaan ja näin tapahtui myös Juho Alfredin kohdalla, vaikka passihakemusta ei löydy vuodelta 1923 on Juho Alfred matkustanut Regina aluksella 22.6.1923 Kanadaan tarkoituksenaan tehdä maataloustyötä. Hän ilmoittaa kotipaikakseen Ilmajoen ja ei ole ollut Kanadassa aikaisemmin. Hän on matkalla serkkunsa John Aineskorven luokse osoitteeseen 66 Mitchell Avenue Toronto, Ontario. Lähiomaisekseen hän on merkinnyt veljensä Antti Raskun Ilmajoelta. Hänellä ei ilmoituksensa mukaan ole ongelmia lain kanssa, ei fyysistä ja henkistä sairautta eikä tuberkuloosia, lippunsa hän on ostanut agentti John Engholmilta Vaasasta.¹⁸⁷

Juho Alfred on palannut Suomeen 20.12.1928 ja muuttanut Etelä-Pirkkalaan 10.4.1929. Hän on kuitenkin jälleen lähtenyt Amerikkaan ja saapuu sinne marraskuussa 1929, tarkempi päivämäärä poikkeuksellisesti puuttuu. Hänen ammatikseen on merkitty Farmer eli maanviljelijä. Passihakemusta vuodelta 1929 ei löydy. Matkustajaluettelohausta Juho Alfred löytyy kun jätetään pois rajaus Amerikasta määrämana. Hän on lähtenyt Suomesta 6.11.1929 ja jatkanut matkaa Southamptonista 12.11.1929 Leviathan aluksella, matkan hinnaksi on merkitty 5633 markkaa, mutta siinä on varmaankin virhekirjaus. Lähiomaiseksi on merkitty sisko rouva T. Sivelius, Helsingistä ja hän on ilmoittanut jatkavansa matkaansa Kanadaan välittömästi. Matkaseuranaan hänellä on tuleva vaimonsa kotirouva Ida Hannula, entinen Oinonen, jonka syntymäpaikkakunnaksi on merkitty Karstula. Ida on merkitty Yhdysvaltojen kansalaiseksi ja hän on matkalla Brooklynin, New Yorkiin. Nykyisestä Pirkkalan seurakunnasta saadun tiedon mukaan Juho Alfred on asunut Pirkkalassa naimattomana ja lapsettomana ja muuttanut Ylöjärven seurakuntaan 10.10.1932.¹⁸⁸

¹⁸⁷ Ancestry.com. Canada Ocean Arrivals 1919 - 1924.

¹⁸⁸ Pirkkalan seurakunta. Srk-sihteerin Anna Riuttamäki.

Ylöjärven seurakunnassa asuessaan Juho on avioitunut Iida Maria Oinosen kanssa, ja kuten jo aikaisemmin todettiin, myös Iida Maria on ollut siirtolaisena Amerikassa. Iida Marialla on 10.10.1919 Ohiossa syntynyt poika Valter Aleksander Hannula. Perhe on muuttanut 22.9.1941 Lempäälän seurakuntaan ja myöhemmin Juho on eronnut kirkosta ja löytyy maistraatin tiedoista. Juho Alfred on kuollut 72- vuotiaana Lempäälässä 23.10.1958¹⁸⁹. Iida Maria on palannut Ylöjärven seurakuntaan vuonna 1942, mutta erillistä mainintaa heidän avioerostaan ei löydy. Myöhemmin Iida Maria on muuttanut poikansa Valterin kanssa ulkomaille vuonna 1977.¹⁹⁰

Vaikkakin Juho Alfred oli talollisen poika, joutui hän etsimään toimeentuloa, sillä hänen lapsuuden perheessään oli kaksitoista lasta. Hän on lähtenyt sekä Yhdysvaltoihin että Kanadaan kaksi kertaa ja osallistunut jopa ensimmäiseen maailmansotaan vapaaehtoisena ja toiminut eri ammateissa. Suomeen palatessaan hän on myös vaihtanut paikkakuntaa, joten hän on todennäköisesti muuttanut työn perässä. Toisena selityksenä voitaisiin pitää seikkailija luonnetta, hän on voinut kokea tarvitsevansa jatkuvaa muutosta eikä hän ole kunnolla asettunut aloilleen.

5.11 Maria Elisabet Renko

Maria Elisabet (Yli-) Renko on syntynyt 27.3.1884. Häntä ei kuitenkaan löydy Ilmajoen kastetuista vuonna 1884 tuolla päivämäärällä, joten hänen lapsuudenperheestään ei ole saatavissa lisätietoja. Maria on hakenut passia kahteen otteeseen 17.1.1907 ja 27.3.1913 ja molemmilla kerroilla hänet on merkitty talollisen tyttäreksi.

Ensimmäiselle matkalleen Maria on lähtenyt Hangosta 17.1.1907 ja hän on maksanut White Star Linen lipustaan 216 markkaa. Hän on saapuessaan 8.2.1907 Ellis Islandille ilmoittanut olevansa Servant eli palvelija ja maksaneensa matkansa itse. Matkaseuranaan hänellä oli muita ilmajokelaisia eli Äärynen Matti, Ojaniemi

¹⁸⁹ Sisä-Suomen maistraatti. Sukuselvitys.

¹⁹⁰ Ylöjärven seurakunta. Sähköposti Liisa Luoto.

Tuomas ja Tuomisto-Taipalus Juho ja Koskela Anders, jotka ovat työmiehiä. Matkakassana Maria Elisabetilla on 10 dollaria hän on menossa ystävänsä Sandra Saaren luo New Yorkiin.¹⁹¹ Täältä matkaltaan hän on palannut 24.10.1912 mukanaan 30.12.1910 syntynyt poikansa Martti Herman Marianpoika¹⁹². Maria on jättänyt poikansa Suomeen ja lähtenyt toisen kerran Amerikkaan 28.5.1913 Hangosta. White Star Linen matkastaan Southamptonin kautta hän on maksanut 269 markkaa. Hän on saapunut Ellis Islandille 11.6.1913 Olympic aluksella. Hän on matkalla ystävänsä Sanni Henrikssonin luokse. Ammattina on edelleen palvelija ja lähiomaisekseen hän on ilmoittanut äitinsä Sanna Rengon, Ilmajoen Rengonkylästä. Muita ilmajokelaisia ei löydy samasta asiakirjasta.

U.S. Census 1920 Marian osoitteena on Yonkers Ward 3, Westchester, New York, ammatti Cook, hän on edelleen Alien, eli hänellä ei ole Yhdysvaltojen kansalaisuutta, mutta hän osaa puhua englantia, maahanmuuttovuodeksi on merkitty 1907. Samassa osoitteessa ei muita suomalaisia, mutta irlantilaista, ruotsalaista ja italialaista palveluskuntaa muun muassa autonkuljettaja, hovimestari, puutarhuri ja kotiapulainen.

Maria on Ilmajoen kirkonkirjojen mukaan palannut Suomeen 15.7.1926 ja lähtenyt uudelleen Amerikkaan 1.3.1927 vaikka siltä vuodelta ei löydykään passihakemusta. Poika Martti jäi edelleen Suomeen. New Yorkiin Maria on saapunut 23.3.1927, kansallisuutena on edelleen Fin ja ammattina Cook eli kokki. Matkaseurana ei ole muita suomalaisia. Hän on ilmoittanut olevansa matkalla kotiinsa osoitteeseen 1 St. W. 127 Street, New York.¹⁹³ Ilmajoen seurakunnan Amerikan kirjassa on merkintä: Yli-Renko Maria Elisabet Amerikkaan 1927, kuoli USAssa 29.4.1959.

Elämä ei ole ollut helppoa Maria Elisabetille, hän on saanut aviottoman lapsen ja joutunut ilmeisesti tuomaan poikansa sukulaistensa hoitoon Ilmajoelle, koska elämä työssäkävänä yksinhuoltajana New Yorkissa on ollut liian vaikeaa. Hän on palannut pysyvästi Yhdysvaltoihin vuonna 1927, eikä ole nähnyt poikaansa sen

¹⁹¹ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹⁹² Ilmajoen seurakunta. Virkatodistus.

¹⁹³ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

jälkeen. Tarkistin myös matkustajatiedot pojasta, Martti Rengosta eikä sen nimistä henkilöä löydy Yhdysvaltoihin matkustaneista. Maria kuoli Yhdysvalloissa 75-vuotiaana.

5.12 Juho Kustaa Toukonen

Ilmajoen kastetuista ei löydy Juho Kustaa Toukosta, mutta Johan Toukka syntynyt 5.4.1868 löytyy¹⁹⁴ Kyseessä on todennäköisesti sama henkilö ja sukunimi on vaihtunut ajan saatossa Toukoseksi.

Juho Kustaa on hakenut passia kolme kertaa. 12.9.1902 päivätyssä hakemuksessaan hän on loinen ja hakemuksessa on maininta Suomeen jäävästä vaimosta ja yhdestä lapsesta. Toisessa hakemuksessaan 9.5.1906 hänet on merkitty itselliseksi ja lapsia on tullut yksi lisää. Kolmannessa hakemuksessaan 13.3.1912 hän on palstatilallinen, mutta hakemuksessa ei ole lainkaan mainintaa vaimosta tai lapsista. Ilmajoen kirkonkirjoissa on kuitenkin maininta vaimosta. Vaimo on Sanna Ulriika Hermannintytär, joka on syntynyt Alavudella 7.7.1872 ja heillä on Juhon kanssa viisi lasta Jaakko Vihtori (1894), Eino Johannes (1897), Yrjö Aukusti (1901), Tyyne Susanna (1906) ja Yrjö Aadolf (1909).

Ensimmäiselle matkalleen Juho Kustaa on lähtenyt Hangosta 20.9.1902. Hän on maksanut Allan Line yhtiön matkalipusta 217 markkaa. Määränpäähkseen hän on ilmoittanut Ashtabula, Ohio. Tätä ensimmäistä matkaa ei kuitenkaan löydy Ellis Islandin kautta saapuneista. Hän on palannut Suomeen 17.10.1905.¹⁹⁵ Toiselle matkalleen Juho Kustaa on lähtenyt 23.5.1906 Hangosta ja maksanut Cunard Linen lipustaan 247 markkaa. Tämä saapuminen löytyy Ellis Islandin tiedoista. Hän on saapunut New Yorkiin Umbria aluksella 11.6.1906. Matkaseuranaan muita ilmajokelaisia ovat Jaakko Hannuksela ja Herman Syrjälä. Matkalla Juho Kustaa on veljensä Iisakki Toukosen luokse osoitteeseen Oak Street, Ashtabula Harbour, Ohio ja matkakassaa hänellä on 50 dollaria. Ammatti ei ole luettavissa,

¹⁹⁴ Ilmajoen seurakunta. Kastetut 1886 - 1887. Mikrokortti 48.

¹⁹⁵ Ilmajoen seurakunta. Virkatodistus.

koska juuri siihen kohtaan on lyöty leima *NON-IMMIGRANT ALIEN*, joka tarkoittaa sellaista matkustajaa, joka on jo aiemmin ollut Yhdysvalloissa, mutta hänellä ei ole Yhdysvaltojen kansalaisuutta ja hänen vakituinen kotipaikkansa on toisessa maassa.¹⁹⁶ Tältä matkalta paluuta ei ole merkitty Ilmajoen kirkonkirjoihin. Kolmannelle matkalleen Juho Kustaa on lähtenyt Hangosta Astraea aluksella 21.8.1909, tälle matkalle ei löydy erillistä passihakemusta, joten ilmeisesti edellisen matkan passi on ollut vielä voimassa. Matkalipustaan White Star Linella hän on maksanut itse 283 euroa. Hän on saapunut New Yorkiin 5.9.1909 Baltic aluksella ja matkan määränpää on veljen Alexander Toukosen koti osoitteessa Oak Street 51, Ashtabula Harbor, Ohio. Ammattina on Labourer eli työmies ja lähiomaisekseen vaimonsa Sannan Ilmajoen Kauppilankylästä. Muita ilmajokelaisia ei tällä matkalla löydy ainakaan samalta matkustajaluettelon sivulta. Tältä matkaltaan hän on palannut vuonna 1911.¹⁹⁷ Neljännelle matkalleen hän on lähtenyt jo seuraavana vuonna ja tälle matkalle löytyy myös passihakemus, joka on päivätty 13.3.1912. Hän on lähtenyt Hangosta 20.3.1912 ja maksanut White Star Linen lipustaan 311 markkaa. Hän on saapunut New Yorkiin 6.4.1912 Baltic aluksella 6.4.1912. Hän on matkalla veljensä Isak Toukosen luokse osoitteeseen Second Street 48, Ashtabula, Ohio. Myöskään nyt ei ole ilmajokelaisia matkustajia samassa asiakirjassa. Hän on ilmoittanut ammatikseen Labourer ja lähiomaisekseen vaimonsa Sannan, mutta perhe on muuttanut Kauppilankylästä Kirkonkylään. Tämä matka on kestänyt yli kahdeksan vuotta ja hän on palannut Suomeen vasta 30.7.1920.¹⁹⁸

Juho Kustaa on tehnyt peräti viisi matkaa Yhdysvaltoihin. Viidennestä matkasta ei löydy passihakemusta, mutta saapuminen löytyy Ellis Islandin rekistereistä. Hän on matkalla poikansa Jaakko Toukosen luokse osoitteeseen 230 June Street, Worcester, Massachusetts. Jaakko on matkustanut Yhdysvaltoihin vuonna 1913. Juho Kustaan ammattina oli General worker eli työmies tai sekatyömies, kansallisuus Finnish, lähimmäksi omaiseksi on ilmoitettu vaimo Sanna Toukonen,

¹⁹⁶ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

¹⁹⁷ Ilmajoen seurakunta. Virkatodistus.

¹⁹⁸ Ilmajoen seurakunta. Virkatodistus.

Ilmajoella.¹⁹⁹ Tältä viimeiseltä matkaltaan Juho on Ilmajoen kirkonkirjojen mukaan vuonna 1934.

Vuoden 1920 Federal Censuksessa John Toukonen löytyy vuokralaisena osoitteesta 3 Knapp Core Street, Ashtabula, ammattina on Labourer ja työpaikkana Tannery eli nahkatehdas. Kansallisuutena on Alien. Samassa osoitteessa Mikko ja Ira Roivas sekä heidän kolme lastaan, Mikon työpaikaksi on myös merkitty Tannery, joten Juho Kustaa lienee vuokralaisena työkaverillaan.

Ashtabula, Ohio, city directorystä vuonna 1926 John Toukonen löytyy osoitteesta 9 Bell Street ja ammattina on tanner eli nahkuri. Juho Kustaa Toukonen kuoli Ilmajoella 22.2.1936.²⁰⁰

Juho Kustaa teki poikkeuksellisen monta matkaa ja oli palatessaan pysyvästi Suomeen peräti 66- vuotias ja hän kuolikin jo pari vuotta paluunsa jälkeen. Perhettään hän ei vienyt mukanaan, mutta vanhin poika Jaakko muutti Yhdysvaltoihin 19- vuotiaana. Siirtotyöläisyys toi toimeentulon ja sosiaalisen aseman kohoamisen loimesta itselliseksi/palstatilalliseksi, mutta tuskin sen kummempaa vaurautta. Toukosen perhettä varmasti koettelivat isän pitkät poissaolot, mutta koska Juho Kustaa kuitenkin lähti yhä uudelleen Yhdysvaltoihin, täytyi siirtolaisuuden olla perheelle merkittävä toimeentulon lähde.

5.13 Yhteenveto Ilmajoen monimuuttajista

Prosopografiassa tutkitaan siis yksilöitä samoista lähtökohdista, heistä voidaan kerätä dataa muun muassa sosiaalisesta taustasta, koulutuksesta, taloudellisista lähtökohdista. Samaa data täytyisi kerätä jokaisesta tutkittavasta. Tämä oli pyrkimys, mutta kaikista ei saatu koottua samoja tietoja. Kolmea tutkittavaa eli Matti Ojalaa, Maria Elisabet Renkoa ja Isak Mäkystä ei löytynyt Ilmajoen kirkonkirjoista, joten lapsuuden perheen kuvaaminen jäi heidän osaltaan puuttumaan. Kaikki joiden perhesuhteet sain selvitettyä, olivat pääsääntöisesti

¹⁹⁹ www.ellisland.org. States Immigration Officer at the Port of Arrival.

²⁰⁰ Ilmajoen seurakunta. Virkatodistus.

suuresta perheestä. Sisaruksia heillä oli enimmillään 11. Yhdellä tutkittavista eli Jaakko Haavistolla ei ollut lainkaan sisaruksia, varmastikin johtuen siitä että hän syntyi avioliiton ulkopuolella. Lähdön syinä voidaan pitää lapsuudenkotien olosuhteita, oli lähdeittävä hankkimaan elatusta muualta. Lähtiessään talolliseksi oli merkitty ainoastaan Herman Valentin Kuivämäki ja vain Jaakko Haavistolla oli hankittuna koulutus ja varsinainen ammatti. Ensimmäisellä kerralla lähteneet olivat torpparin poikia ja loisia. Suurin osa lähtijöistä oli nuoria miehiä, mutta myös naisia mahtui mukaan.

Naisista osa lähti joko miehensä kanssa tai miehensä perästä Amerikkaan, mutta Ilmajoen kolmesta monimuuttajanaisestä näin ei toiminut kukaan. Kaikki kolme olivat nuoria ja naimattomia lähtiessään sisarustensa innoittamina Yhdysvaltoihin työskentelemään palvelijoina ja hankkimaan itse oman elantonsa, vain yksi heistä, Hilma Adolfiina Mäki avioituu Amerikassa toisen suomalaisen kanssa ja jäi kotirouvaksi. Täytyy vain ihaila näiden nuorten naisten rohkeutta, sillä matka 1900- luvun alun Ilmajoen ja New Yorkin välillä on ollut pitkä sekä fyysisesti että henkisesti.

Ensimmäiselle matkalle lähdettiin joko sisarusten, serkkujen tai ystävien kanssa ja määränpäänä olivat samoin sisarusten, serkkujen tai ystävien asuinpaikat. Tutkittavista suurin osa ilmoitti maksaneensa matkansa itse, vain Jaakko Haavisto ilmoitti toiselle matkalle lähtiessään vuonna 1913 rahojen olevan peräisin ystävältä. Vaikka lähtijät ilmoittivatkin maksaneensa matkansa itse, on otettava huomioon, että matkarahat oli usein lainattu tai jo edeltä mennyt perheenjäsen oli lähettänyt lipun. Matkaliput olivat kalliita ja niiden kustannus olikin yleistäen suomalaisen työmiehen sadan päivän palkka. Toiselle tai siitä useammalle matkalle uskallettiin jo lähteä ilman matkaseuraa. Tutkittavista Juho Toukonen teki peräti viisi edestakaista matkaa Yhdysvaltoihin.

Tutkittavista kaikki Yhdysvalloissa avioituneet avioituivat toisen suomalaisen siirtolaisen kanssa. Alfred Rasku avioitui Suomessa toisen matkalla tapaamansa siirtolaisen kanssa. Kaikki kolme monimuuttajanaista sijoittuivat siis New

Yorkiin, eivätkä vaihtaneet määränpäättään myöhemmilläkään matkoillaan. Miehet sijoituivat pohjoisiin osavaltioihin, kuten Ohio, Wyoming, Michigan, Pennsylvania, Massachusetts ja Minnesota. Kaksi miehistä päätyi myöhemmillä matkoillaan Kanadan puolelle Ontarion alueelle. Syynä tähän voidaan pitää Yhdysvaltojen siirtolaisuuskiintiöiden pienenemistä 1920- luvulla. Useammilla monimuuttajilla myös sisaruksista osa lähti siirtolaiseksi Pohjois-Amerikkaan, se lienee yksi syistä miksi sinne jäätiin pysyvästi. Oli helpompi jäädä, kun uudessa kotimaassa oli sukulaisia.

Silmiin pistävää kotimaahan palanneiden ammattien osalta oli seikka, että ammatti määräytyi edelleen sen mukaisesti mitä Suomessa omisti eikä sen mukaisesti mitä oli Amerikassa tehnyt. Suurin osa palanneista olisi mielestäni ollut oikealta ammatiltaan lähinnä työmiehiä, kaivosmiehiä ja puuseppiä, mikäli viimeisin työpaikka olisi titteliin vaikuttanut. Ilmeisesti kirkkoherrat eivät lainkaan antaneet arvoa Amerikan työtehtävälle tai hankitulle työkokemukselle. Naisilla oli kuitenkin nousua torpparin tai mäkitupalaisen tyttärestä itselliseksi. Tutkittavista Ilmajoelle pysyvästi palanneista miehistä suurin osa sai asemansa muutettua loisesta tai torpparista talolliseksi tai itselliseksi. Toisaalta torpparilaitoksen lakkauttaminen vaikutti osaltaan sosiaaliseen nousuun torpparista talolliseksi. Matti Ojala ja Martti Rajala hankkivat perheelleen maatilan Yhdysvalloista ja asettuivat pysyvästi aloilleen.

12:sta monimuuttajasta ainoastaan kaksi kuoli Ilmajoella. Pysyvästi palanneista henkilöistä kolme kuoli muualla Suomessa ja loput kuolivat Yhdysvalloissa. Yhdysvalloissa kuolleitten osalta osalla on tiedossa kuolinpäivä, mutta silti on jouduttu käyttämään kuoliaaksi julistamista, koska kuolintodistusta ei ole toimitettu Ilmajoen seurakuntaan. Täysin siirtolaismatkalleen ”kadonneita” olivat Maria Hautala, Michel Ketko, Isak Mäkynen eli heidät on julistettu kuolleiksi eikä heidän vaiheistaan Pohjois-Amerikassa löytynyt tietoja. Kuolleksi julistamisprosessista kertoo myös se, että yhteydet vanhaan kotimaahan ovat katkenneet ja syy miksi heistä ei löydy tietoja Yhdysvalloissa saattaa olla nimenmuutos, matkan jatkaminen kolmanteen valtioon tai jo useasti mainitut

nimien kirjoitusvirheet. Aikaisempaan siirtolaisuustutkimukseen verrattuna toimivat ilmajokelaiset monimuuttajat kuten muutkin maanmiehensä, he asettuivat samoille paikkakunnille ja samoihin ammatteihin muiden suomalaisten kanssa. En voi väittää löytäneeni tyypillistä ilmajokelaista monimuuttajaa, sillä jokaisen tarina on yksilöllinen ja hyvinkin erilainen. Olipa joukossa jopa ensimmäiseen maailmansotaankin osallistunut Juho Alfred Rasku. Kukaan tutkittavistani ei varmastikaan ”*weitsellä vuollut kultaa*” vaan joutui hankkimaan elantonsa kovalla työllä ja työttömyyttäkin oli matkan varrella.

6 PÄÄTELMÄT

Suomi oli 1800-luvun lopulla vaihteessa murrosvaiheeseen, koska perinteinen maalaisyhteiskunta alkoi muuttua. Lisäksi maaseutu ei enää elättänyt kaikkia, vaan oli mietittävä uutta elinkeinoa ja tulonlähteitä. Etelä-Pohjanmaalla maatalouden vanhat sivutulonlähteet kuten tervanpoltto ja laivanrakennus olivat tyrehtyneet, mutta väestö kasvoi nopeasti. Lapsia syntyi paljon ja heistä suurin osa selviytyi aikuisikään. Voidaan puhua elinkeinopulasta. Teollisuudesta ei tullut liikaväestön työllistäjää Etelä-Pohjanmaalla kuten esimerkiksi Pirkanmaalla. Suurta muuttoryntäystä ei ollut myöskään eteläisen Suomen teollistuviin kaupunkeihin. Tulevaisuuden näkymät ja mahdollisuudet kotimaassa eivät houkuttelleet, eikä siirtolaisuudelle ollut merkittävää vaihtoehtoa. Sen sijaan jutut moninkertaisista ansaitsemismahdollisuuksista houkuttelivat ja Etelä-Pohjanmaalla oli myös pääomaa, jonka turvin osan lähtijöistä matka saatiin rahoitettua.

Lähtiessä usealla oli ajatuksena käydä Amerikassa ansiossa ja palata takaisin kotipitäjään vaurastuneena. Harva lähtiessään kuvitteli jäävänsä kohdemaahan pysyvästi. Vaikka Amerikkaan oli yleensä lähdetty ajatuksena käydä tienaamassa talon hinta, eivät kaikki palanneet. Osalla ei joko ollut rahaa palata, tai ei haluttu palata ”epäonnistuneena” ilman tienattuja taaloja. Siirtolaisuus ei missään nimessä ollut helppo ratkaisu ja harva pääsi varsinaisesti rikastumaan. Oli myös lähtiöitä,

jotka olivat sopeutuneet uuteen asuinpaikkaansa hyvin ja Amerikan oloihin oli niin totuttu, että vanha kotimaa tuntui takapajuiselta. Tietenkin perhesyyt olivat esteenä osan paluulle, puoliso löytyikin Amerikasta, usein muiden suomalaisten parista ja sinne oli asettauduttu. Koko perheensä kanssa muuttanut tai perheensä myöhemmin Amerikkaan hakenut harvemmin palasi. Samankaltainen tilanne oli myös sellaisessa tapauksessa kun perheen sisarukset olivat kaikki lähteneet Amerikkaan. Tällöin yhteydenpito Suomeen on loppunut vanhempien kuoltua, muutoinhan tieto kuolemasta olisi varmaankin välittynyt lähtöseurakuntaan ja olisi vältytty kuoliaaksi julistamisilta. Haluttiin asettua koko perheen kanssa aloilleen uuteen kotimaahan. Osaltaan on varmasti vaikuttanut Amerikan vapaammat olot. Mitä kauemmin aikaa Amerikassa vietettiin, sitä epätodennäköisemmäksi paluumuutto kotimaahan tuli.

Vaikka Ilmajoki monien muiden eteläpohjalaisten paikkakuntien tavoin menetti runsaasti asukkaitaan siirtolaisuuden johdosta, voidaan katsoa sen myös saaneen sekä henkistä, että materiaalista pääomaa. Paluumuuttajat toivat mukanaan uusia ajatuksia, henkistä pääomaa sekä työtapoja ja opittuja taitoja. Vähäiseksi ei myöskään voi sanoa siirtolaisten kotimaahan lähettämien dollareiden merkitystä. Rahalähetykset, avustukset ja niin sanotut Amerikan paketit, sekä myöhemmässä vaiheessa saanut Amerikan perinnöt vaurastuttivat myös Suomea. Siirtolaisuuden taloudellisia seurauksia arvioidessa, että kriittinen suhtautuminen laimentui sitä mukaa kun huomattiin siirtolaisuuden taloudellinen hyöty myös kotimaakunnalle. Lapualainen Zedekia Kivilahti muisteli matkaansa 1940-luvulla seuraavasti ”*Jonsei reisuus rikastu, niin viisastuu*”²⁰¹ Tämä lieneekin ollut monen lähtijän reissun lopputulos ja sanonta on jäänyt elämään vielä meidänkin aikaamme saakka.

Tutkimustuloksena sinällään pidän tämänkaltaisen tutkimuksen teon haasteellisuutta. Tällä tarkoitan Ellis Islandin ja Ancestry.com internet- sivustojen kautta löytyneiden henkilöiden todella pientä määrää. Alkuperäinen määrähän oli 2816 kappaletta eli kaikki ilmajokelaiset, jotka hakivat passia Amerikkaan

²⁰¹ Toivonen 1963, 204.

vuosina 1893 – 1920. Suomalaisten nimien kirjoitusasu voi olla mitä tahansa ja löytyneiden henkilöiden kohdentaminen on todella haastavaa, usein myös syntymäajat puuttuvat. Vaikka nimet olisikin kirjoitettu oikein matkustusasiakirjaan tai matkustajaluetteloon ovat ne voineet muuttua vapaaehtoistyöntekijöiden viedessä niitä sähköisiin tietokantoihin, johtuen joko alkuperäisen asiakirjan huonosta luettavuudesta, vanhoista käsialoista tai inhimillisistä virheistä. Ratkaisu tähän olisi oikoluuettaa aineisto äidinkielenään kutakin kieltä puhuvalla, mutta se lienee mahdotonta aineiston suuresta määrästä johtuen. Toisaalta tutkimuksen teko omasta sukulaisesta oli tietenkin helpompaa kuin täysin ulkopuolisista henkilöistä. Materiaalia, kuten valokuvia ja kauppakirjoja löytyi vielä suvun keskuudesta. Sain kuitenkin hänestä selville asian mikä ei ollut suvun tiedossa, tämä oli siis Sibelius-seuran johtokunnan jäsenyys.

Vanha sanonta *historialla on tapana toistua*, piti suomalaisten osalta paikkansa jo 1960- luvulla. Pieneksi lohkotut tilat eivät enää elättäneet ja suuri osa joutuikin lähtemään työnperässä siirtolaisiksi. Tällä kertaa kohdemaata löytyi lähempää eli naapurimaasta Ruotsista, jonne asettautumisessa ja sopeutumisessa kohdattiin omat ongelmansa.

Maahanmuuton ja siirtolaisuuden kohdistuessa nyt turvapaikanhakijoiden muodossa suurissa määrin Suomeen olisi mielenkiintoista tutkia kuinka Yhdysvalloissa on aikoinaan reagoitu suureen siirtolaismäärään. Eritoten mielenkiintoista olisi selvittää asenteita ja vallinnutta ilmapiiriä vanhojen sanomalehtien avulla. Toivotettiinko tulijat tervetulleiksi uusina yhteiskunnan rakentajina vai koettiin heidän rasitteena tai välttämättömänä pahana ja otettiin heidät vastaan peräti mielenosoituksin, kuten on tilanne nyky-Suomessa.

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

Arkistolähteet

www.ancestry.com New York Passenger Lists, 1820-1957. Luettu 2. – 22.3.2015

www.ancestry.com UK Incoming Passenger Lists, 1878-1960. Luettu 1.2. – 15.2.2015

www.ellisland.org List or manifest of Alien Passengers for the United States Immigration Officer at Port of Arrival. Luettu 19.12.2014 – 17.2.2015.

www.findagrave.com. Luettu 24. – 29.7.2015.

www.migrationinstitute.fi Passiluetellot ja matkustajaluetellot. Luettu 20. - 28.11.2014.

Ilmajoen seurakunnan arkisto, Ilmajoki. Käynnit 20.5.2015 ja 3.6.2015

Rippikirjat 1849 - 1919

Kastetut 1851 - 1943

Vihityt 1923 - 1954

Kuolleet 1849 - 1899

Amerikkaan lähteneiden kirja alkaen 1951 -

Internet- lähteet

<http://www.finlander.org> The Monessen Finnish Louhi Band. Luettu 01.3.2015.

www.ilmajoki.fi Perustietoa kunnasta. Luettu 26.2.2015

<http://www.nps.gov/nr/twhp/wwwlps/lessons/4logcabins/4locate1.htm>. Luettu 19.5.2015

<http://www.painiliitto.net/toiminta/historia-ja-tilastot/13-artikkelit/historia-ja-tilastot/527-suomalaiset-painin-olympiavoittajat>. Luettu 28.2.2015.

<http://sakasti.evl.fi/sakasti>. Luettu 13.3.2015.

<http://wiki.narc.fi/portti/index.php/Teema: Seurakuntien arkistot>. Luettu 1.2.2015.

Lähteet

Kauppakirjat:

Kauppakirja 31.5.1904. Kaarina Viitasaaren hallussa.

Kauppakirja 12.9.1913. Kaarina Viitasaaren hallussa.

Kauppakirja 19.7.1909. Kaarina Viitasaaren hallussa.

Haavisto, Matti (1985). *Haaviston suvun sukutaulu ja pikku historiikki*. Tekijän hallussa.

Historiallinen tilasto. Toim. Kaarina Vattulainen. Suomen Taloushistoria 3. (1983). Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Suomenmaan tilastollinen vuosikirja 1893. Tilastollinen päätoimisto 14. vuosikerta (1893). Suomen kirjallisuuden seuran kirjapaino ja kustantamo. Helsinki.

Tervehdys Suomelle (1920). Louhi- orkesterin Suomen kiertueelle painatettu kirjanen elämästä Pohjois-Amerikassa. NewYorkin Uutisten Kirjapaino. New York.

Virka- ja siviilirekisterin todistukset

Ilmajoen seurakunta 1.7.2015

Laihian seurakunta 11.6.2015

Salon seurakunta 17.8.2015

Sisä-Suomen maistraatti 6.7.2015

Ylöjärven seurakunta 30.6.2015

Tutkimuskirjallisuus

Aatsinki, Ulla (2011). Luentomateriaali: *Suomalaissiirtolaiset Amerikassa 1900-luvun alkuvuosikymmeninä*.

Alanen, Aulis J. (1953). *Ilmajoki vuoden 1809 jälkeen*. Vaasa.

Alasuutari, Pertti (1999). *Laadullinen tutkimus*. Vastapaino. Tampere.

Broady, Donald (2002). *French prosopography: definition and suggested readings*. *Poetics* 30(5–6).

Hirsjärvi, Sirkka et al.(2010). *Tutki ja kirjoita*. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Kalela, Jorma (2000). *Historiantutkimus ja historia*. Gaudeamus. Helsinki.

Kero, Reino (1997). *Suomalaisina Pohjois-Amerikassa*. Siirtolaiselämää Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Siirtolaisuusinstituutti. Gummerus Oy. Turku.

Kero, Reino (1976). *Suuren lännen suomalaiset*. Otava. Helsinki.

Kero, Reino (1978). *Toholammin väestön muuttoliikkeet amerikasiirtolaisuuden alkuvaiheissa (1870-1889) : yhteispohjoismaisen muuttoliiketutkimuksen Suomen osa*. Turun yliopiston julkaisuja. Turku

Kero, Reino (1982). *Suomen siirtolaisuuden historia osa I. Pohjois-Amerikkaan suuntautuneen siirtolaisuuden tausta, määrä, rakenne, kuljetusorganisaatio ja sijoittuminen*. Turun Yliopiston Historian laitos. Turku.

Kero, Reino (1983). *Suomen siirtolaisuuden historia osa II. Aatteellinen toiminta*. Turun Yliopiston Historian laitos, julkaisuja no 12. Turku.

Kero, Reino (1986). *Suomen siirtolaisuuden historia osa III. Sopeutuminen, kulttuuritoiminta ja paluumuutto*. Turun Yliopiston Historian laitos, julkaisuja no 16. Turku.

Kero, Reino (1996). *Suureen Länteen*. Siirtolaisuus Suomesta Yhdysvaltoihin ja Kanadaan. Siirtolaisuusinstituutti. Gummerus Oy. Turku.

Kolehmainen, John I. (1977). *A History of the Finns in Ohio*, Western Pennsylvania and West Virginia. Ohio Finnish-American Historical Society. Ohio.

Korhonen, Arvi. toim. (1964). *Suomen historian käsikirja 2*. WSOY. Porvoo.

Kostiainen, Auvo (2014). *Finns in the United States: A History of Settlement, Dissent, and Integration*. Michigan State University Press; 1 edition.

Kivisto, Peter and Leinonen Johanna. *Ambiguous Identity: Finnish Americans and Race Question Teoksessa* Kostiainen, Auvo (2014). *Finns in the United States A History of Settlement, Dissent, and Integration*. Michigan State University Press. Michigan.

Lahti, Tellervo (2010). *Siirtolaisten matkassa*. Seinäjoen historiallinen yhdistys. Vaasa.

Lybeck, Jari et al (2006). *Arkistot yhteiskunnan toimiva muisti*. Asiakirjahallinnon ja arkistotoimen oppikirja. Arkistolaitoksen toimituksia 2. Arkistolaitos. Helsinki.

http://www.arkisto.fi/uploads/Palvelut/Julkaisut/asiakirjahallinnon_oppikirja.pdf
Luettu 20.4.2015

Niemi, Mari (2003). *Nälkä vai vapaudenkaipuu? Siirtolaisuus Etelä-Pohjanmaalta Pohjois-Amerikkaan*. Siirtolaisuusinstituutti. Turku. Luettavissa sivuilla www.migrationinstitute.fi

Sariola, Sakari (1982). *Amerikan kultalaan*. Amerikansuomalaisten sosiaalhistoriaa. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Toivonen, Anna-Leena (1963). *Etelä-Pohjanmaan valtamerentakainen siirtolaisuus 1867-1930*. Suomen Historiallinen Seura. Seinäjoki.

Tosh, John with Sean Lang (2006). *The Pursuit of History: Aims, methods and new directions in the study of modern history*. Pearson Longman.

Uotila, Merja (2014). *Käsityöläinen kyläyhteisönsä jäsenenä: prosopografinen analyysi Hollolan käsityöläisistä 1810 - 1840*. University of Jyväskylä.

Wargelin, John (1924). *The Americanization of the Finns*. The Finnish Lutheran Book Concern. Hancock, Michigan.

Verboven, Koenraad, Carlier, Myriam & Dumolyn, Jan 2007: *A Short Manuel to the Art of Prosopography*. Teoksessa Prosopography. Approaches and Applications. A Handbook. Toimittanut K. S. B. Keats-Rohan. University of Oxford, Oxford.

Vilmusenaho Risto (2001). *Siikajokilaakson siirtolaisuus vuosina 1850 – 1914. Talous- ja sosiaalhistoriallinen tutkimus Kestilän, Paavolan, Piippolan, Pulkkilan, Pyhännän, Rantsilan ja Siikajoen kuntien maahanmuutosta*. Oulun Yliopistopaino. Oulu.

Virtanen, Keijo (1979), *Settlement or Return. Finnish Emigrants (1860 – 1930) in the International Overseas Return Migration Movement*. Studia Historica. Helsinki.

Virtanen, Keijo (1988), *Atlantin yhteys. Tutkimus amerikkalaisesta kulttuurista, sen suhteesta ja välittymisestä Eurooppaan vuosina 1776 – 1917*. Gummerus Oy. Jyväskylä.

Virtaranta, Pertti (1992). *Amerikansuomen sanakirja*. Siirtolaisuusinstituutti.

Sähköpostit

Greb, Diana sukututkija, Oregon, USA. 7.10.2015

Hentilä, Jarno arkistonhoitaja, Siirtolaisuusinstituutti. 29.4.2015

Luoto, Liisa toimistos sihteeri, Ylöjärven seurakunta. 30.6.2015.

Mäkynen, Marja-Liisa toimistos sihteeri, Ilmajoen seurakunta 5.6.2015.

Renz, Gail, vapaaehtoistyöntekijä, Massachusetts, U.S.A. 8.10.2015.

Uschanov, Elisabeth sukututkija, Siirtolaisuusinstituutti. 18.5.2015

Suulliset lähteet

Riuttakorpi, Anna srk- sihteeri, Pirkkalan seurakunta. Puhelu 23.6.2015.

LIITTEET

Liite 1. Taulukko: Passihakemukset v. 1893 -1920 kotipaikka Ilmajoki, kohdemaana Amerikka.

Liite 2. Taulukko: Matkustajaluettelo v. 1893 – 1920 kotipaikka Ilmajoki, kohdemaana Amerikka.

Liite 3. Taulukko: Ellis Island v. 1893 – 1920 Ilmajokelaiset saapujat.

Liite 4. Taulukko: Ancestry.com monimuuttajat.

Liite 5. Kartta. Suomenkieliset asukkaat Yhdysvalloissa vuonna 1920.

Liite 6. Kuvat:

Kuva 1. Kihlakuva Hilma ja Jaakko Haavisto, Vaasa.

Kuva 2. Jaakko Haaviston Ilmajolle jäänyt perhe toisen Amerikan matkan aikana.

Kuva 3. Sibelius seuran johtokunta Monessen, Pennsylvania vuonna 1919 – 1920.

Kuva 4. Aliina Ojalan kuolintodistus. Kuva Greb Diana.

Kuva 5. Matti Ojalan kuolintodistus. Kuva Greb Diana.

Kuva 6. Aliina ja Matti Ojalan hautakivi. Kuva Greb Diana.

Kuva 7. Matti Rajalan ja perheen hautakivi. Kuva Renz Gail.

PASSIHAKEMUKSET v. 1893 - 1920 kotipaikka Ilmajoki, kohdemaana Amerikka

Merkkien selitykset: SP= samalla passilla, SJ= Suomeen jää, PH= passin haltija, MP= määränpää

Liite 1

	Nimi	Syntymä vuosi	Ikä	Ammatti	Passin pvm	Myöntäjän huomautukset	Tutkijan huomautukset
1	Aidaskorpi Herman Iivari	1886	19	Torpparin poika	3.2.1905		
	Aidaskorpi Hermann Iivari	1886	23	Palstatilall. poika	19.11.1909		
2	Alanikkola Frans Mikko	1878	25	Talokkaan poika	24.7.1903		
	Ala-Nikkola Frans Mikko	1878	32	Talollisen poika	25.5.1910		
3	Alavarvi Saima Stina	1887	29	Itsellisen vaimo	22.1.1916	PH mies Salomo Alavarvi s.89	
	Alavarvi Saima Stina	1887	29	Itsellisen vaimo	3.4.1916		Ilmeisesti hakenut myöhemmin oman passin
4	Alavarvi Salomoni Nestori	1889	21	Itsellisen poika	12.2.1910	SJ vaimo ja 1 lapsi	
	Alavarvi Salomo Nestori	1889	27	Itsellinen	22.1.1916	SP vaimo Saima Stiina	
5	Anttila Mikki	1872	30	Torppari	5.4.1902	SJ vaimo ja 4 lasta	
	Anttila Mikko	1872	37	Torppari	8.6.1909	SJ vaimo ja 4 lasta	
6	Ekman Salomon Viktor	1881	20	Talollisen poika	1901		
	Ekman Salomon Vihtori	1881	25	Talollisen poika	20.9.1906		
	Ekman Salomon Vihtori	1881	32	Talollisen poika	6.11.1913		
7	Enges Edla	1888	11	Loisen tytär	21.11.1899	PH äiti Sofia Enges s. 1858	
	Enges Edla	1888	15	Työmiehen tytär	15.7.1903	PH Hedvig, SP Frans, Juho ja Matti	
	Enges Edla Sofia	1888	18	Itsellisen tytär	21.5.1906		
8	Enges Matts Alfred	1886	13	Loisen poika	21.11.1899	PH äiti Sofia Enges s. 1858	
	Enges Matti Alfred	1886	21	Itsellisen poika	9.11.1907		
9	Erikson Juho Alfred	1873	33	Itsellinen	19.10.1906	SJ vaimo ja 5 lasta	
	Eriksson Juho Alfred	1873	43	Mäkitupal. poika	3.10.1916		
10	Gallenberg Jonas	1860	41	Loinen	1.3.1901	SJ vaimo ja 2 lasta	
	Gallenberg Joonas	1860	45	Itsellinen	19.1.1905	SJ vaimo ja 2 lasta	
11	Haapasalmi Aleksandra	1881	17	Loisen tytär	6.10.1898		
	Haapasalmi Aleksandra	1881	23	Itsellisen tytär	5.8.1903		
	Haapasalmi Aleksandra	1881	29	Itsellisen tytär	31.5.1910		
12	Haavisto Jakob	1870	30	Räätäli	28.4.1900		Ei mainintaa Suomeen jääneestä perheestä
	Haavisto Jaakko	1870	43	Räätäli	1.11.1913		Ei mainintaa Suomeen jääneestä perheestä
13	Hakala Herman Victor	1882	19	Entinen renki	9.10.1901		
	Hakala Hermann Vihtori	1882	25	Itsellinen	7.11.1907	SJ vaimo ja 2 alaikäistä lasta.	

	Hakala Sameli	1884	22	Taloll. pojan vävy	16.1.1906	SJ vaimo ja 1 lapsi	
15	Hakala-Ranta Iisakki	1885	25	Talokas	10.5.1910	SJ vaimo ja 2 lasta	
	Hakala-Ranta Iisakki	1885	31	Talollinen	11.1.1916		
16	Hakola Antti	1887	19	Torppari	6.4.1906		
	Hakola Antti Jaakko	1887	29	Torpparin poika	24.1.1916		
17	Hakoniemi Jakob	1865	36	Torppari	30.12.1901	SJ vaimo ja 5 lasta	
	Hakoniemi Jaakko	1865	41	Torppari	5.6.1906	SJ vaimo ja 6 lasta	
18	Hautala Helena Elisabet	1881	21	Torpparin tytär	9.12.1902		
	Hautala Helena Elisabet	1881	27	Torpan tytär	27.6.1908		
19	Hautala Juho Fredrik	1880	23	Talollisen poika	23.1.1903		
	Hautala Juho Fredrikki	1880	36	Eläkeläisen poika	24.1.1916		
	Hautala Juho Fredrikki	1880	36	Eläkeläisen poika	23.11.1916		Kaksi passihakemusta hyvin lähellä toisiaan
	Hautala Juho Fredrikki	1880	36	Eläkemiehen poika	6.12.1916		todennäköisesti vain yksi matka
20	Hautala Maria	1884	17	Torpparin tytär	30.12.1901		
	Hautala Maria	1884	22	Itsellinen	23.11.1906		
21	Hautala Mikko	1888	18	Talollisen poika	3.1.1906		
	Hautala Mikko	1888	24	Talollisen poika	1.7.1912		
22	Hautamäki Matts	1874	27	Loinen	11.1.1901	SJ vaimo ja 4 lasta	
	Hautamäki Matti	1874	33	Itsellinen	17.4.1907	SJ vaimo ja 5 alaikäistä lasta	
23	Heikkilä Hilde Elisabet	1893	23	Vuokralaisen pojan vmo	5.1.1916	PH mies Antti Heikkilä	
	Heikkilä Hilda Elisabet	1893	23	Vuokralaisen pojan vmo	11.5.1916	SP lapsi Maria	Ilmeisesti hakenut oman passin.
24	Heikkilä Matts	1874	27	Torpparin vävy	20.5.1901		
	Heikkilä Matti	1874	31	Itsellinen	28.11.1905	SJ vaimo	
25	Helenius Herman	1857	43	Loinen	5.1.1900		
	Helenius Herman	1857	48	Itsellinen	10.2.1905	SJ vaimo ja 2 lasta	
26	Herrgård Johan	1873	28	Agronomi	6.3.1901	SP vaimo Emma	
	Herrgård Juho	1873	33	Talonomistaja	26.5.1906		
	Herrgård Johan	1873	37	Tilanomistaja	17.11.1910		
27	Hirsimäki Johan Johansson	1871	22	Torpan poika	18.5.1893	Kelpaamaton sotapalvelukseen	
	Hirsimäki Johan	1871	30	Torpparin poika	11.4.1901	SJ vaimo	
	Hirsimäki Juho	1871	33	Torpparin poika	2.5.1904	SP Liisa Alina Hirsimäki	
28	Huhtamäki Herman	1876	24	Loinen	11.5.1900		
	Huhtamäki Hermann	1876	30	Mäkitupalainen	14.6.1906	SJ vaimo ja 1 lapsi	
29	Huhtamäki Matti	1887	22	Torpanpoika	20.2.1909		
	Huhtamäki Matti Bernhard	1887	23	Torpparin poika	17.1.1910		

30	Huhtaoja Herman Viktor	1884	18	Loinen	12.12.1902		
	Huhtaoja Hermann Vihtori	1884	23	Itsellinen	13.9.1907		
31	Huhtaoja Jacob	1874	22	Renki	4.6.1896	Sotap. kelpaamaton	
	Huhtaoja Jacob	1874	28	Loinen	12.3.1902	SJ vaimo ja 2 lasta	
32	Huikku Henrik	1870	30	Torpparin poika	10.1.1900		
	Huikku Henrik	1870	32	Torpparin poika	1.12.1902	SJ vaimo ja 4 lasta	
33	Ikola Johan Emil	1878	20	Torpparin poika	12.10.1898		
	Ikola Juho Emil	1878	25	Talollinen	4.3.1903	SJ vaimo ja 1 lapsi	
34	Isomäki Anders	1858	40	Torppari	31.3.1898		
	Isomäki Anders	1858	42	Torppari	11.7.1900	SJ vaimo ja 5 lasta	
35	Jokimäki Arvo Mikael			Torpparin poika	16.4.1910	PH Emma Jokimäki	syntymäaika puuttuu
	Jokimäki Arvo Mikael			Torpanväyn poika	27.8.1913	PH äiti Emma Helena Jokimäki	syntymäaika puuttuu
36	Jokimäki Emma Helena	1885	25	Torpparin vaimo	16.4.1910	SP lapsi Arvo jokimäki	
	Jokimäki Emma Helena	1885	28	Torpanväyn vaimo	27.8.1913	SP lapset Arvo Mikael ja Helmi Susanna	
37	Joutsen Juho Emil	1885	18	Itsellisen poika	1.4.1903		
	Joutsen Juho Eemil	1885	22	Työmies	30.5.1907		
38	Jouppila Maria	1874	25	Talollisen tytär	17.10.1899		
	Jouppila Maria Josefina	1874	32	Itsellisen vaimo	31.7.1906	SP lapset Lyyli s. 1898, Martta s. 1899, Helena s. 1902.	
39	Juslin Herman	1884	18	Loisen poika	26.4.1902		
	Juslin Herman	1884	22	Itsellisen poika	18.7.1906		
40	Keskihuissi Elias Isakinpoika	1851	42	Torpparin poika	22.3.1893		
	Keskihuissi Elias Isaksson	1851	48	Torpparin poika	10.2.1899	SJ vaimo	
	Keskihuissi Elias	1851	54	Itsellinen	27.4.1905	SJ vaimo	
41	Keskihuissi Valentin	1873	36	Torpparin poika	20.3.1909	SJ vaimo ja 2 alaikäistä lasta	
	Keski-Huissi Valentin	1873	40	Mäkitupalaisen poika	26.7.1913		
42	Ketelä Jakob	1874	28	Loinen	21.11.1902	SJ vaimo ja 3 lasta	
	Ketelä Jaakko	1874	36	Torppari	23.3.1910	SJ vaimo ja 4 lasta	
43	Ketko Michel	1870	29	Loinen	25.11.1899		
	Ketko Mikko	1870	33	Itsellinen	26.2.1903	SJ vaimo ja 2 lasta	
44	Ketko Samuel	1877	25	Torpparin poika	1.2.1902		
	Ketko Sameli	1877	30	Torpan poika	5.7.1907		
	Ketko Sameli	1877	38	Itsellinen	19.4.1915		
45	Ketola Johannes	1888	29	Itsellinen	29.12.1917		
	Ketola Johannes	1888	32	Itsellinen	8.9.1920	SJ vaimo ja 3 alaikäistä lasta. MP myös Kanada	
46	Ketoluoma Aleksander	1892	4	Loisen poika	13.8.1896	PH äiti Helena Sofia Ketoluoma s. 1869	
	Ketoluoma Aleksanteri	1892	17	Torpparin poika	11.6.1909	SP sisar Martta s. 1897 ja veli Salomo s. 1902	
47	Ketoluoma Helena Sofia	1869	27	Loisen vaimo	13.8.1896	SP poika Aleksander s. 1892	

	Ketoluoma Helena Sofia	1869	40	Torpparin vaimo	7.4.1909	SP lapset Lempi s. 1900 ja Juho s. 1907	
48	Ketoluoma Johan	1867	35	Itsellinen	1.12.1902		
	Ketoluoma Juho	1867	40	Torppari	6.6.1907	SJ vaimo ja 6 alaikäistä lasta	
49	Kivelä Maria Kristiina	1881	22	Itsellisen tytär	30.4.1903		
	Kivelä Maria Kristiina	1881	28	Itsellisen leski	4.5.1909	SJ 1 lapsi	
50	Kivimäki Juho Jaakko	1889	21	Talollisen poika	15.4.1910		
	Kivimäki Juho Jaakko	1889	26	Talonpoika	2.3.1915		
51	Kivioja Alli Elin	1902	4	Itsellisen lapsi	14.7.1906	PH äiti Serafia	
	Kivioja Alli Elina	1902	11	Mäkitupal. tytär	18.6.1913	PH Serafia Kivioja	
52	Kivioja Serafia	1877	29	Itsellisen vaimo	14.7.1906	SP lapsi Alli	
	Kivioja Serafia	1877	36	Mäkitupal. vaimo	18.6.1913	SP lapset Alli, Niilo, Uuno ja Hugo	
53	Kivisaari Heikki Wilho	1882	19	Renki	18.3.1901		
	Kivisaari Heikki Vilho	1882	23	Itsellisen poika	11.8.1905		
54	Koivulahti Arvo Salomo	1890	20	Talollisen poika	30.12.1910		
	Koivulahti Arvo Salomo	1890	21	Talollisen poika	28.10.1911		
55	Koivuluoma Juho Aaron	1890	22	Itsellisen tytär	6.11.1912		Tytär lienee väärin
	Koivuluoma Juho	1890	23	Torpparin poika	28.5.1913		
56	Koivuniemi Jaakko	1880	23	Renki	1.4.1903		
	Koivuniemi Jaakko	1880	30	Torppari	6.4.1910	SJ vaimo ja 3 lasta	
57	Koivuniemi Waldemar Matti	1884	21	Torpparin poika	20.4.1905		
	Koivuniemi Matti	1884	26	Itsellinen	28.1.1910	SJ vaimo	
58	Koskela Juho Jaakko	1877	28	Itsellinen	28.12.1905		
	Koskela Juho Jaakko	1877	35	Eläkeläisen poika	14.5.1912		
59	Koskela Samueli Vihtori	1885	21	Itsellisen poika	5.4.1906	SJ vaimo ja 1 lapsi	
	Koskela Sameli Vihtori	1885	28	Palstatilallinen	24.4.1913		
60	Koskela Selma Serafia	1884	16	Loisen tytär	22.8.1900		
	Koskela Selma Serafia	1884	25	Itsellisen tytär	17.6.1909		
61	Koskenkorva Frans Isak	1884	19	Talokkaan poika	25.6.1903		
	Koskenkorva Frans Iisakki	1884	25	Talon poika	13.5.1909		
62	Koski Paavo Matti	1889	21	Talollisen poika	12.2.1910		
	Koski Paavo	1889	24	Talollisen poika	11.1.1913		
63	Kuivämäki Herman Walentin	1875	25	Talollinen	7.12.1900	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
	Kuivämäki Herman Walentin	1875	34	Talollinen	30.11.1909	SJ vaimo ja 2 lasta	
64	Kujala Salomon Salomoninpoika	1853	40	Torppari	26.4.1893	SJ vaimo ja 6 lasta	
	Kujala Salomon	1853	50	Itsellinen	1.3.1903	SJ vaimo ja 2 lasta	
65	Kullas Jaakko Iisakinpoika	1883	22	Renki	23.11.1905		
	Kullas Jaakko	1883	28	Itsellinen	12.4.1911		
66	Kulmakorpi Matts	1869	30	Loisen poika	6.9.1899	Sotap. suoritettu	

	Kulmakorpi Matti	1869	36	Itsellinen	29.3.1905	SJ vaimo ja 4 lasta	
	Kulmakorpi Matti	1869	41	Mäkitupalainen	4.5.1910	SJ vaimo ja 6 lasta	
67	Kuusisto Paulinus Michelsson	1876	23	Loisen poika	10.6.1899	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
	Kuusisto Paulinus	1876	39	Palstatilallinen	22.12.1915		
68	Kuusinen Johannes	1874	35	Maalari	3.3.1909	SJ vaimo ja 7 alaikäistä lasta	
	Kuusinen Johannes	1874	40	Palstatilallinen	4.6.1914		
69	Kärki Matts Henrik	1873	29	Loinen	28.4.1902	SJ vaimo ja 1 lapsi	
	Kärki Matti Henrik	1873	34	Itsellinen	22.3.1907	SJ vaimo ja 1 alaikäinen lapsi	
70	Lagerberg Anders	1871	29	Loinen	15.3.1900	Sotapalvelus suoritettu	
	Lagerberg Antti Petteri	1871	34	Itsellinen	23.6.1905		
71	Lahti Jaakko Iisakinpoika	1873	20	Talonpojan poika	26.4.1893		
	Lahti Jaakko	1873	36	Entinen kauppias	19.6.1909	SJ vaimo ja 5 lasta	
72	Laine Herman Vihtori	1881	24	Suutari	21.2.1905	1 lk. nostoväki	
	Laine Hermann Vihtori	1881	29	Palstatilallinen	20.1.1910	SJ vaimo ja 3 lasta	
	Laine Herman Vihtori	1881	35	Palstatilallinen	24.1.1916		
73	Latvarahnasto Herman	1882	20	Talollisen poika	27.6.1902		
	Latva-Rahnasto Hermann Vihtori	1882	28	Talollisen vävy	7.1.1910	SJ vaimo ja lapsi	
	Latva-Rahnasto Herman Vihtori	1882	33	Talollinen	14.12.1915		
74	Lehtimäki Hilma	1884	17	Torpparin tytär	21.5.1901		
	Lehtimäki Hilma Helena	1884	21	Talollisen tytär	25.8.1905		
75	Lehtimäki Isak	1883	18	Torpparin poika	9.2.1901		
	Lehtimäki Iisakki	1883	24	Torpan poika	7.11.1907		
76	Lehtimäki Salomon Viktor	1877	24	Torpparin poika	5.3.1901		
	Lehtimäki Salomon Vihtori	1877	27	Itsellinen	7.10.1904		
77	Lehtola Hilda Maria	1889	23	Itsellinen	11.12.1912		
	Lehtola Hilda Maria	1889	27	Itsellisen tytär	30.11.1916		
78	Luhtala Juho	1869	30	Torppari	10.4.1899		
	Luhtala Johan Jacob	1869	30	Torppari	24.11.1899		
79	Luhtala Mikko	1877	28	Itsellisen poika	18.1.1905		
	Luhtala Mikko	1877	33	Itsellisen poika	10.1.1910		
80	Luhtala Salomon Vihtori	1884	20	Torpparin poika	22.12.1904		
	Luhtala Salamo Vihtori	1884	27	Torpparin poika	31.7.1911		
	Luhtala Salomo Vihtori	1884	36	Palstatilallinen	26.5.1920	SJ vaimo ja 7 alaikäistä lasta	
81	Luoma Matts	1874	23	Talollisen poika	10.4.1897	Asevelvollisuus suoritettu	
	Luoma Matti	1874	32	Torppari	10.12.1906	SJ vaimo ja 3 alaikäistä lasta	
	Luoma Matti	1874	38	Talokas	11.4.1912		
82	Lybeck Michel	1880	20	Torpparin poika	19.2.1900		
	Lybeck Michel	1880	22	Torpparin poika	26.8.1902	SJ vaimo	

83	Mahlamäki Matts	1844	53	Loinen	10.4.1897		
	Mahlamäki Matti	1844	60	Mäkitupalainen	6.7.1904	SJ vaimo	
84	Mansikkamäki Hilma Susanna	1899	19	Itsellisen tytär	21.1.1918		
	Mansikkamäki Hilma Susanna	1899	21	Itsellinen	2.8.1920		
85	Mattila Johan	1879	21	Ent. taloll. poika	21.4.1900		
	Mattila Juho	1879	27	Talollisen poika	7.9.1906		
86	Mattila Iisak	1874	32	Talollisen poika	31.8.1906		
	Mattila Iisakki	1874	38	Talollisen poika	6.8.1912		
87	Mukkala Jaakko	1881	26	Torpan poika	7.11.1907		
	Mukkala Jaakko	1881	35	Talollisen poika	11.1.1916		
88	Myllykangas Hulda Eleonora	1877	21	Talollisen tytär	7.3.1898		
	Myllykangas Hulda Eleonora	1877	25	Loinen	5.8.1902		
89	Myllyniemi Mikko	1880	25	Torpparin poika	23.5.1905		
	Myllyniemi Mikko	1880	36	Palstatilallinen	30.10.1916		
90	Mäenpää Juho	1875	28	Itsellisen poika	8.9.1903	SJ vaimo ja 2 lasta	
	Mäenpää Juho	1875	34	Itsellinen	11.3.1909	SJ vaimo ja 2 alaikäistä lasta	
91	Mäki Hilda Elisabet	1884	19	Itsellisen tytär	10.6.1903		
	Mäki Hilda Eliisabet	1884	32	Mäkitupal. tytär	26.9.1916		
92	Mäki Hilma	1888	20	Mäkitupal. tytär	17.10.1908		
	Mäki Hilma Adolfiina	1888	27	Mäkitupal. tytär	26.11.1915		
93	Mäkynen Isak	1872	28	Loinen	25.1.1900		
	Mäkynen Isak	1872	31	Itsellinen	5.3.1903	SJ vaimo ja 3 lasta	
94	Mäkynen Salomon	1863	40	Talollinen	24.2.1903	SJ vaimo ja 6 lasta	
	Mäkynen Salomon	1863	42	Talollinen	10.2.1905	SJ vaimo ja 6 lasta	
95	Mäntylä Anders	1862	38	Torppari	2.5.1900		
	Mäntylä Antti	1862	47	Torppari	6.8.1909	SJ vaimo ja 3 lasta	
96	Nevala Johan Henrik	1871	30	Torpparin poika	13.2.1901		
	Nevola Juho Heikki	1871	34	Torpparin poika	22.9.1905	SJ vaimo ja alaikäinen lapsi	
97	Niemelä Anna Matilda	1885	24	Mäkitupal. tytär	1.11.1909		
	Niemelä Anna Matilda	1885	29	Mäkitupal. tytär	30.1.1914		
98	Niemelä Juho Vihtori	1883	24	Itsellinen	18.6.1907		
	Niemelä Juho Vihtori	1883	27	Torpparin poika	22.2.1910	SJ vaimo ja 2 lasta	
99	Niemelä Matti	1886	24	Torppari	10.3.1910	SJ lapsi	
	Niemelä Matti	1886	27	Itsellinen	7.4.1913		
100	Niemi Johan	1881	19	Torpparin poika	28.12.1900		
	Niemi Juho	1881	25	Torpparin poika	5.4.1906		
101	Ojala Frans Jaakko	1883	20	Talollisen poika	12.2.1903		
	Ojala Frans Jaakko	1883	23	Itsellisen poika	19.10.1906		

102	Ojala Matts	1873	25	Talollisen poika	10.3.1898		
	Ojala Matti	1873	31	Talollisen poika	6.4.1904	SP Aliina, Alma, Laila, Helmi Ojala	
103	Ojala Salomo Vihtori	1884	19	Elätin poika	26.8.1903		
	Ojala Salomon Wiktor	1884	26	Talollinen	23.3.1910	SJ vaimo ja 1 lapsi	
104	Ojanperä Matti Iivari	1890	24	Itsellinen	16.4.1914		
	Ojanperä Matti Iivari	1890	30	Itsellinen	29.7.1920		
105	Ojanperä Otto	1862	39	Loinen	10.4.1901	SJ vaimo ja 8 lasta	
	Ojanperä Otto	1862	50	Palstatilallinen	27.1.1912		
106	Ojanperä Salomo Fredrik	1886	18	Itsellisen poika	24.4.1904		
	Ojanperä Salomo Fredrikki	1886	28	Palstatilallisen poika	12.5.1914		
107	Ollinmäki Jaakko	1884	20	Torpparin poika	21.12.1904		
	Ollinmäki Jaakko	1884	25	Työmies	11.9.1909		
108	Pakkala Iisakki	1869	36	Itsellinen	2.2.1905	SJ vaimo ja 4 lasta	
	Pakkala Iisakki	1869	47	Itsellinen	14.11.1916	SP vaimo Kaisa, lapset Väinö ja Iisakki	
109	Palo Brita Sofia	1871	47	Mäkitupal. vaimo	17.1.1918		
	Palo Brita Sofia	1871	48	Mäkitupal. vaimo	29.12.1919		
110	Peltola Vihtori	1868	37	Itsellinen	4.3.1905	SJ vaimo ja 4 lasta	
	Peltola Vihtori	1868	41	Mäkitupalainen	15.6.1909	SJ vaimo ja 6 lasta	
111	Pietilä Johan Gabriel	1883	17	Talollisen poika	25.5.1900		
	Pietilä Juho Kaappo	1883	32	Itsellinen	23.2.1915	SP vaimo Emma, lapset Maria, Siviä ja Alli	
112	Piirto Jaakko	1877	36	Mäkitupalainen	27.3.1913		
	Piirto Jaakko	1877	40	Mäkitupalainen	23.2.1917		
113	Pitkäranta Matts	1876	25	Talollisen poika	13.2.1901	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
	Pitkäranta Matti	1876	34	Talokas	17.6.1910	SJ vaimo ja 3 lasta	
114	Poikkimäki Salomon	1875	23	Torpparin poika	2.4.1898	Sotap. kelpaamaton	
	Poikkimäki Salomon	1875	24	Torpparin poika	4.12.1899	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
	Poikkimäki Salomon	1875	31	Itsellinen	4.1.1906	SJ vaimo ja 2 lasta	
	Poikkimäki Salomon	1875	32	Itsellinen	4.1.1907		
115	Pykälämäki Jakob Jakobsson	1871	22	Torpan poika	31.5.1893	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
	Pykälämäki Jaakko	1871	34	Talollisen poika	5.1.1905		
116	Rahko Johan Jakobsson	1871	29	Loinen	8.2.1900	Sotapalvelus suoritettu	
	Rahko Juho Jaakko	1871	34	Itsellinen	8.9.1905	SJ vaimo ja 3 lasta	
117	Rahko Sameli	1888	19	Suutari	31.1.1907		
	Rahko Sameli	1888	25	Mäkitupalaisen poika	25.6.1913	SP sisar Hilja Elisabet s.93.	
118	Rahnasto Mathilda	1878	22	Talollisen tytär	25.1.1900		
	Rahnasto Matilda	1878	30	Talon tytär	20.5.1908		
119	Rajala Frans August	1890	15	Itsellisen poika	25.9.1905	PH äiti Maria Kristiina. SP Helena, Maria ja Isak	
	Rajala Frans Augusti	1890	21	Itsellisen poika	13.12.1911		

120	Rajala Martti	1886	21	Torpan poika	24.4.1907		
	Rajala Martti Matti Valentin	1886	27	Torpparin tytär	25.2.1913		Tytär lienee väärin
121	Rajala Michel	1873	27	Torppari	21.4.1900		
	Rajala Michel	1873	29	Torppari	13.5.1902	SJ vaimo	
122	Rajamäki Michel	1874	25	Torpparin poika	29.9.1899		
	Rajamäki Mikko	1874	30	Torppari	22.12.1904	SJ vaimo ja 3 lasta	
123	Rakennus Salomon Victor	1876	23	Torpparin poika	29.11.1899	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
	Rakennus Salomon	1876	29	Torpparin poika	2.8.1905		
124	Ranta Mikko	1880	24	Kauppan hoitaja	28.12.1904		
	Ranta Mikko	1880	36	Entinen kauppias	18.7.1916		
125	Ranta Salomon	1878	26	Palstatilall. poika	28.12.1904		
	Ranta Salomo	1878	35	Talollisen poika	11.6.1913		
126	Rasku Juho Alfred	1885	20	Talollisen poika	20.12.1905	SJ vaimo	
	Rasku Juho Alfred	1885	27	Talon poika	27.8.1912		
127	Renko Maria Elisabet	1884	23	Talollisen tytär	17.1.1907		
	Renko Maria Elisabet	1884	29	Talollisen tytär	27.3.1913		
128	Riihimäki Matts	1871	29	Loinen	22.2.1900		
	Riihimäki Matti	1871	31	Loinen	2.12.1902		
129	Ristimäki Jakob	1879	23	Loisen poika	11.6.1902		
	Ristimäki Jaakko	1879	26	Itsellisen poika	31.8.1905	SJ vaimo ja 1 lapsi	
130	Ritola Matts	1874	27	Loinen	15.4.1901	SJ vaimo ja 1 lapsi	
	Ritola Matti	1874	32	Itsellinen	8.5.1906	SJ vaimo ja 2 lasta	
131	Ruostetoja Frans Mikael	1882	21	Torpparin poika	5.3.1903		
	Ruostetoja Frans Mikko	1882	27	Torpan poika	21.1.1909		
132	Saarenpää Johan Emil	1878	21	Torpparin poika	20.9.1899		
	Saarenpää Juho Eemeli	1878	31	Torpparin poika	4.11.1909		
133	Saari Isak Viktor	1866	33	Loinen	11.9.1899		
	Saari Isak Viktor	1866	36	Loinen	5.4.1902	SJ vaimo ja 4 lasta	
134	Saari Juho	1890	19	Talon poika	1.11.1909		
	Saari Juho	1890	26	Talollisen poika	21.1.1916		
135	Salo Jacob	1869	30	Loinen	24.11.1899	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
	Salo Jaakko	1869	38	Itsellinen	11.4.1907	SJ vaimo ja 3 lasta	
136	Salmi Frans Jaakko	1879	28	Itsellinen	5.4.1907		
	Salmi Frans Jaakko	1879	34	Itsellinen	26.8.1913		
137	Salmi Sanna Elisabet	1885	19	Torpparin tytär	25.8.1904		
	Salmi Susanna Elisabet	1885	25	Torpparin tytär	27.6.1910	SP Linnea Salmi	
138	Saunamäki Lydia Helvi	1889	16	Torpparin tytär	25.8.1905		
	Saunamäki Lyydia Helvi	1889	23	Torpparin tytär	13.11.1912		

139	Seppä Salomon	1873	23	Syytinkiläisen poika	03.6.1896	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
	Seppä Salomon	1873	32	Talollinen	3.8.1905		
140	Sihto Matts Hjalmar	1882	20	Syytinkiläisen poika	21.6.1902		
	Sihto Matti	1882	24	Talollisen poika	20.9.1906	SP vaimo Justiina	
	Sihto Mikko Fritiof Juhonp	1873	20	Talonpojan poika	1.4.1893		
	Sihto Mikko Fritiof	1873	26	Syytinkiläisen poika	18.1.1899	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
141	Sihto Serafia	1862	41	Talokkaan vaimo	10.7.1903	SP tytär Suoma Sihto	
	Sihto Serafia	1862	48	Itsellisen vaimo	9.9.1910		
142	Sparf Jacob	1880	22	Loinen	29.11.1902	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
	Sparf Jaakko	1880	27	Itsellinen	28.3.1907	SJ vaimo ja 2 alaikäistä lasta	
143	Suomu Iisak Viktor Antinpoika	1870	23	Talonpojan poika	26.4.1893	Vapaa asevelvollisuudesta	
	Suomu Iisak Viktor	1870	29	Talonpojan poika	4.4.1899		
144	Suuriniemi Jacob	1881	18	Torpparin poika	6.9.1899		
	Suuriniemi Jaakko	1881	27	Itsellinen	5.12.1908	SJ vaimo ja 2 alaikäistä lasta	
145	Taipale Joonas Iivari	1886	18	Itsellisen poika	1.12.1904		
	Taipale Joonas Iivar	1886	21	Itsellisen poika	13.5.1907		
146	Taipale Susanna	1877	27	Talonomistajan vaimo	21.11.1904		
	Taipale Susanna	1877	31	Itsellisen vaimo	4.7.1908		
147	Taipalus Iisakki	1878	33	Itsellinen	23.11.1911		
	Taipalus Iisakki	1878	38	Itsellinen	30.10.1916		
148	Takala Iisakki	1883	23	Puusepän poika	5.11.1906		
	Takala Iisakki	1883	30	Talokas	18.6.1913		
149	Talvitie Jaakko	1886	20	Suutarin poika	6.2.1906		
	Talvitie Jaakko	1886	23	Mäkitupal. poika	19.11.1909		
150	Talvitie Johan	1882	18	Loisen poika	26.10.1900		
	Talvitie Johan Viktor	1882	20	Loisen poika	21.11.1902	SJ vaimo ja 1 lapsi	
	Talvitie Juho Vihtori	1882	24	Itsellisen poika	11.6.1906		
151	Toivonen Frans Isak	1873	26	Torpparin vävy	14.9.1899		
	Toivonen Frans Isak	1873	31	Torpparin vävy	21.11.1904	SP vaimo Matilda sekä lapset Arvo s 1901 ja Lilja s 1903	
152	Torala Maria Sofia	1894	18	Talollisen tytär	29.6.1912		
	Torala Maria Sofia	1894	26	Talollisen tytär	28.9.1920		
153	Toukonen Iisakki	1882	22	Itsellisen poika	25.11.1904	1 lk. nostoväki	
	Toukonen Iisakki	1882	28	Palstatilall. poika	7.4.1910	SJ vaimo ja 1 lapsi	
154	Toukonen Johan Gustaf	1868	34	Loinen	12.9.1902	SJ vaimo ja 3 lasta	
	Toukonen Juho	1868	38	Itsellinen	9.5.1906	SJ vaimo ja 2 lasta	
	Toukonen Juho Kustaa	1868	44	Palstatilallinen	13.3.1912		
155	Tuomisto Juho	1887	20	Itsellisen poika	17.1.1907		

	Tuomisto Juho	1887	26	Itsellisen poika	31.1.1913		
156	Tupila Salomon Nestor	1870	31	Loinen	25.1.1901	SJ vaimo	
	Tupila Salomon Nestor	1870	37	Itsellinen	21.3.1907	SJ vaimo ja 2 alaikäistä lasta	
157	Tynjälä Jaakko	1886	21	Talollisen poika	7.3.1907		
	Tynjälä Jaakko	1886	31	Talon poika	28.12.1917		
158	Uitto Juho	1873	32	Torpparin poika	21.2.1905		
	Uitto Juho Antinpoika	1873	37	Itsellinen	12.11.1910		
159	Waltonen Michel	1876	24	Suutari	15.5.1900	Sotapalvelukseen kelpaamaton	
	Valtonen Mikko	1876	33	Talokas	13.5.1909	SJ vaimo ja 2 lasta	
160	Warvikko Amalia	1874	28	Taloll. pojan vaimo	27.2.1902	SJ 2 lasta	
	Warvikko Amalia	1874	32	Taloll. pojan vaimo	15.1.1906	SP Juho ja Lilja. SJ mies ja 1 lapsi	
161	Wiik Abi. (?) Matts	1894	2	Loisen poika	3.9.1896	PH äiti Maria Elisabet Wiik s. 1871	
	Wiik Albis Matti	1894	26	Työmies	29.12.1920		
162	Wiitala Juho Iivari	1887	19	Itsellinen	5.11.1906		
	Viitala Juho Iivari	1887	29	Itsellinen	11.1.1916		
163	Wähämaa Jaakko	1885	19	Renki	30.12.1904		
	Wähämaa Jaakko Wihtori	1885	25	Palstatilallinen	19.8.1910	SJ vaimo ja 1 lapsi	
164	Wälimaa Herman	1866	33	Torppari	22.11.1899		
	Wälimaa Herman	1866	39	Torppari	26.1.1905	SJ vaimo ja 4 lasta	
165	Ylinen Mickel Mickelsson	1859	34	Torppari	29.6.1893		
	Ylinen Michel	1859	41	Torppari	20.3.1900		
166	Äärynen Matti	1879	28	Mäkitupalaisen poika	16.1.1907		
	Äärynen Matti	1879	38	Talollinen	23.2.1917		
167	Österberg Matts Mickelsson	1874	19	Talonpojan poika	27.5.1893		
	Österberg Matts	1874	25	Talollinen	4.12.1899	SP vaimo Karolina ja 1 lapsi. Sotapalvelus suoritettu	
	Ikäkeskiarvo		28,07				

Lähde: www.migrationinstitute.fi passihakemukset

Tekijän laatima

MATKUSTAJALUETTELO v. 1893 - 1920 kotipaikka Ilmajoki, kohdemaana Amerikka

Merkkien selitykset: MK=
mukana

Liite 2

	Nimi	Syntymä vuosi	Ikä	Lähtö- paikka FIN	Valtamerilinja	Passin pvm	Lähtöaika FIN	Määräpaikkakunta ja - osavaltio	Hinta	Huomautukset
1	Aidaskorpi Herman Iivari	1886	19	Hanko	Cunard Line	3.2.1905	8.2.1905	Sparta, MN	FIM 338	
	Aidaskorpi Hermann Iivari	1886	23	Hanko	Cunard Line	19.11.1909	24.11.1909	Duluth, MN	FIM 370	
	Alanikkola Frans Mikko	1878	25			24.7.1903				Ei matkustajaluettelossa
2	Ala-Nikkola Frans Mikko	1878	32	Hanko	W.Star/Dominion	25.5.1910	18.6.1910	Red Deer, AB KANADA	FIM 350	Nimellä Alanikkola Mikko
	Alavarvi Saima Stina	1887	29			22.1.1916				Ei matkustajaluettelossa
	Alavarvi Saima Stina	1887	29			3.4.1916				Ei matkustajaluettelossa
3	Alavarvi Salomoni Nestori	1889	21	Hanko	Allan Line	12.2.1910	19.2.1910	Crystal Falls, MI	FIM 326	
	Alavarvi Salomo Nestori	1889	27			22.1.1916				Ei matkustajaluettelossa
4	Anttila Mikki	1872	30	Hanko	Allan Line	5.4.1902	12.4.1902	Sparta, MN	FIM 315	Nimellä Anttila Michel
	Anttila Mikko	1872	37			12.4.1902				Kaksi passinhaku pvm lähellä toisiaan
5	Ekman Salomon Viktor	1881	20	Hanko	American Line	1.1.1901	16.2.1901	Gazzam, PA	USD 41	
	Ekman Salomon Vihtori	1881	25	Hanko	Cunard Line	20.9.1906	13.10.1906	Duluth, MN	FIM 309	
	Ekman Salomon Vihtori	1881	32	Hanko	Allan Line	6.11.1913	15.11.1913	Sudbury, KANADA	FIM 304	
	Enges Edla	1888	11			21.11.1899				Ei matkustajaluettelossa
	Enges Edla	1888	15			15.7.1903				Ei matkustajaluettelossa
6	Enges Edla Sofia	1888	18	Vaasa	American Line	21.5.1906	13.6.1909	New York, NY	USD 40	
	Enges Matts Alfred	1886	13			21.11.1899				Ei matkustajaluettelossa
	Enges Matti Alfred	1886	21			9.11.1907				Ei matkustajaluettelossa
7	Erikson Juho Alfred	1873	33	Hanko	American Line	19.10.1906	15.12.1909	Allenport, PA	FIM 272	
	Eriksson Juho Alfred	1873	43			3.10.1916				Ei matkustajaluettelossa
	Gallenberg Jonas	1860	41			1.3.1901				Ei matkustajaluettelossa
8	Gallenberg Joonas	1860	45	Hanko	Cunard Line	19.1.1905	25.1.1905	Wakefield, MI	FIM 327	
	Haapasalmi Aleksandra	1881	17			6.10.1898				Ei matkustajaluettelossa
9	Haapasalmi Aleksandra	1881	23	Hanko	Cunard Line	5.8.1903	12.8.1903	New York, NY	FIM 179	Nimellä Alexandra

	Haapasalmi Aleksandra	1881	29	Hanko	White Star Line	31.5.1910	15.6.1910	New York, NY	FIM 249	Nimellä Alexandra
10	Haavisto Jakob	1870	30	Hanko	Cunard Line	28.4.1900	21.8.1907	Ashtabula, OHIO	FIM 278	
	Haavisto Jaakko	1870	43	Hanko	Cunard Line	1.11.1913	8.11.1913	Monessen, PA	USD 60	
11	Hakala Herman Victor	1882	19	Hanko	Dominion Line	9.10.1901	19.10.1901	Ishpeming, MI	USD 56	
	Hakala Hermann Vihtori	1882	25	Hanko	White Star Line	7.11.1907	13.11.1907	Ishpeming, MI	FIM 313	
	Hakala Samuli	1884	18			30.12.1902				Ei matkustajaluettelossa
	Hakala Sameli	1884	22			16.1.1906				Ei matkustajaluettelossa
	Hakala-Ranta Iisakki	1885	25			10.5.1910				Ei matkustajaluettelossa
	Hakala-Ranta Iisakki	1885	31			11.1.1916				Ei matkustajaluettelossa
12	Hakola Antti	1887	19	Hanko	Allan Line	6.4.1906	20.6.1906	St. John, NB, KANADA	USD 36	
	Hakola Antti Jaakko	1887	29			24.1.1916				Ei matkustajaluettelossa
13	Hakoniemi Jakob	1865	36	Hanko	Allan Line	30.12.1901	11.1.1902	Copper Cliff, ON, KANADA	FIM 233	
	Hakoniemi Jaakko	1865	41	Hanko	Allan Line	5.6.1906	27.6.1906	Sudbury, ON, KANADA	FIM 268	
14	Hautala Helena Elisabet	1881	21	Hanko	White Star Line	9.12.1902	17.12.1902	New York, NY	FIM 195	Nimellä Hautala Elisabet
	Hautala Helena Elisabet	1881	27	Hanko	Cunard Line	27.6.1908	1.7.1908	New York, NY	FIM 235	
15	Hautala Juho Fredrik	1880	23	Vaasa	American Line	23.1.1903	5.8.1903	Monessen, PA	FIM 224	
	Hautala Juho Fredrikki	1880	36			24.1.1916				Passin haku pvm lähellä
	Hautala Juho Fredrikki	1880	36			23.11.1916				toisiaan. Ei matkustajaluettelossa
	Hautala Juho Fredrikki	1880	36			6.12.1916				telossa
16	Hautala Maria	1884	17	Hanko	American Line	30.12.1901	4.1.1902	New York, NY	FIM 195	
	Hautala Maria	1884	22	Hanko	White Star Line	23.11.1906	28.11.1906	New York, NY	FIM 216	
17	Hautala Mikko	1888	18	Hanko	C.P.R. Line	3.1.1906	10.1.1906	Copper Cliff, ON, KANADA	FIM 257	
	Hautala Mikko	1888	24	Hanko	W.Star/Dominion	1.7.1912	6.7.1912	Copper Cliff, ON, KANADA	FIM 291	
18	Hautamäki Matts	1874	27	Hanko	Cunard Line	11.1.1901	19.1.1901	New York, NY	FIM 195	
	Hautamäki Matti	1874	33	Hanko	Cunard Line	17.4.1907	24.4.1907	Hanna, WY	FIM 467	
	Heikkilä Hilde Elisabet	1893	23			5.1.1916				Ei matkustajaluettelossa
	Heikkilä Hilda Elisabet	1893	23			11.5.1916				Ei matkustajaluettelossa
	Heikkilä Matts	1874	27			20.5.1901				Ei matkustajaluettelossa
19	Heikkilä Matti	1874	31	Hanko	Cunard Line	28.11.1905	13.12.1905	Sault St. Marie, MI	FIM 283	

20	Helenius Herman	1857	43	Hanko	Allan Line	5.1.1900	27.1.1900	Brantwood, MI	FIM 280	
	Helenius Herman	1857	48	Hanko	Allan Line	10.2.1905	15.2.1905	Sparta, MN	FIM 319	
21	Herrgård Johan	1873	28	Hanko	Allan Line	6.3.1901	19.10.1901	Port Townsend, WA	FIM 444	
	Herrgård Juho	1873	33			26.5.1906				Ei matkustajaluettelossa
	Herrgård Johan	1873	37			17.11.1910				Ei matkustajaluettelossa
22	Hirsimäki Johan Johansson	1871	22			18.5.1893				Ei matkustajaluettelossa
	Hirsimäki Johan	1871	30	Hanko	Cunard Line	11.4.1901	13.4.1901	Fitchburg, MA	FIM 191	
	Hirsimäki Juho	1871	33	Hanko	Cunard Line	2.5.1904	4.5.1904	Fitchwilliam, NH	FIM 111	
23	Huhtamäki Herman	1876	24	Hanko	American Line	11.5.1900	19.5.1900	Fitchburg, MA	FIM 200	
	Huhtamäki Hermanni	1876	30	Hanko	Cunard Line	14.6.1906	20.6.1906	Clinton, IN	FIM 292	
24	Huhtamäki Matti	1887	22	Hanko	American Line	20.2.1909	24.3.1909	Chassell, MI	FIM 348	
	Huhtamäki Matti Bernhard	1887	23	Hanko	Cunard Line	17.1.1910	19.1.1910	Worcester, MA	FIM 251	
25	Huhtaoja Herman Viktor	1884	18	Hanko	White Star Line	12.12.1902	17.12.1902	Cleveland, OH	USD 38	MK Matti Huhtaoja & Mathilda ja Wiljo Ritola.
	Huhtaoja Hermanni Vihtori	1884	23			13.9.1907				Ei matkustajaluettelossa
	Huhtaoja Jacob	1874	22			4.6.1896				Ei matkustajaluettelossa
26	Huhtaoja Jacob	1874	28	Hanko	Allan Line	12.3.1902	15.3.1902	Cleveland, OH	FIM 219	
	Huikku Henrik	1870	30			10.1.1900				Ei matkustajaluettelossa
27	Huikku Henrik	1870	32	Hanko	American Line	1.12.1902	24.12.1902	Ishpeming, MI	USD 59	
	Ikola Johan Emil	1878	20			12.10.1898				Tällä vuosiluvulla ei matkustajaluettelossa. Matkustajaluettelossa kuitenkin 29.12.1923 matka St. Johniin Kanadaan
	Ikola Juho Emil	1878	25			4.3.1903				Ei matkustajaluettelossa
28	Isomäki Anders	1858	40			31.3.1898				Ei matkustajaluettelossa
	Isomäki Anders	1858	42	Vaasa		11.7.1900	14.7.1900	Montreal, PQ, KANADA	USD 54	Nimellä Isomäki Antti
29	Jokimäki Arvo Mikael		3	Hanko	Cunard Line	16.4.1910	4.5.1910	Gardner, MA	USD 34	MK Jokimäki Emma
	Jokimäki Arvo Mikael			Hanko	White Star Line	27.8.1913	3.9.1913	Gardner, MA	USD 28	MK Emma ja Helmi Jokimäki.
30	Jokimäki Emma Helena	1885	25	Hanko	Cunard Line	16.4.1910	4.5.1910	Gardner, MA	USD 34	MK Jokimäki Arvo
	Jokimäki Emma Helena	1885	28	Hanko	White Star Line	27.8.1913	3.9.1913	Gardner, MA	USD 28	MK Arvo ja Helmi Jokimäki

31	Joutsen Juho Emil	1885	18	Hanko	Cunard Line	1.4.1903	15.4.1903	Boston, MA	USD 34	Nimellä Joutsen John
	Joutsen Juho Eemil	1885	22			30.5.1907				Ei matkustajaluettelossa
32	Jouppila Maria	1874	25	Hanko	Dominion Line	17.10.1899	21.10.1899	Worcester, MA	FIM 174	
	Jouppila Maria Josefina	1874	32	Hanko	Cunard Line	31.7.1906	8.8.1906	Eveleth, MN	FIM 211	MK Lyyli, Martta ja Helmi Jouppila
33	Juslin Herman	1884	18	Hanko	Cunard Line	26.4.1902	3.5.1902	Gardner, MA	USD 36	
	Juslin Herman	1884	22	Hanko	White Star Line	18.7.1906	25.7.1906	Boston, MA	FIM 206	
34	Keskihuissi Elias Isakinpoika	1851	42			22.3.1893				Ei matkustajaluettelossa
	Keskihuissi Elias Isaksson	1851	48	Hanko	Cunard Line	10.2.1899	18.2.1899	Clouchester, MA	FIM 209	
	Keskihuissi Elias	1851	54			27.4.1905				Ei matkustajaluettelossa
35	Keskihuissi Valentin	1873	36	Hanko	Allan Line	20.3.1909	9.6.1909	Duluth, MN	FIM 325	Nimellä Valentin
	Keski-Huissi Valentin	1873	40	Hanko	White Star/Dominion	26.7.1913	6.8.1913	Copper Cliff, ON, KANADA	FIM 298	Matkustajaluettelossa myös 10.5.1905 Marlboro, NH
	Ketelä Jakob	1874	28			21.11.1902				Ei matkustajaluettelossa
36	Ketelä Jaakko	1874	36	Hanko	State Line	23.3.1910	13.4.1910	Ishpeming, MI	FIM 322	
37	Ketko Michel	1870	29	Hanko	American Line	25.11.1899	9.12.1899	New York, NY	FIM 181	Nimellä Mikko
	Ketko Mikko	1870	33	Hanko	White Star Line	26.2.1903	4.3.1903	Marquette, MI	FIM 303	
38	Ketko Samuel	1877	25	Hanko	Cunard Line	1.2.1902	8.2.1902	Worcester, MA	FIM 188	
	Ketko Sameli	1877	30	Hanko	White Star Line	5.7.1907	10.7.1907	Worcester, MA	FIM 225	
	Ketko Sameli	1877	38			19.4.1915				Ei matkustajaluettelossa
	Ketola Johannes	1888	29			29.12.1917				Ei matkustajaluettelossa
39	Ketola Johannes	1888	32	Hanko	C.P.O.S. Line	8.9.1920	25.12.1920	St. John, NB, KANADA	FIM290	
	Ketoluoma Aleksander	1892	4			13.8.1896				Ei matkustajaluettelossa
40	Ketoluoma Aleksanteri	1892	17	Hanko	Allan Line	11.6.1909	19.6.1909	Hancock, MI	FIM 230	MK Martta ja Salomon Ketoluoma. Seinäjoki
	Ketoluoma Helena Sofia	1869	27			13.8.1896				Ei matkustajaluettelossa
41	Ketoluoma Helena Sofia	1869	40	Hanko	Cunard Line	7.4.1909	10.4.1909	Hancock, MI	FIM 208	MK Lempi ja Juho Ketoluoma. Seinäjoki!
42	Ketoluoma Johan	1867	35	Hanko	Allan Line	1.12.1902	17.12.1902	Ishpeming, MI	FIM 284	
43	Ketoluoma Juho	1867	40	Hanko	White Star Line	6.6.1907	12.6.1907	Hancock, MI	FIM 352	
44	Kivelä Maria Kristiina	1881	22	Hanko	Allan Line	30.4.1903	13.5.1903	Quebec, PQ, KANADA	USD 33	

	Kivelä Maria Kristiina	1881	28	Hanko	C.P.R. Line	4.5.1909	19.5.1909	Quebec, PQ, KANADA	USD 42	
	Kivimäki Juho Jaakko	1889	21			15.4.1910				Ei matkustajaluettelossa
	Kivimäki Juho Jaakko	1889	26			2.3.1915				Ei matkustajaluettelossa
45	Kivioja Alli Elin	1902	4	Hanko	Cunard Line	14.7.1906	18.7.1906	Ashtabula, OH	FIM 179	Nimellä Alli Elisa. MK Serafia Kivioja
	Kivioja Alli Elina	1902	11	Hanko	White Star Line	18.6.1913	25.6.1913	Ashtabula, OH	FIM 158	MK Serafia, Niilo, Uuno ja Hugo Kivioja.
46	Kivioja Serafia	1877	29	Hanko	Cunard Line	14.7.1906	18.7.1906	Ashtabula, OH	FIM 179	MK Kivioja Alli Elisa
	Kivioja Serafia	1877	36	Hanko	White Star Line	18.6.1913	25.6.1913	Ashtabula, OH	FIM 158	Mk Alli, Niilo, Uuno ja Hugo Kivioja
47	Kivisaari Heikki Wilho	1882	19	Hanko	Dominion Line	18.3.1901	6.4.1901	Worcester, MA	FIM 188	
	Kivisaari Heikki Vilho	1882	23	Hanko	Allan Line	11.8.1905	16.8.1905	Duluth, MN	FIM 310	
	Koivulahti Arvo Salomo	1890	20			30.12.1910				Ei matkustajaluettelossa
48	Koivulahti Arvo Salomo	1890	21	Hanko	White Star Line	28.10.1911	1.11.1911	Butte, MT	FIM 525	
	Koivuluoma Juho Aaron	1890	22			6.11.1912				Ei matkustajaluettelossa
	Koivuluoma Juho	1890	23			28.5.1913				Ei matkustajaluettelossa
49	Koivuniemi Jaakko	1880	23	Helsinki	White Star Line	1.4.1903	22.4.1903	Gardner, MA	USD 36	
	Koivuniemi Jaakko	1880	30	Hanko	White Star Line	6.4.1910	13.4.1910	Gardner, MA	FIM 247	
	Koivuniemi Waldemar Matti	1884	21			20.4.1905				Ei matkustajaluettelossa
50	Koivuniemi Matti	1884	26	Hanko	White Star Line	28.1.1910	2.2.1910	Boston, MA	FIM 249	
51	Koskela Juho Jaakko	1877	28	Hanko	Cunard Line	28.12.1905	17.1.1906	Boston, MA	FIM 192	
	Koskela Juho Jaakko	1877	35	Hanko	Cunard Line	14.5.1912	22.5.1912	Boston, MA	FIM 263	
52	Koskela Samueli Vihtori	1885	21	Hanko	Cunard Line	5.4.1906	11.4.1906	Marquette, MI	FIM 306	
	Koskela Sameli Vihtori	1885	28	Hanko	White Star Line	24.4.1913	30.4.1913	Sudbury, ON, KANADA	FIM 329	
53	Koskela Selma Serafia	1884	16	Hanko	Cunard Line	22.8.1900	8.9.1900	Boston, MA	USD 32	
	Koskela Selma Serafia	1884	25	Hanko	Cunard Line	17.6.1909	7.7.1907	Boston, MA	FIM 235	
54	Koskenkorva Frans Isak	1884	19	Hanko	Allan Line	25.6.1903	8.7.1903	Ishpeming, MI	USD 54	Nimellä Koskenkorva Isak
	Koskenkorva Frans Iisakki	1884	25	Hanko	American Line	13.5.1909	19.5.1909	Butte, MT	FIM 504	
	Koski Paavo Matti	1889	21			12.2.1910				Ei matkustajaluettelossa
55	Koski Paavo	1889	24	Hanko	C.P.R. Line	11.1.1913	15.1.1913	Copper Cliff, ON,	FIM 305	

								KANADA		
56	Kuivämäki Herman Walentin	1875	25	Hanko	Cunard Line	7.12.1900	22.12.1900	Rock Springs, WY	FIM 452	
	Kuivämäki Herman Walentin	1875	34	Hanko	White Star Line	30.11.1909	22.12.1909	Rock Springs, WY	FIM 511	
	Kujala Salomon Salomoninpoika	1853	40			26.4.1893				Ei matkustajaluettelossa
57	Kujala Salomon	1853	50	Hanko	Cunard Line	1.3.1903	18.3.1903	Worcester, MA	FIM 195	
58	Kullas Jaakko Iisakinpoika	1883	22	Hanko	Cunard Line	23.11.1905	29.11.1905	Negaunee, MI	FIM 309	Nimellä Kullas Jacob
	Kullas Jaakko	1883	28	Hanko	Allan Line	12.4.1911	19.4.1911	Cobalt, ON, KANADA	FIM 287	
59	Kulmakorpi Matts	1869	30	Hanko	Cunard Line	6.9.1899	16.9.1899	Worcester, MA	FIM 160	
	Kulmakorpi Matti	1869	36	Hanko	Cunard Line	29.3.1905	5.4.1905	Fitzwilliam, NH	USD 39	
	Kulmakorpi Matti	1869	41	Hanko	Cunard Line	4.5.1910	14.5.1910	Chehalis, WA	FIM 551	
60	Kuusisto Paulinus Michelsson	1876	23	Vaasa	Dominion Line	10.6.1899	15.7.1899	Worcester, MA	FIM 182	Nimellä Kuusisto Paulina
	Kuusisto Paulinus	1876	39			22.12.1915				Ei matkustajaluettelossa
61	Kuusinen Johannes	1874	35	Hanko	Allan Line	3.3.1909	10.3.1909	Kaslo, PC, KANADA	FIM 377	
	Kuusinen Johannes	1874	40	Hanko	White Star Line	4.6.1914	10.6.1914	Monessen, PA	FIM 306	
62	Kärki Matts Henrik	1873	29	Hanko	Dominion Line	28.4.1902	2.5.1902	Worcester, MA	FIM 188	
	Kärki Matti Henrik	1873	34	Hanko	Cunard Line	22.3.1907	27.3.1907	Fitzwilliam, NH	USD 41	
63	Lagerberg Anders	1871	29	Hanko	Allan Line	15.3.1900	24.3.1900	Ashtabula, OH	FIM 203	Nimellä Lagerberg Antti
	Lagerberg Antti Petteri	1871	34			23.6.1905				Ei matkustajaluettelossa
	Lahti Jaakko Iisakinpoika	1873	20			26.4.1893				Ei matkustajaluettelossa
	Lahti Jaakko	1873	36			19.6.1909				Ei matkustajaluettelossa
64	Laine Herman Vihtori	1881	24	Hanko	Skand. American	21.2.1905	29.11.1906	Duluth, MN	FIM 356	
	Laine Hermann Vihtori	1881	29	Hanko	Allan Line	20.1.1910	26.1.1910	Cobalt, ON, KANADA	FIM 279	
	Laine Herman Vihtori	1881	35			24.1.1916				Ei matkustajaluettelossa
65	Latvarahnasto Herman	1882	20	Hanko	Cunard Line	27.6.1902	12.7.1902	Worcester, MA	FIM 208	
	Latva-Rahnasto Hermann Vihtori	1882	28	Hanko	American Line	7.1.1910	19.1.1910	Boston, MA	FIM 246	
	Latva-Rahnasto Herman Vihtori	1882	33			14.12.1915				Ei matkustajaluettelossa
66	Lehtimäki Hilma	1884	17	Hanko	American Line	21.5.1901	25.5.1901	New York, NY	USD 36	
	Lehtimäki Hilma Helena	1884	21	Hanko	White Star Line	25.8.1905	30.8.1905	New York, NY	FIM 206	
67	Lehtimäki Isak	1883	18	Hanko	Allan Line	9.2.1901	16.2.1901	Ishpeming, MI	FIM 282	
	Lehtimäki Iisakki	1883	24			7.11.1907				Ei matkustajaluettelossa

68	Lehtimäki Salomon Viktor	1877	24	Hanko	Allan Line	5.3.1901	19.10.1901	Copper Cliff, ON, KANADA	FIM 234	
	Lehtimäki Salomon Vihtori	1877	27	Hanko	White Star Line	7.10.1904	12.10.1904	New York, NY	FIM 86	
	Lehtola Hilda Maria	1889	23			11.12.1912				Ei matkustajaluettelossa
	Lehtola Hilda Maria	1889	27			30.11.1916				Nimellä Hilda eikä Maria
	Luhtala Juhon	1869	30	Hanko	Anchor Line	10.4.1899	15.4.1899	Sudbury, ON, KANADA	FIM 238	
69	Luhtala Johan Jacob	1869	30			24.11.1899				Ei matkustajaluettelossa
70	Luhtala Mikko	1877	28	Hanko	Allan Line	18.1.1905	25.1.1905	Brantwood, MI	FIM 284	Nimellä Luhtala Michael
	Luhtala Mikko	1877	33	Hanko	C.P.R. Line	10.1.1910	19.1.1910	Waukegan, IL	FIM 306	
71	Luhtala Salomon Vihtori	1884	20	Hanko	White Star Line	22.12.1904	28.12.1904	Ironwood, MI	FIM 227	
	Luhtala Salamo Vihtori	1884	27			31.7.1911				Ei matkustajaluettelossa
	Luhtala Salomo Vihtori	1884	36			26.5.1920				Ei matkustajaluettelossa
	Luoma Matts	1874	23			10.4.1897				Ei matkustajaluettelossa
	Luoma Matti	1874	32			10.12.1906				Mahdotonta kohdentaa varmasti, samannimisiä henkilöitä on 24.
	Luoma Matti	1874	38			11.4.1912				
72	Lybeck Michel	1880	20	Hanko	Cunard Line	19.2.1900	22.12.1900	Fitchburg, MA	FIM 191	Nimellä Lybeck Mikael
	Lybeck Michel	1880	22	Hanko	Anchor Line	26.8.1902	30.8.1902	Sparta, MN	FIM 323	Nimellä Lybeck Mikki
	Mahlamäki Matts	1844	53			10.4.1897				Ei matkustajaluettelossa
73	Mahlamäki Matti	1844	60	Hanko	Allan Line	6.7.1904	13.7.1904	Duluth, MN	FIM 218	
	Mansikkamäki Hilma Susanna	1899	19			21.1.1918				Ei matkustajaluettelossa
	Mansikkamäki Hilma Susanna	1899	21			2.8.1920				Ei matkustajaluettelossa
74	Mattila Johan	1879	21	Hanko	American Line	21.4.1900	28.4.1900	Ishpeming, MI	FIM 303	
	Mattila Juhon	1879	27			7.9.1906				Ei matkustajaluettelossa
75	Mattila Iisak	1874	32	Hanko	Cunard Line	31.8.1906	12.9.1906	Duluth, MN	FIM 341	
	Mattila Iisakki	1874	38	Hanko	Cunard Line	6.8.1912	2.10.1912	Seattle, WA	FIM 559	
76	Mukkala Jaakko	1881	26	Hanko	White Star Line	7.11.1907	13.11.1907	Ishpeming, MI	FIM 313	
	Mukkala Jaakko	1881	35			11.1.1916				Ei matkustajaluettelossa
	Myllykangas Hulda Eleonora	1877	21			07.03.1898				Ei matkustajaluettelossa

	Myllykangas Hulda Eleonora	1877	25			5.8.1902				Ei matkustajaluettelossa
77	Myllyniemi Mikko	1880	25	Hanko	American Line	23.5.1905	27.5.1905	Coal Centre, PA	FIM 239	
	Myllyniemi Mikko	1880	36			30.10.1916				Ei matkustajaluettelossa
78	Mäenpää Juho	1875	28	Hanko	Allan Line	8.9.1903	16.9.1903	Quebec, PQ, KANADA	USD 33	Nimellä Johan
	Mäenpää Juho	1875	34	Hanko	Cunard Line	11.3.1909	17.3.1909	Sudbury, ON, KANADA	FIM 297	
79	Mäki Hilda Elisabet	1884	19	Helsinki	White Star Line	10.6.1903	17.6.1903	New York, NY	USD 37	
	Mäki Hilda Eliisabet	1884	32			26.9.1916				Ei matkustajaluettelossa
80	Mäki Hilma	1888	20	Helsinki	White Star Line	17.10.1908	28.10.1908	New York, NY	USD 45	
	Mäki Hilma Adolfiina	1888	27			26.11.1915				Ei matkustajaluettelossa
81	Mäkynen Isak	1872	28	Hanko	Cunard Line	25.1.1900	3.2.1900	Worcester, MA	FIM 194	
	Mäkynen Isak	1872	31	Hanko	Cunard Line	5.3.1903	18.3.1903	Worcester, MA	FIM 195	
82	Mäkynen Salomon	1863	40	Hanko	Cunard Line	24.2.1903	18.3.1903	Worcester, MA	USD 35	
	Mäkynen Salomon	1863	42			10.2.1905				Ei matkustajaluettelossa
83	Mäntylä Anders	1862	38	Hanko	Allan Linen	2.5.1900	5.5.1900	Marquette, MI	FIM 266	Nimellä Antti
	Mäntylä Antti	1862	47	Hanko	Allan Linen	6.8.1909	14.8.1909	Calumet, MI	FIM 338	
84	Nevala Johan Henrik	1871	30	Hanko	American Line	13.2.1901	16.2.1901	Gazzam, PA	FIM 201	
	Nevola Juho Heikki	1871	34	Hanko	C.P.R. Line	22.9.1905	27.9.1905	Port Arthur, On KANADA	FIM 263	
	Niemelä Anna Matilda	1885	24			1.11.1909				Ei matkustajaluettelossa
85	Niemelä Anna Matilda	1885	29	Hanko	White Star Line	30.1.1914	7.2.1914	Worcester, MA	FIM 259	
	Niemelä Juho Vihtori	1883	24			18.6.1907				Ei matkustajaluettelossa
86	Niemelä Juho Vihtori	1883	27	Hanko	Allan Line	22.2.1910	23.2.1910	Cobalt, ON, KANADA	FIM 286	
87	Niemelä Matti	1886	24	Hanko	Allan Line	10.3.1910	16.3.1910	Negaunee, MI	FIM 322	
	Niemelä Matti	1886	27	Hanko	Cunard Line	7.4.1913	16.4.1913	Sudbury, ON, KANADA	FIM 329	
88	Niemi Johan	1881	19	Hanko	Allan Line	28.12.1900	5.1.1901	Sudbury, ON, KANADA	FIM 233	
	Niemi Juho	1881	25	Hanko	Cunard Line	5.4.1906	11.4.1906	Sudbury, ON, KANADA	FIM 270	Nimellä Johan

	Ojala Frans Jaakko	1883	20			12.2.1903				Mahdotonta kohdentaa varmasti, samannimisiä henkilöitä on 17.
	Ojala Frans Jaakko	1883	23			19.10.1906				
	Ojala Matts	1873	25			10.3.1898				Mahdotonta kohdentaa varmasti, samannimisiä henkilöitä on 32.
	Ojala Matti	1873	31	Hanko	White Star Line	6.4.1904	13.4.1904	Butte, MT	FIM 172	Mk Alina, Alma A., Laila L. ja Helmi H. Ojala.
	Ojala Salomo Vihtori	1884	19			26.8.1903				Ei matkustajaluettelossa
89	Ojala Salomon Wiktor	1884	26	Hanko	Allan Line	23.3.1910	9.4.1910	Cobalt, ON, KANADA	FIM 286	Nimellä Ojala Salamo
90	Ojanperä Matti Iivari	1890	24	Hanko	Cunard Line	16.4.1914	22.4.1914	Worcester, MA	FIM 268	
	Ojanperä Matti Iivari	1890	30	Helsinki	Cunard Line	29.7.1920	7.8.1920	New York, NY	FIM 2300	
	Ojanperä Otto	1862	39			10.4.1901				Ei matkustajaluettelossa
91	Ojanperä Otto	1862	50	Hanko	Cunard Line	27.1.1912	7.2.1912	Worcester, MA	FIM 251	Nimellä Salomon
92	Ojanperä Salomo Fredrik	1886	18	Hanko	Cunard Line	24.4.1904	4.5.1904	Worcester, MA	USD 32	Matkustajaluettelossa myös 21.8.1907, Worcester, MA
	Ojanperä Salomo Fredrikki	1886	28	Hanko	Cunard Line	12.5.1914	20.5.1914	Boston, MA	FIM 264	
	Ollinmäki Jaakko	1884	20	Hanko	Cunard Line	21.12.1904	28.12.1904	Duluth, MN	FIM 221	
	Ollinmäki Jaakko	1884	25	Hanko	Anchor Line	11.9.1909	29.6.1912	Savannah, GA	FIM 328	
93	Pakkala Iisakki	1869	36	Hanko	Allan Line	2.2.1905	15.6.1910	Houghton, MI	FIM 216	MK Fia ja Wäinö Pakkala
	Pakkala Iisakki	1869	47			14.11.1916				Matkustajaluettelossa 17.5.1902 Hurley, WI. Vuonna 1916 ei löydy matkustajaluettelosta.
	Palo Brita Sofia	1871	47			17.1.1918				Ei löydy nimellä Brita eikä Sofia
	Palo Brita Sofia	1871	48			29.12.1919				Ei löydy nimellä Brita eikä Sofia
94	Peltola Vihtori	1868	37	Hanko	White Star Line	4.3.1905	8.3.1905	Rock Springs, WY	FIM 434	Nimellä Viktor
	Peltola Vihtori	1868	41	Hanko	Allan Line	15.6.1909	23.6.1909	Rock Springs, WY	FIM 458	
95	Pietilä Johan Gabriel	1883	17	Hanko	Cunard Line	25.5.1900	2.6.1900	Warren, OH	FIM 203	

	Pietilä Juho Kaappo	1883	32			23.2.1915				Ei matkustajaluettelossa
96	Piirto Jaakko	1877	36	Hanko	Allan Line	27.3.1913	2.4.2013	Sudbury, ON, KANADA	FIM 304	
	Piirto Jaakko	1877	40			23.2.1917				Ei matkustajaluettelossa
97	Pitkäranta Matts	1876	25	Hanko	American Line	13.2.1901	16.2.1901	Gazzam, PA	FIM 201	Nimellä Matti
	Pitkäranta Matti	1876	34	Hanko	Allan Line	17.6.1910	8.7.1910	Negaunee, MI	FIM 329	
	Poikkimäki Salomon	1875	23			2.4.1898				Ei matkustajaluettelossa
98	Poikkimäki Salomon	1875	24	Hanko	American Linen	4.12.1899	9.12.1899	New York, NY	FIM 181	
	Poikkimäki Salomon	1875	31			4.1.1906				Ei matkustajaluettelossa
	Poikkimäki Salomon	1875	32	Hanko	Allan Line	4.1.1907	1.3.1913	Copper Cliff, ON, KANADA	FIM 298	
	Pykälämäki Jakob Jakobsson	1871	22			31.5.1893				Ei matkustajaluettelossa
99	Pykälämäki Jaakko	1871	34	Hanko	Allan Line	5.1.1905	11.1.1905	Port Arthur, On KANADA	FIM 176	
100	Rahko Johan Jakobsson	1871	29	Hanko	Cunard Line	8.2.1900	27.2.1900	Painesville, OH	FIM 205	Nimellä Jacob
	Rahko Juho Jaakko	1871	34	Hanko	Allan Line	8.9.1905	13.9.1905	Biwabik, MN	FIM 321	Nimellä Jacob
										Matkustajaluettelossa matka 12.4.1902 Copper Cliff, ON, KANADA, nimellä Samuel
101	Rahko Sameli	1888	19	Hanko	Allan Line	31.1.1907	6.2.1907	Finmark, ON, KANADA	FIM 300	
	Rahko Sameli	1888	25	Hanko	Cunard Line	25.6.1913	2.7.1913	Cobalt, ON, KANADA	FIM 330	
102	Rahnasto Mathilda	1878	22	Hanko	Cunard Line	25.1.1900	3.2.1900	Worcester, MA	FIM 194	
	Rahnasto Matilda	1878	30	Hanko	C.P.R. Line	20.5.1908	6.6.1908	Seattle, WA	FIM 487	Nimellä Tilda
	Rajala Frans August	1890	15			25.9.1905				Ei matkustajaluettelossa
	Rajala Frans Augusti	1890	21			13.12.1911				Ei matkustajaluettelossa
103	Rajala Martti	1886	20	Hanko	White Star Line	24.4.1907	1.5.1907	Ironwood, MI	FIM 371	Nimellä Matti
	Rajala Martti Matti Valentin	1886	27	Hanko	White S./Dominion	25.2.1913	5.3.1913	Virginia, MN	FIM 379	
	Rajala Michel	1873	27			21.4.1900				Ei matkustajaluettelossa
104	Rajala Michel	1873	29	Hanko	Allan Line	13.5.1902	17.5.1902	Sault St. Marie, MI	FIM 251	
105	Rajamäki Michel	1874	25	Hanko	Dominion Linen	29.9.1899	7.10.1899	Negaunee, MI	FIM 285	Nimellä Mikkel
	Rajamäki Mikko	1874	30	Hanko	Cunard Line	22.12.1904	28.12.1904	Negaunee, MI	FIM 209	
106	Rakennus Salomon Victor	1876	23	Hanko	Dominion Linen	29.11.1899	14.4.1900	Negaunee, MI	FIM 269	Nimellä Salomon

	Rakennus Salomon	1876	29	Helsinki	White Star Line	2.8.1905	9.8.1905	Amasa, MI	FIM 320	
	Ranta Mikko	1880	24			28.12.1904				Ei matkustajaluettelossa
	Ranta Mikko	1880	36			18.7.1916				Ei matkustajaluettelossa
107	Ranta Salomon	1878	26	Hanko	White Star Line	28.12.1904	4.1.1905	Hanna, WY	FIM 350	
	Ranta Salomo	1878	35	Hanko	Allan Line	11.6.1913	23.7.1913	Calumet, MI	FIM 362	
108	Rasku Juho Alfred	1885	20	Hanko	White Star Line	20.12.1905	27.12.1905	Iron Belt, WI	FIM 342	
	Rasku Juho Alfred	1885	27			27.8.1912				Ei matkustajaluettelossa
109	Renko Maria Elisabet	1884	23	Hanko	White Star Line	17.1.1907	23.1.1907	New York, NY	FIM 216	
	Renko Maria Elisabet	1884	29	Hanko	White Star Line	27.3.1913	28.5.2013	New York, NY	FIM 269	
110	Riihimäki Matts	1871	29	Hanko	Beaver Line	22.2.1900	2.2.1901	Hancock, MI	FIM 296	Nimellä Matti
	Riihimäki Matti	1871	31	Hanko	Cunard Line	2.12.1902	15.8.1906	Boston, MA	FIM 209	
111	Ristimäki Jakob	1879	23	Hanko	Cunard Line	11.6.1902	21.6.1902	Worcester, MA	FIM 175	Nimellä Jacob
	Ristimäki Jaakko	1879	26	Hanko	Allan Line	31.8.1905	9.9.1905	Copper Cliff, ON, KANADA	FIM 255	
112	Ritola Matts	1874	27	Hanko	Allan Line	15.4.1901	20.4.1901	Crystal Falls, MI	FIM 289	
	Ritola Matti	1874	32	Hanko	Cunard Line	8.5.1906	23.5.1906	Amasa, MI	FIM 327	
113	Ruostetoja Frans Mikael	1882	21	Hanko	Cunard Line	5.3.1903	18.3.1903	Worcester, MA	FIM 195	Nimellä Ruosteoja Frans
	Ruostetoja Frans Mikko	1882	27	Hanko	White Star Line	21.1.1909	27.1.1909	Worcester, MA	FIM 249	
114	Saarenpää Johan Emil	1878	21	Vaasa	Cunard Line	20.9.1899	23.9.1899	New York, NY	FIM 163	Nimellä Emil
	Saarenpää Juho Eemeli	1878	31	Hanko	C.P.R. Line	4.11.1909	10.11.1909	Iron Wood, MI	FIM 331	Nimellä Emil
115	Saari Isak Viktor	1866	33	Hanko	Anchor Line	11.9.1899	23.9.1899	Ashtabula, OH	FIM 203	
	Saari Isak Viktor	1866	36	Hanko	Cunard Line	5.4.1902	17.5.1902	Fitchburg, MA	USD 33	
116	Saari Juho	1890	19	Hanko	White Star Line	1.11.1909	1.12.1909	Mnt. Iron, MN	FIM 379	
	Saari Juho	1890	26			21.1.1916				Mahdotonta kohdentaa varmasti, matkustajaluettelossa 33 samannimistä.
	Salo Jacob	1869	30			24.11.1899				Ei matkustajaluettelossa
117	Salo Jaakko	1869	38	Hanko	Allan Line	11.4.1907	17.4.1907	Two Harbors, MN	FIM 350	
118	Salmi Frans Jaakko	1879	28	Hanko	White Star Line	5.4.1907	17.4.1907	Fitchburg, MA	FIM 226	
	Salmi Frans Jaakko	1879	34	Hanko	Cunard Line	26.8.1913	30.8.1913	Fitchburg, MA	FIM 281	
119	Salmi Sanna Elisabet	1885	19	Hanko	White Star Line	25.8.1904	7.9.1904	Boston, MA	FIM 86	

120	Salmi Susanna Elisabet	1885	25	Hanko	Cunard Line	27.6.1910	13.8.1910	New York, NY	FIM 206	MK Lucina Salmi. Seinäjäjoki
121	Saunamäki Lydia Helvi	1889	16	Hanko	White Star Line	25.8.1905	30.8.1905	New York, NY	FIM 202	
	Saunamäki Lyidia Helvi	1889	23	Hanko	White Star Line	13.11.1912	20.11.1912	New York, NY	FIM 263	
	Seppä Salomon	1873	23			3.6.1896				Ei matkustajaluettelossa
122	Seppä Salomon	1873	32	Hanko	American Line	3.8.1905	20.12.1905	Bessemer, MI	FIM 312	
123	Sihto Matts Hjalmar	1882	20	Hanko	Cunard Line	21.6.1902	5.7.1902	Conneaut, OH	FIM 249	Nimellä Hjalmar
	Sihto Matti	1882	24	Hanko	Cunard Line	20.9.1906	22.9.1906	Erie, PA	FIM 263	MK Justiina Sihto
	Sihto Mikko Fritiof Juhonp	1873	20			1.4.1893				Ei matkustajaluettelossa
	Sihto Mikko Fritiof	1873	26			18.1.1899				Ei matkustajaluettelossa
124	Sihto Serafia	1862	41	Hanko	Cunard Line	10.7.1903	15.7.1903	Conneaut, OH	FIM 155	MK Suoma Sihto
	Sihto Serafia	1862	48	Helsinki	White Star Line	9.9.1910	14.9.1910	Erie, PA	FIM 293	
125	Sparf Jacob	1880	22	Hanko	American Line	29.11.1902	17.12.1902	Painesville, OH	FIM 219	
	Sparf Jaakko	1880	27	Hanko	White Star Line	28.3.1907	3.4.1907	Sudbury, ON, KANADA	FIM 298	Nimellä Jakob
	Suomu Iisak Viktor Antinpoika	1870	23			26.4.1893				Ei matkustajaluettelossa
	Suomu Iisak Viktor	1870	29			4.4.1899				Ei matkustajaluettelossa
126	Suuriniemi Jacob	1881	18	Hanko	Cunard Line	6.9.1899	16.9.1899	Worcester, MA	FIM 160	Nimellä Jaakko
	Suuriniemi Jaakko	1881	27	Hanko	Cunard Line	5.12.1908	9.12.1908	Boston, MA	FIM 239	
127	Taipale Joonas Iivari	1886	18	Hanko	White Star Line	1.12.1904	7.12.1904	Worcester, MA	FIM 99	Nimellä Jonas
	Taipale Joonas Iivar	1886	21	Hanko	Dominion Line	13.5.1907	18.5.1907	Quebec, PQ, KANADA	USD 39	
128	Taipale Susanna	1877	27	Hanko	White Star Line	21.11.1904	30.11.1904	Worcester, MA	FIM 100	Nimellä Sanna
	Taipale Susanna	1877	31	Hanko	White Star Line	4.7.1908	15.7.1908	Ishpeming, MI	FIM 339	
129	Taipalus Iisakki	1878	33	Hanko	Allan Line	23.11.1911	29.11.1911	Negaunee, MI	FIM336	
	Taipalus Iisakki	1878	38			30.10.1916				Ei matkustajaluettelossa
130	Takala Iisakki	1883	23	Hanko	Allan Line	5.11.1906	14.11.1906	Ishpeming, MI	FIM 308	
	Takala Iisakki	1883	30	Hanko	White Star Line	18.6.1913	25.6.1913	Sudbury, ON, KANADA	FIM 329	
131	Talvitie Jaakko	1886	20	Hanko	Cunard Line	6.2.1906	14.2.1906	Ishpeming, MI	FIM 309	
	Talvitie Jaakko	1886	23	Hanko	Cunard Line	19.11.1909	24.11.1909	Ishpeming, MI	FIM 359	
	Talvitie Johan	1882	18			26.10.1900				Ei matkustajaluettelossa

132	Talvitie Johan Viktor	1882	20	Hanko	American Line	21.11.1902	31.12.1902	Ishpeming, MI	FIM 59	
	Talvitie Juho Vihtori	1882	24			11.6.1906				Ei matkustajaluettelossa
	Toivonen Frans Isak	1873	26			14.9.1899				Ei matkustajaluettelossa
133	Toivonen Frans Isak	1873	31	Hanko	White Star Line	21.11.1904	30.11.1904	Worcester, MA	FIM 66	MK Matilda, Arvid ja Lilja Toivonen
134	Torala Maria Sofia	1894	18	Hanko	Cunard Line	29.6.1912	3.7.1912	Boston, MA	FIM 263	
	Torala Maria Sofia	1894	26			28.9.1920				Ei matkustajaluettelossa
	Toukonen Iisakki	1882	22			25.11.1904				Ei matkustajaluettelossa
135	Toukonen Iisakki	1882	28	Hanko	White Star Line	7.4.1910	16.4.1910	Ashtabula, OH	USD 57	
	Toukonen Johan Gustaf	1868	34	Hanko	Allan Line	12.9.1902	20.9.1902	Ashtabula, OH	FIM 217	
136	Toukonen Juho	1868	38	Hanko	Cunard Line	9.5.1906	23.5.1906	Ashtabula, Harbor, OH	FIM 247	
	Toukonen Juho Kustaa	1868	44	Hanko	White Star Line	13.3.1912	20.3.1912	Ashtabula, OH	FIM 311	
	Tuomisto Juho	1887	20			17.1.1907				Ei matkustajaluettelossa
137	Tuomisto Juho	1887	26	Hanko	White Star Line	31.1.1913	19.2.1913	New York, NY	FIM 263	
138	Tupila Salomon Nestor	1870	31	Hanko	Allan Line	25.1.1901	16.2.1901	Ishpeming, MI	FIM 282	
	Tupila Salomon Nestor	1870	37	Hanko	Cunard Line	21.3.1907	27.3.1907	Boston, MA	USD 39	Nimellä Salmon
139	Tynjälä Jaakko	1886	21	Hanko	Cunard Line	7.3.1907	13.3.1907	Calumet, MI	FIM 355	
	Tynjälä Jaakko	1886	31			28.12.1917				Ei matkustajaluettelossa
140	Uitto Juho	1873	32	Hanko	American Line	21.2.1905	25.2.1905	Gazzam, PA	FIM 231	Nimellä Johan
	Uitto Juho Antinpoika	1873	37	Hanko	C.P.R. Line	12.11.1910	23.11.1910	Virginia, MN	FIM 355	
141	Waltonen Michel	1876	24	Hanko	American Linen	15.5.1900	19.5.1900	Ishpeming, MI	USD 57	Nimellä Waltonen Mikko
	Valtonen Mikko	1876	33	Hanko	American Line	13.5.1909	19.5.1909	Butte, MT	FIM 486	Nimellä Waltonen Mikko
142	Warvikko Amalia	1874	28	Hanko	Cunard Line	27.2.1902	1.3.1902	Fitchburg, MA	FIM 210	
	Warvikko Amalia	1874	32			15.1.1906				Ei matkustajaluettelossa
	Wiik Abi. (?) Matts	1894	2			3.9.1896				Ei matkustajaluettelossa
	Wiik Albis Matti	1894	26			29.12.1920				Ei matkustajaluettelossa
143	Wiitala Juho Iivari	1887	19	Hanko	White Star Line	5.11.1906	17.11.1906	Boston, MA	USD 39	Nimellä Wiitala Johan I.
	Viitala Juho Iivari	1887	29			11.1.1916				Ei matkustajaluettelossa
144	Wähämaa Jaakko	1885	19	Hanko	Allan Line	30.12.1904	4.1.1905	Duluth, MN	FIM 218	
	Wähämaa Jaakko Wihtori	1885	25	Hanko	Allan Line	19.8.1910	2.9.1910	Copper Cliff, ON, KANADA	FIM 278	
145	Wälimaa Herman	1866	33	Hanko	American Linen	22.11.1899	9.12.1899	New York, NY	FIM 181	

	Wälimaa Herman	1866	39	Hanko	Allan Line	26.1.1905	1.2.1905	Ishpeming, MI	FIM 274	
	Ylinen Mickel Mickelsson	1859	34			29.6.1893				Ei matkustajaluettelossa
146	Ylinen Michel	1859	41	Hanko	American Linen	20.3.1900	24.3.1900	Conneaut, OH	FIM 227	
147	Äärynen Matti	1879	28	Hanko	White Star Line	16.1.1907	23.1.1907	Boston, MA	FIM 216	
	Äärynen Matti	1879	38			23.2.1917				Ei matkustajaluettelossa
	Österberg Matts Mickelsson	1874	19			27.5.1893				Ei matkustajaluettelossa
148	Österberg Matts	1874	25	Hanko	American Line	4.12.1899	9.12.1899	New York, NY	FIM 126	MK Karolina ja Lempi Österberg
	Ikäkeskiarvo		27,85							

Lähde: www.migrationinstitute.fi matkustajaluettelo

Tekijän laatima

ELLIS ISLAND v. 1893 - 1920

Ilmajokelaiset saapujat

Liite 3

Nimi	Syntymä vuosi	Ikä	Ellis Island records	Laiva	Port of Departure	Passin pvm	Date of Arrival	Last Place of Residence / Birth Place	Nationality	Marital Status	City and state	Huomautukset
Aidaskorpi Herman Iivari	1886	19	ei löydy			3.2.1905						
Aidaskorpi Hermann Iivari	1886	23	ei löydy			19.11.1909						
Alanikkola Frans Mikko	1878	25	ei löydy			24.7.1903						
Ala-Nikkola Frans Mikko	1878	32	ei löydy			25.5.1910						
Alavarvi Saima Stina	1887	29	ei löydy			22.1.1916						
Alavarvi Saima Stina	1887	29	ei löydy			3.4.1916						
Alavarvi Salomoni Nestori	1889	21	ei löydy			12.2.1910						
Alavarvi Salomo Nestori	1889	27	ei löydy			22.1.1916						
Anttila Mikki	1872	30	ei löydy			5.4.1902						
Anttila Mikko	1872	37	ei löydy			12.4.1902						
Ekman Salomon Viktor	1881	20	ei löydy			1.1.1901						
Ekman Salomon Vihtori	1881	25		Umbria	Liverpool	20.9.1906	28.10.1906	Sunajoki	Finnish	Single	Duluth, MN	
Ekman Salomon Vihtori	1881	32	ei löydy			6.11.1913						
Enges Edla	1888	11	ei löydy			21.11.1899						

	Enges Edla	1888	15	ei löydy			15.7.1903						
2	Enges Edla Sofia	1888	18		Philadelphia	Southampton	21.5.1906	1.7.1906	Mustasaari	Finnish	Single	New York, NY	
	Enges Matts Alfred	1886	13	ei löydy			21.11.1899						
	Enges Matti Alfred	1886	21	ei löydy			9.11.1907						
3	Erikson Juho Alfred	1873	33		United States	Copenhagen	19.10.1906	13.11.1906	Finland	Finnish		Allenport, PA	
	Eriksson Juho Alfred	1873	43	ei löydy			3.10.1916						
	Gallenberg Jonas	1860	41	ei löydy			1.3.1901						
	Gallenberg Joonas	1860	45	ei löydy			19.1.1905						
	Haapasalmi Aleksandra	1881	17	ei löydy			06.10.1898						
	Haapasalmi Aleksandra	1881	23	ei löydy			5.8.1903						
	Haapasalmi Aleksandra	1881	29	ei löydy			31.5.1910						
4	Haavisto Jakob	1870	30		Carmania	Liverpool	28.4.1900	4.9.1907	Ilmajoki, Finland	Finnish	Married	Ashtabula OH	Nimellä Jaakko
	Haavisto Jaakko	1870	43		Carmania	Liverpool	1.11.1913	24.11.1913	Umajoki, Finland	Finnish	Married	Monessen PA	Nimellä Jacob
	Hakala Herman Victor	1882	19	ei löydy			9.10.1901						
	Hakala Hermann Vihtori	1882	25	ei löydy			7.11.1907						
	Hakala Samuli	1884	18	ei löydy			30.12.1902						
	Hakala Sameli	1884	22	ei löydy			16.1.1906						
	Hakala-Ranta Iisakki	1885	25	ei löydy			10.5.1910						
	Hakala-Ranta Iisakki	1885	31	ei löydy			11.1.1916						

	Hakola Antti	1887	19	ei löydy			6.4.1906						
	Hakola Antti Jaakko	1887	29	ei löydy			24.1.1916						
	Hakoniemi Jakob	1865	36	ei löydy			30.12.1901						
	Hakoniemi Jaakko	1865	41	ei löydy			5.6.1906						
	Hautala Helena Elisabet	1881	21	ei löydy			9.12.1902						
	Hautala Helena Elisabet	1881	27	ei löydy			27.6.1908						
	Hautala Juho Fredrik	1880	23	ei löydy			23.1.1903						
	Hautala Juho Fredrikki	1880	36	ei löydy			24.1.1916						
	Hautala Juho Fredrikki	1880	36	ei löydy			23.11.1916						
5	Hautala Juho Fredrikki	1880	36		Hellig Olav	Christiania	6.12.1916	27.1.1917	Juroa, Finland	Finnish	Married		
6	Hautala Maria	1884	17		Saint Paul	Southampton	30.12.1901	25.1.1902	Finland	Finnish	Single	New York, NY	
	Hautala Maria	1884	22		Baltic	Liverpool	23.11.1906	14.12.1906	Ilmajoki	Finnish	Single	New York, NY	
	Hautala Mikko	1888	18	ei löydy			3.1.1906						
	Hautala Mikko	1888	24	ei löydy			1.7.1912						
	Hautamäki Matts	1874	27	ei löydy			11.1.1901						
7	Hautamäki Matti	1874	33		Campania	Liverpool	17.4.1907	12.5.1907	Ilmojoki, Finland	Finnish	Married	Hanna, WY	
	Heikkilä Hilde Elisabet	1893	23	ei löydy			5.1.1916						
	Heikkilä Hilda Elisabet	1893	23	ei löydy			11.5.1916						
	Heikkilä Matts	1874	27	ei löydy			20.5.1901						

Heikkilä Matti	1874	31	ei löydy			28.11.1905						
Helenius Herman	1857	43	ei löydy			5.1.1900						
Helenius Herman	1857	48	ei löydy			10.2.1905						
Herrgård Johan	1873	28	ei löydy			6.3.1901						
Herrgård Juho	1873	33	ei löydy			26.5.1906						
Herrgård Johan	1873	37	ei löydy			17.11.1910						
Hirsimäki Johan Johansson	1871	22	ei löydy			18.5.1893						
Hirsimäki Johan	1871	30	ei löydy			11.4.1901						
Hirsimäki Juho	1871	33	ei löydy			2.5.1904						
Huhtamäki Herman	1876	24	ei löydy			11.5.1900						
Huhtamäki Hermanni	1876	30	ei löydy			14.6.1906						
Huhtamäki Matti	1887	22	ei löydy			20.2.1909						
Huhtamäki Matti Bernhard	1887	23	ei löydy			17.1.1910						
Huhtaoja Herman Viktor	1884	18	ei löydy			12.12.1902						
Huhtaoja Hermanni Vihtori	1884	23	ei löydy			13.9.1907						
Huhtaoja Jacob	1874	22	ei löydy			4.6.1896						
Huhtaoja Jacob	1874	28	ei löydy			12.3.1902						
Huikku Henrik	1870	30	ei löydy			10.1.1900						
Huikku Henrik	1870	32	ei löydy			1.12.1902						

Ikola Johan Emil	1878	20	ei löydy			12.10.1898						
Ikola Juho Emil	1878	25	ei löydy			4.3.1903						
Isomäki Anders	1858	40	ei löydy			31.3.1898						
Isomäki Anders	1858	42	ei löydy			11.7.1900						
Jokimäki Arvo Mikael		3	ei löydy			16.4.1910						
Jokimäki Arvo Mikael			ei löydy			27.8.1913						
Jokimäki Emma Helena	1885	25	ei löydy			16.4.1910						
Jokimäki Emma Helena	1885	28	ei löydy			27.8.1913						
Joutsen Juho Emil	1885	18	ei löydy			1.4.1903						
Joutsen Juho Eemil	1885	22	ei löydy			30.5.1907						
Jouppila Maria	1874	25	ei löydy			17.10.1899						
Jouppila Maria Josefina	1874	32		Carmania	Liverpool	31.7.1906	22.8.1906	Ilmajoki	Finnish	Married	Eveleth, MN	
Juslin Herman	1884	18	ei löydy			26.4.1902						
Juslin Herman	1884	22	ei löydy			18.7.1906						
Keskihuissi Elias Isakinpoika	1851	42	ei löydy			22.3.1893						
Keskihuissi Elias Isaksson	1851	48	ei löydy			10.2.1899						
Keskihuissi Elias	1851	54	ei löydy			27.4.1905						
Keskihuissi Valentin	1873	36	ei löydy			20.3.1909						
Keski-Huissi Valentin	1873	40	ei löydy			26.7.1913						

	Ketelä Jakob	1874	28	ei löydy			21.11.1902						
	Ketelä Jaakko	1874	36	ei löydy			23.3.1910						
9	Ketko Michel	1870	29		Saint Paul	Southampton	25.11.1899	23.12.1899	Finland	Finnish	Married	New York, NY	Nimellä Mikko
	Ketko Mikko	1870	33		Cedric	Liverpool	26.2.1903	21.3.1903	Hango	Finnish	Single	Marquette MI	
	Ketko Samuel	1877	25	ei löydy			1.2.1902						
	Ketko Sameli	1877	30	ei löydy			5.7.1907						
10	Ketko Sameli	1877	38		United States	Christiania	19.4.1915	25.7.1916	Nivola, Finland	Finnish	Single		Nimellä Someli
	Ketola Johannes	1888	29	ei löydy			29.12.1917						
	Ketola Johannes	1888	32	ei löydy			8.9.1920						
	Ketoluoma Aleksander	1892	4	ei löydy			13.8.1896						
	Ketoluoma Aleksanteri	1892	17	ei löydy			11.6.1909						
	Ketoluoma Helena Sofia	1869	27	ei löydy			13.8.1896						
11	Ketoluoma Helena Sofia	1869	40		Lusitania	Liverpool	7.4.1909	23.4.1909	Ilmajoki, Finland	Finnish	Married	Hancock, MI	
	Ketoluoma Johan	1867	35	ei löydy			1.12.1902						
	Ketoluoma Juho	1867	40	ei löydy			6.6.1907						
	Kivelä Maria Kristiina	1881	22	ei löydy			30.4.1903						
	Kivelä Maria Kristiina	1881	28	ei löydy			4.5.1909						
	Kivimäki Juho Jaakko	1889	21	ei löydy			15.4.1910						
12	Kivimäki Juho Jaakko	1889	26		Frederik VIII	Copenhagen	2.3.1915	31.3.1915	Ilmajoki, Finland	Finnish	Single		Nimellä Julio

	Kivioja Alli Elin	1902	4	ei löydy			14.7.1906					
	Kivioja Alli Elina	1902	11	ei löydy			18.6.1913					
	Kivioja Serafia	1877	29	ei löydy			14.7.1906					
	Kivioja Serafia	1877	36	ei löydy			18.6.1913					
	Kivisaari Heikki Wilho	1882	19	ei löydy			18.3.1901					
	Kivisaari Heikki Vilho	1882	23	ei löydy			11.8.1905					
	Koivulahti Arvo Salomo	1890	20	ei löydy			30.12.1910					
13	Koivulahti Arvo Salomo	1890	21		Saint Paul	Southampton	28.10.1911	16.11.1911	Ilinajoki, Finland	Finnish	Married	Butte, MT
	Koivuluoma Juho Aaron	1890	22	ei löydy			6.11.1912					
	Koivuluoma Juho	1890	23	ei löydy			28.5.1913					
	Koivuniemi Jaakko	1880	23	ei löydy			1.4.1903					
	Koivuniemi Jaakko	1880	30	ei löydy			6.4.1910					
	Koivuniemi Waldemar Matti	1884	21	ei löydy			20.4.1905					
	Koivuniemi Matti	1884	26	ei löydy			28.1.1910					
	Koskela Juho Jaakko	1877	28	ei löydy			28.12.1905					
	Koskela Juho Jaakko	1877	35	ei löydy			14.5.1912					
	Koskela Samueli Vihtori	1885	21	ei löydy			5.4.1906					
14	Koskela Sameli Vihtori	1885	28		Adriatic	Liverpool	24.4.1913	16.5.1913	Ilmajoki, Finland	Finnish	Married	Sudbury, ON, KANADA
	Koskela Selma Serafia	1884	16	ei löydy			22.8.1900					

	Koskela Selma Serafia	1884	25	ei löydy			17.6.1909					
	Koskenkorva Frans Isak	1884	19	ei löydy			25.6.1903					
	Koskenkorva Frans Iisakki	1884	25	ei löydy			13.5.1909					
	Koski Paavo Matti	1889	21	ei löydy			12.2.1910					
	Koski Paavo	1889	24	ei löydy			11.1.1913					
15	Kuivämäki Herman Walentin	1875	25		Servia	Liverpool	7.12.1900	8.1.1901	Ilmola	Finnish	Single	Rock Springs, WY
	Kuivämäki Herman Walentin	1875	34		Adriatic	Southampton	30.11.1909	7.1.1910	Ilmajoki	Finnish	Widowed	Rock Springs, WY
	Kujala Salomon Salomoninpoika	1853	40	ei löydy			26.4.1893					
	Kujala Salomon	1853	50	ei löydy			1.3.1903					
16	Kullas Jaakko Iisakinpoika	1883	22		Baltic	Liverpool	23.11.1905	8.6.1906	Finland, Ilmola	Finnish	Single	Negaunee MI
	Kullas Jaakko	1883	28		Kristianiaford	Bergen, Norway	12.4.1911	23.1.1916	Ilmajoki, Finland	Finnish	Married	Cobalt, ON, KANADA
	Kulmakorpi Matts	1869	30	ei löydy			6.9.1899					
	Kulmakorpi Matti	1869	36	ei löydy			29.3.1905					
	Kulmakorpi Matti	1869	41	ei löydy			4.5.1910					
	Kuusisto Paulinus Michelsson	1876	23	ei löydy			10.6.1899					
17	Kuusisto Paulinus	1876	39		Kristianiaford	Bergen, Norway	22.12.1915	23.1.1916	Ilmajoki, Finland	Finnish	Married	Nimellä Pauli
	Kuusinen Johannes	1874	35	ei löydy			3.3.1909					

18	Kuusinen Johannes	1874	40		Baltic	Liverpool	4.6.1914	27.6.2014	Timajoki , Finland	Finnish	Married	Monessen , PA	
	Kärki Matts Henrik	1873	29	ei löydy			28.4.1902						
	Kärki Matti Henrik	1873	34	ei löydy			22.3.1907						
	Lagerberg Anders	1871	29	ei löydy			15.3.1900						
	Lagerberg Antti Petteri	1871	34	ei löydy			23.6.1905						
19	Lahti Jaakko Iisakinpoika	1873	20		Stuttgart	Bremen	26.4.1893	2.5.1893	Finland	Finnish	Single		
	Lahti Jaakko	1873	36	ei löydy			19.6.1909						
20	Laine Herman Vihtori	1881	24		Hellig Olav	Copenhage n	21.2.1905	13.12.1906	Finland	Finnish	Married	Duluth, MN	
	Laine Hermann Vihtori	1881	29	ei löydy			20.1.1910						
	Laine Herman Vihtori	1881	35	ei löydy			24.1.1916						
	Latvarahnasto Herman	1882	20	ei löydy			27.6.1902						
	Latva-Rahnasto Hermann Vihtori	1882	28	ei löydy			7.1.1910						
	Latva-Rahnasto Herman Vihtori	1882	33	ei löydy			14.12.1915						
	Lehtimäki Hilma	1884	17	ei löydy			21.5.1901						
21	Lehtimäki Hilma Helena	1884	21		Baltic	Liverpool	25.8.1905	15.9.1905		Finnish	Married	New York, NY	
	Lehtimäki Isak	1883	18	ei löydy			9.2.1901						
	Lehtimäki Iisakki	1883	24	ei löydy			7.11.1907						
	Lehtimäki Salomon Viktor	1877	24	ei löydy			5.3.1901						
22	Lehtimäki Salomon Vihtori	1877	27		Baltic	Liverpool	7.10.1904	28.10.1904	Hango	Finnish	Single	New York, NY	

	Lehtola Hilda Maria	1889	23	ei löydy			11.12.1912					
23	Lehtola Hilda Maria	1889	27		Hellig Olav	Christiania	30.11.1916	27.1.1917	Umajoki	Finnish	Married	
24	Luhtala Juho	1869	30		Pomeranian	Glasgow	10.4.1899	16.4.1899	Finland	Finnish	Married	Sudbury, ON, KANADA
	Luhtala Johan Jacob	1869	30	ei löydy			24.11.1899					
	Luhtala Mikko	1877	28	ei löydy			18.1.1905					
	Luhtala Mikko	1877	33	ei löydy			10.1.1910					
25	Luhtala Salomon Vihtori	1884	20		Majestic	Liverpool	22.12.1904	13.1.1905	Wasa	Finnish	Single	Ironwood MI
	Luhtala Salamo Vihtori	1884	27	ei löydy			31.7.1911					
	Luhtala Salomo Vihtori	1884	36	ei löydy			26.5.1920					
26	Luoma Matts	1874	23	ei löydy			10.4.1897					
	Luoma Matti	1874	32		Baltic	Liverpool	10.12.1906	5.7.1907	USA	Finnish	Single	
	Luoma Matti	1874	38	ei löydy			11.4.1912					
	Lybeck Michel	1880	20	ei löydy			19.2.1900					
	Lybeck Michel	1880	22	ei löydy			26.8.1902					
27	Mahlamäki Matts	1844	53		Thingvalla	Copenhagen	10.4.1897	1.1.1900	Finland	Finnish	Married	
	Mahlamäki Matti	1844	60	ei löydy			6.7.1904					
	Mansikkamäki Hilma Susanna	1899	19	ei löydy			21.1.1918					
	Mansikkamäki Hilma Susanna	1899	21	ei löydy			2.8.1920					
28	Mattila Johan	1879	21		Oscar II	Copenhagen	21.4.1900	6.5.1902	Finland	Finnish	Married	Ishpeming, MI
	Mattila Juho	1879	27	ei löydy			7.9.1906					
	Mattila Iisak	1874	32	ei			31.8.1906					

			löydy									
29	Mattila Iisakki	1874	38		Mauretania	Liverpool	6.8.1912	18.10.1912	Ilmajoki, Finland	Finnish	Single	Seattle, WA
	Mukkala Jaakko	1881	26	ei löydy			7.11.1907					
	Mukkala Jaakko	1881	35	ei löydy			11.1.1916					
	Myllykangas Hulda Eleonora	1877	21	ei löydy			7.3.1898					
	Myllykangas Hulda Eleonora	1877	25	ei löydy			5.8.1902					
30	Myllyniemi Mikko	1880	25		Saint Louis	Southampt on	23.5.1905	11.6.1905	Ilmajoki	Finnish	Single	Coal Centre PA
	Myllyniemi Mikko	1880	36	ei löydy			30.10.1916					
	Mäenpää Juho	1875	28	ei löydy			8.9.1903					
	Mäenpää Juho	1875	34	ei löydy			11.3.1909					
31	Mäki Hilda Elisabet	1884	19		Teutonic	Liverpool	10.6.1903	2.7.1903		Finnish	Single	New York, NY
	Mäki Hilda Eliisabet	1884	32	ei löydy			26.9.1916					
32	Mäki Hilma	1888	20		Celtic	Liverpool	17.10.1908	14.1.1908	Ilmajovi, Finland	Finnish	Single	New York, NY
	Mäki Hilma Adolfiina	1888	27		United States	Christiania	26.11.1915	28.12.1915	Ylmajoki Finland	Finnish	Single	
33	Mäkynen Isak	1872	28		Campania	Liverpool	25.1.1900	17.2.1900	Wasa	Finnish	Married	Worcester MA
	Mäkynen Isak	1872	31		Philadelphia	Southampt on	5.3.1903	11.7.1903	Ilmajoki, Finld.	Finnish	Married	Worcester MA
	Mäkynen Salomon	1863	40	ei löydy			24.2.1903					
	Mäkynen Salomon	1863	42	ei löydy			10.2.1905					
	Mäntylä Anders	1862	38	ei löydy			2.5.1900					

	Mäntylä Antti	1862	47	ei löydy			6.8.1909						
	Nevala Johan Henrik	1871	30	ei löydy			13.2.1901						
	Nevola Juho Heikki	1871	34	ei löydy			22.9.1905						
	Niemelä Anna Matilda	1885	24	ei löydy			1.11.1909						
	Niemelä Anna Matilda	1885	29	ei löydy			30.1.1914						
34	Niemelä Juho Vihtori	1883	24		Saint Louis	Southampton	18.6.1907	6.7.1907	Ylmola, Finland	Finnish	Single		
	Niemelä Juho Vihtori	1883	27	ei löydy			22.2.1910						
	Niemelä Matti	1886	24	ei löydy			10.3.1910						
35	Niemelä Matti	1886	27		Caronia	Liverpool	7.4.1913	4.5.1913	Ilmajohi, Finland	Finnish	Married	Sudbury, ON, KANADA	
	Niemi Johan	1881	19	ei löydy			28.12.1900						
	Niemi Juho	1881	25	ei löydy			5.4.1906						
36	Ojala Frans Jaakko	1883	20		Majestic	Liverpool	12.2.1903	16.2.1905	Hango	Finnish	Single		
	Ojala Frans Jaakko	1883	23	ei löydy			19.10.1906						
37	Ojala Matts	1873	25		Saint Louis	Southampton	10.3.1898	25.2.1899	Hango	Finnish	Single	Fitchburg MA	
	Ojala Matti	1873	31		Saint Louis	Southampton	6.4.1904	17.12.1906	Wasa	Finnish	Married		
	Ojala Salomo Vihtori	1884	19	ei löydy			26.8.1903						
	Ojala Salomon Wiktor	1884	26	ei löydy			23.3.1910						
	Ojanperä Matti Iivari	1890	24	ei löydy			16.4.1914						
38	Ojanperä Matti Iivari	1890	30		Aquitania	Southampton	29.7.1920	21.8.1920	Ilzajaki, Finland	Finnish	Married	New York, NY	Nimellä Malti Tvare
	Ojanperä Otto	1862	39	ei			10.4.1901						

			löydy									
	Ojanperä Otto	1862	50	ei löydy			27.1.1912					
	Ojanperä Salomo Fredrik	1886	18	ei löydy			24.4.1904					
	Ojanperä Salomo Fredrikki	1886	28	ei löydy			12.5.1914					
	Ollinmäki Jaakko	1884	20	ei löydy			21.12.1904					
	Ollinmäki Jaakko	1884	25	ei löydy			11.9.1909					
	Pakkala Iisakki	1869	36	ei löydy			2.2.1905					
39	Pakkala Iisakki	1869	47		Hellig Olav	Christiania	14.11.1916	27.1.1917		U.S. Citizen	Married	Nimellä Isak
	Palo Brita Sofia	1871	47	ei löydy			17.1.1918					
40	Palo Brita Sofia	1871	48		Hellig Olav	Christiania	29.12.1919	2.2.1920	Kingston Idaho	U.S. Citizen	Single	Nimellä Sofia
41	Peltola Vihtori	1868	37		Baltic	Liverpool	4.3.1905	25.3.1905	Vasa	Finnish	Married	Rock Springs, WY Nimellä Victor
	Peltola Vihtori	1868	41	ei löydy			15.6.1909					
42	Pietilä Johan Gabriel	1883	17		Saint Paul	Southampton	25.5.1900	11.10.1902	Finland	Finnish	Single	Warren, OH
	Pietilä Juho Kaappo	1883	32	ei löydy			23.2.1915					
	Piirto Jaakko	1877	36	ei löydy			27.3.1913					
	Piirto Jaakko	1877	40	ei löydy			23.2.1917					
	Pitkäranta Matts	1876	25	ei löydy			13.2.1901					
	Pitkäranta Matti	1876	34	ei löydy			17.6.1910					
	Poikkimäki Salomon	1875	23	ei löydy			2.4.1898					

Poikkimäki Salomon	1875	24	ei löydy			4.12.1899						
Poikkimäki Salomon	1875	31	ei löydy			4.1.1906						
Poikkimäki Salomon	1875	32	ei löydy			4.1.1907						
Pykälämäki Jakob Jakobsson	1871	22	ei löydy			31.5.1893						
Pykälämäki Jaakko	1871	34	ei löydy			5.1.1905						
Rahko Johan Jakobsson	1871	29	ei löydy			8.2.1900						
Rahko Juho Jaakko	1871	34	ei löydy			8.9.1905						
Rahko Sameli	1888	19	ei löydy			31.1.1907						
Rahko Sameli	1888	25	ei löydy			25.6.1913						
Rahnasto Mathilda	1878	22	ei löydy			25.1.1900						
Rahnasto Matilda	1878	30	ei löydy			20.5.1908						
Rajala Frans August	1890	15	ei löydy			25.9.1905						
Rajala Frans Augusti	1890	21	ei löydy			13.12.1911						
43 Rajala Martti	1886	21		Adriatic	Liverpool	24.4.1907	16.5.1907	Ilmgoki, Finland	Finnish	Single	Ironwood MI	
Rajala Martti Matti Valentin	1886	27		Celtic	Liverpool	25.2.1913	30.3.1913	Ilmajoki, Finland	Finnish	Single	Virginia MN	
Rajala Michel	1873	27	ei löydy			21.4.1900						
Rajala Michel	1873	29	ei löydy			13.5.1902						
Rajamäki Michel	1874	25	ei löydy			29.9.1899						
Rajamäki Mikko	1874	30	ei löydy			22.12.1904						

	Rakennus Salomon Victor	1876	23	ei löydy			29.11.1899						
44	Rakennus Salomon	1876	29		Celtic	Liverpool	2.8.1905	29.8.1905	Ilmajoki	Finnish	Single	Amasa, MI	Nimellä Saloman
	Ranta Mikko	1880	24	ei löydy			28.12.1904						
	Ranta Mikko	1880	36	ei löydy			18.7.1916						
45	Ranta Salomon	1878	26		Arabic	Liverpool	28.12.1904	21.1.1905	Wasu	Finnish	Single	Hanna, WY	
	Ranta Salomo	1878	35	ei löydy			11.6.1913						
46	Rasku Juho Alfred	1885	20		Baltic	Liverpool	20.12.1905	12.1.1906	Ilmajoki	Finnish	Single	Iron Belt, WI	Nimellä Juko
	Rasku Juho Alfred	1885	27		United States	Christiania	27.8.1912	17.8.1915	Ilmajoki, Finland	Finnish	Single		Nimellä Juko
47	Renko Maria Elisabet	1884	23		Baltic	Liverpool	17.1.1907	8.2.1907	Ilmajoki	Finnish	Single	New York, NY	
	Renko Maria Elisabet	1884	29		Olympic	Southampton	27.3.1913	11.6.1913	Umajoki, Finland	Finnish	Single	New York, NY	
	Riihimäki Matts	1871	29	ei löydy			22.2.1900						
	Riihimäki Matti	1871	31	ei löydy			2.12.1902						
	Ristimäki Jakob	1879	23	ei löydy			11.6.1902						
	Ristimäki Jaakko	1879	26	ei löydy			31.8.1905						
	Ritola Matts	1874	27	ei löydy			15.4.1901						
48	Ritola Matti	1874	32		Umbria	Liverpool	8.5.1906	10.6.1906	Heinajoki, Finland	Finnish	Single	Amasa, MI	
	Ruostetoja Frans Mikael	1882	21	ei löydy			5.3.1903						
49	Ruostetoja Frans Mikko	1882	27		Oceanic	Southampton	21.1.1909	10.2.1909	Ilmajoki, Finland	Finnish		Worcester MA	
	Saarenpää Johan Emil	1878	21	ei			20.9.1899						

			löydy										
	Saarenpää Juho Eemeli	1878	31	ei löydy			4.11.1909						
	Saari Isak Viktor	1866	33	ei löydy			11.9.1899						
	Saari Isak Viktor	1866	36	ei löydy			5.4.1902						
50	Saari Juho	1890	19		Oceanic	Southampton	1.11.1909	15.12.1909	Ilmajoki, Finland	Finnish	Single	Mnt. Iron, MN	
	Saari Juho	1890	26	ei löydy			21.1.1916						
	Salo Jacob	1869	30	ei löydy			24.11.1899						
	Salo Jaakko	1869	38	ei löydy			11.4.1907						
	Salmi Frans Jaakko	1879	28	ei löydy			5.4.1907						
51	Salmi Frans Jaakko	1879	34		Campania	Liverpool	26.8.1913	13.9.1913	Ilmajoki, Finland	Finnish	Single	Fitchburg MA	
52	Salmi Sanna Elisabet	1885	19		Celtic	Liverpool	25.8.1904	25.9.1904	Hango	Finnish	Single	Boston, MA	Tässä voi olla kyseessä kaksi eri henkilöä, koska jälkimmäisellä matkalla naimisissa ja todennäköisesti eri tyttönimi.
	Salmi Susanna Elisabet	1885	25		Mauretania	Liverpool	27.6.1910	25.8.1910	Ilmajoki, Finland	Finnish	Married	New York, NY	
53	Saunamäki Lydia Helvi	1889	16		Baltic	Liverpool	25.8.1905	15.9.1905		Finnish	Single	New York, NY	
	Saunamäki Lyidia Helvi	1889	23	ei löydy			13.11.1912						
	Seppä Salomon	1873	23	ei löydy			3.6.1896						
	Seppä Salomon	1873	32	ei löydy			3.8.1905						

54

Sihto Matts Hjalmar	1882	20	ei löydy			21.6.1902						
Sihto Matti	1882	24	ei löydy			20.9.1906						
Sihto Mikko Fritiof Juhonp	1873	20	ei löydy			1.4.1893						
Sihto Mikko Fritiof	1873	26		Paris	Southampton	18.1.1899	13.2.1899	Finland	Finnish	Single		
Sihto Serafia	1862	41		Carpathia	Liverpool	10.7.1903	30.7.1903	Hango	Russia, Finnish	Married	Conneaut, OH	
Sihto Serafia	1862	48	ei löydy			9.9.1910						
Sparf Jacob	1880	22	ei löydy			29.11.1902						
Sparf Jaakko	1880	27	ei löydy			28.3.1907						
Suomu Iisak Viktor Antinpoika	1870	23	ei löydy			26.4.1893						
Suomu Iisak Viktor	1870	29	ei löydy			4.4.1899						
Suuriniemi Jacob	1881	18	ei löydy			6.9.1899						
Suuriniemi Jaakko	1881	27	ei löydy			5.12.1908						
Taipale Joonas Iivari	1886	18	ei löydy			1.12.1904						
Taipale Joonas Iivar	1886	21	ei löydy			13.5.1907						
Taipale Susanna	1877	27	ei löydy			21.11.1904						
Taipale Susanna	1877	31	ei löydy			4.7.1908						
Taipalus Iisakki	1878	33	ei löydy			23.11.1911						
Taipalus Iisakki	1878	38	ei löydy			30.10.1916						
Takala Iisakki	1883	23	ei löydy			5.11.1906						

55	Takala Iisakki	1883	30		Adriatic	Liverpool	18.6.1913	11.7.1913	Ilmajoki Finland	Finnish	Married	Sudbury, ON, KANADA	
	Talvitie Jaakko	1886	20	ei löydy			6.2.1906						
	Talvitie Jaakko	1886	23	ei löydy			19.11.1909						
	Talvitie Johan	1882	18	ei löydy			26.10.1900						
	Talvitie Johan Viktor	1882	20	ei löydy			21.11.1902						
	Talvitie Juho Vihtori	1882	24	ei löydy			11.6.1906						
	Toivonen Frans Isak	1873	26	ei löydy			14.9.1899						
56	Toivonen Frans Isak	1873	31		Majestic	Liverpool	21.11.1904	16.12.1904	Wasa	Finnish	Married	Worcester MA	
	Torala Maria Sofia	1894	18	ei löydy			29.6.1912						
57	Torala Maria Sofia	1894	26		Olav Hellig	Copenhage n	28.9.1920	21.12.1920	Ilmajoki, Finland	Finnish	Single		
	Toukonen Iisakki	1882	22	ei löydy			25.11.1904						
58	Toukonen Iisakki	1882	28		Arabic	Liverpool	7.4.1910	3.5.1910	Ilmajoki, Finland	Finnish	Married	Ashtabula OH	Nimellä Isak
	Toukonen Johan Gustaf	1868	34	ei löydy			12.9.1902						
59	Toukonen Juho	1868	38		Umbria	Liverpool	9.5.1906	10.6.1906	Heinajoki, Finland	Finnish	Married	Ashtabula Harbor, OH	
	Toukonen Juho Kustaa	1868	44		Baltic	Liverpool	13.3.1912	6.4.1912	Hinajoki, Finland	Finnish	Married	Ashtabula OH	
	Toukonen Juho Kustaa	1868	53		Stavengerfj ord	Kristiania, Norway	ei ole	21.8.1923	Ilmajoki, Finland	Finland, Finnish	Married	Worcester MA	
	Tuomisto Juho	1887	20	ei löydy			17.1.1907						
60	Tuomisto Juho	1887	26		Oceanic	Southampt on	31.1.1913	26.2.1913	Ilmajoki, Finland	Finnish	Single	New York, NY	Nimellä Juho

	Tupila Salomon Nestor	1870	31	ei löydy			25.1.1901						
	Tupila Salomon Nestor	1870	37	ei löydy			21.3.1907						
	Tynjälä Jaakko	1886	21	ei löydy			7.3.1907						
	Tynjälä Jaakko	1886	31	ei löydy			28.12.1917						
61	Uitto Juho	1873	32		New York	Southampton	21.2.1905	13.3.1905	Ilmola	Finnish	Single	Gazzam PA	Nimellä Johan
	Uitto Juho Antinpoika	1873	37	ei löydy			12.11.1910						
62	Waltonen Michel	1876	24		Saint Paul	Southampton	15.5.1900	2.6.1900	Finland	Finnish	Married	Ishpeming MI	Nimellä Mikko
	Valtonen Mikko	1876	33	ei löydy			13.5.1909						
63	Warvikko Amalia	1874	28		Campania	Liverpool	27.2.1902	22.3.1902	Hango	Finnish	Married	Fitchburg MA	
	Warvikko Amalia	1874	32	ei löydy			15.1.1906						
	Wiik Abi. (?) Matts	1894	2	ei löydy			3.9.1896						
64	Wiik Albis Matti	1894	26		Drottningholm	Gothenburg, Sweden	29.12.1920	3.2.1921	Ilmajoki, Finland	Finnish	Single	Wyoming	Nimellä Ariel Mattias
	Wiitala Juho Iivari	1887	19	ei löydy			5.11.1906						
65	Viitala Juho Iivari	1887	29		Oscar II	Christiania	11.1.1916	11.2.1916	Ylenajoki, Finland	Finnish	Unknown		
	Wähämaa Jaakko	1885	19	ei löydy			30.12.1904						
	Wähämaa Jaakko Wihtori	1885	25	ei löydy			19.8.1910						
66	Wälimaa Herman	1866	33		Saint Paul	Southampton	22.11.1899	23.12.1899	Finland	Finnish	Single	New York, NY	
	Wälimaa Herman	1866	39	ei löydy			26.1.1905						
70	Ylinen Mickel Mickelsson	1859	34		Kaiser Wilhelm II	Bremen	29.6.1893	18.7.1893		Finnish			Nimellä Mikko

	Ylinen Michel	1859	41	ei löydy			20.3.1900						
	Äärynen Matti	1879	28	ei löydy			16.1.1907						
71	Äärynen Matti	1879	38		Kristianiafjord	Kristiania, Norway	23.2.1917	9.5.1917	Ilmajoki, Finland	Finnish	Married		
	Österberg Matts Mickelsson	1874	19	ei löydy			27.5.1893						
72	Österberg Matts	1874	20		Saint Paul	Southampton	4.12.1899	23.12.1899	Finland	Finnish	Married	New York, NY	Nimellä Matti
	Ikäkeskiarvo		28,9										

Lähde: <http://libertyellisfoundation.org/>

Tekijän laatima

Ancestry v. 1893 - 1920 monimuuttajat

Liite 4

	Nimi	Synt. vuosi	Ikä	Ancestry.com	Ammatti	Saapumis päivä	Edellinen rekisteröity kotipaikka /Syntymäpaikka	Kansallisuus	Siviili sääty	USD	Maksaja	Terveys - dentila /Fyysinen /Henk.	Iho	Hiukset	Silmät	Matka - kohde	Samaan osoitteen	Huomautukset
1	Haavisto Jakob	1870	30		Labourer	4.9.1907	Ilmajoki, Finland	Finnish	Married	20,00	self	Good	Light	Brown	Blue	To friend Yrjö Österberg, Ashtabula Harbour, Ohio		Nimellä Jaakko
	Haavisto Jaakko	1870	43		Taylor	24.11.1913	Ilmajoki, Russia, Finland	Finnish	Married	25,00	friend	Good	Light	Brown	Blue	To Friend Yrjö Saxberg, 472 Motheral Avenue Monessen PA		Nimellä Jacob
2	Hautala Maria	1884	17		Servant	25.1.1902	Finland	Finn	Single	10,00	self					to friend	Alhanen Sanna ja Josefina Tarvanen	
	Hautala Maria	1884	22		Servant	14.12.1906	Ilmajoki	Finnish	Single	10,00	self	Good	Light	Blond	Blue	To friend Ivar Söderman 118 st. New York, NY	Alhanen, Susanna, Hirsimäki Susanna ja Hirsimäki Helena	Merkintä cousin, lisätty nimen yhteyteen, viittaa ilmeisesti Susanna Alhaseen.
3	Ketko Michel	1870	29		Labourer	23.12.1899	Finland	Finnish	Married	30,00	self	Good				epäselvä		Nimellä Mikko
	Ketko Mikko	1870	33		Labourer	21.3.1903	Hango	Finnish	Married	10,00	self	Good				Marquette, MI	Ketko Matti	
4	Kuivamäki Herman Walentin	1875	25	ei löydy		8.1.1901	Ilmola	Finnish	Single							Rock Springs, WY		
	Kuivamäki Herman	1875	34	ei löydy		7.1.1910	Ilmajoki	Finnish	Widowed							Rock Springs,		

	Juho Alfred		löydy															
	Rasku Juho Alfred	1885	27		Labourer	17.8.1915	Ilmajaakki, Finland	Finnish	Single	25,00	self	Good	Fair	Dark	Grey	Johan Hermanson B.P. 262 Jennings Virginia, MN	Nimellä Jobo, Merkintä aikaisemmista matkoista 1906 ja 1912	
11	Renko Maria Elisabet	1884	23		Servant	8.2.1907	Ilmajoki	Finnish	Single							Mrs Alma Mathews, New York	Record of Detained (pidätetty) aliens, syy friend	
	Renko Maria Elisabet	1884	29	ei löydy		11.6.1913	Umajoki, Finland	Finnish									Löytyy myös saapuminen New Yorkiin 23.3.1927 ammattina Cook.	
12	Salmi Sanna Elisabet	1885	19		Servant	25.9.1904	Hango	Finnish	Single	20,00	self	Good				To friend Johan Savioja, Lanesville box 274, MA	Riihimaa Susanna	Tässä voi olla kyseessä kaksi eri henkilöä, koska jälkimmäisellä matkalla naimisissa ja todennäköisesti eri tyttönimi.
	Salmi Susanna Elisabet	1885	25	ei löydy		25.8.1910	Ilmajoki, Finland	Finnish										
13	Toukonen Johan Gustaf	1868	34	ei löydy														
	Toukonen Juho	1868	38			10.6.1906	Heinajoki, Finland	Finnish	Married	50,00	self	Good				Brother Iisakki Toukonen, Oak St. Ashtabula, Harbor, OH	Nimellä Jicho Toukonen, leima non-immigrant alien	

Toukonen Juho Kustaa	1868	44	ei löydy		6.4.1912	Hinajoki, Finland	Finnish										Löytyy myös saapuminen 21.8.1923 New Yorkiin ammatti general worker
Ikäkeskia rvo		28,31															

Lähde:<http://home.ancestry.com/>

Tekijän laatima

Kartta

Finnish speaking population 1920

Suomenkieliset asukkaat Yhdysvalloissa vuonna 1920

<http://www.nps.gov/nr/twhp/wwwlps/lessons/4logcabins/4locate1.htm>

Kuvat

Kuva 1. Jaakko Haavisto ja Hilma Raatikainen kihlakuva Vaasa.

Kuva 3. Perhekuvasa Tyyne, Vilho, Yrjö, Eino, äiti Hilma sylissä Aino sekä Arvo Haavisto.

Kuva 3. Sibelius-seuran keskushallinto Monessen v. 1919 – 1920. Kuvassa John Ivari, A. Ruuti, K. Palomäki, J. A. Berkovitz, J. Haavisto, J. Knuuttila, E. Laakkonen, G. E. Wahlström ja F.Y. Joki.

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED EXCEPT WHERE SHOWN OTHERWISE. PHYSICIANS SHOULD STATE CAUSE OF DEATH IN VERY BRIEF STATEMENT. EXACT STATEMENT OF OCCUPATION IS VERY IMPORTANT.

Oregon State Board of Health
Division of Vital Statistics
Standard Certificate of Death
3910 STATE OF OREGON

State File No. 25-2664
 Local Registrar's No. _____

1. PLACE OF DEATH:
 (a) County Linn **MAY 12 1947**
 (b) City or town Talbot
 (c) Name of hospital or institution Linn County Hospital
 (d) Length of stay: In hospital or institution 7 days
 In this community 4 yrs. In state 41 yrs.

2. USUAL RESIDENCE OF DECEASED:
 (a) State Ore. (b) County Linn
 (c) City or town Talbot
 (d) Street No. 914 Hawthorn
 (e) If foreign born, how long in U. S. A. 54 years 95C

3. (a) FULL NAME Alina Ojalan
3. (b) If veteran, _____ **3. (c) Social Security** _____
 name war No.

4. Sex M **5. Color or** _____ **6. (a) Single, widowed, married,** _____
 race White divorced widowed
6. (b) Name of husband or wife _____ **6. (c) Age of husband or wife** _____
 If alive _____ years

7. Birth date of deceased April 22 1872
 (Month) (Day) (Year)

8. Age: Years 74 Months 11 Days 21 If less than one day _____ hr. min.

9. Birthplace Sweden Finland
 (City, town, or county) (State or foreign country)

10. Usual occupation Housewife

11. Industry or business _____

12. Name Joseph Kokkonen
13. Birthplace Finland
 (City, town, or county) (State or foreign country)

14. Maiden name Susanna Kangas
15. Birthplace Finland
 (City, town, or county) (State or foreign country)

16. (a) Informant's own signature Lila O. Wilson
(b) Address 914 Hawthorn, Talbot Ore.

17. (a) Cause Normal **(b) Date thereof** 4/15/47
 (Mental, criminal, or removal) (Month) (Day) (Year)

(c) Place: burial or cremation St. Ann's Catholic
Memorial Park

18. (a) Signature of funeral director Carl O. Peterson
(b) Address Talbot, Ore.

19. (a) April 17/47 **(b)** W. R. Kaufman
 (Date received local registrar) (Registrar's signature)

MEDICAL CERTIFICATION

20. Date of death: Month April day 13
 Year 1947 hour 9 minute 45 P.M.

21. I hereby certify that I attended the deceased from April 7
1947 to April 13, 1947; that I last saw h. alive
 on April 13, 1947; and that death occurred on the date
 and hour stated above.

Immediate cause of death	Duration
<u>Disruptive Heart</u>	
<u>following Gallbladder attack</u>	
Due to _____	
Due to _____	
Other conditions _____	PHYSICIAN Underline the cause to which death should be charged statistically
Major findings: Of operations _____	
Of autopsy _____	

22. If death was due to external causes, fill in the following:
 (a) Accident, suicide, or homicide (specify) _____
 (b) Date of occurrence _____
 (c) Where did injury occur? _____ (City or town) (County) (State)
 (d) Did injury occur in or about home, on farm, in industrial place,
 in public place? _____ (Specify type of place)
 While at work? _____ (e) Means of injury _____

23. Signature Carl O. Peterson (M. D. or other) MD
Address Talbot Ore Date signed 5/16/47

Kuva 4. Aliina Ojalan kuolintodistus.

**OREGON STATE BOARD OF HEALTH
CERTIFICATE OF DEATH**

1 PLACE OF DEATH State Registered No. 27
 County Linn State Oregon Local Registered No. 6
 Township _____ or Village Stilet or _____
 City _____ No. _____ St. _____ Ward _____
 (If death occurred in a hospital or institution, give its name instead of street and number)

2 FULL NAME Matt Ojala
 (a) Residence No. _____ St. _____ (If nonresident, give city or town and state)
 Length of residence in city or town where death occurred 20 yrs. 10 mos. 28 ds. How long in U. S., if of foreign birth 28 yrs. 5 mos. 6 ds.

PERSONAL AND STATISTICAL PARTICULARS					MEDICAL CERTIFICATE OF DEATH	
3 SEX <u>male</u>	4 COLOR OR RACE <u>White</u>	5 Single, Married, Widowed or Divorced (write the word) <u>married</u>			16 DATE OF DEATH (month, day, and year) <u>June 5 1928</u>	
5a If married, widowed, or divorced— HUSBAND of _____ or WIFE of <u>Alina Ojala</u>					17 I HEREBY CERTIFY That I attended deceased from <u>May 4</u> , 1928, to <u>June 14</u> , 1928, that I last saw him alive on <u>June 14</u> , 1928, and that death occurred on the date stated above, at <u>June 3 P.</u>	
6 DATE OF BIRTH (month, day, and year) <u>Jan 12, 1873</u>					The CAUSE OF DEATH* was as follows: <u>10 months, 10 days of chronic</u> <u>and chronic bronchitis</u>	
7 AGE	Years	Months	Days	CONTRIBUTORY <u>arteriosclerosis</u> (Secondary)		
<u>55</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>23</u>	(duration) _____ yrs. _____ mos. _____ days.		
8 OCCUPATION OF DECEASED (a) Trade, profession, or particular kind of work <u>Farmer</u> (b) General nature of industry, business, or establishment in which employed (or employer) _____ (c) Name of employer _____					18 Where was disease contracted if not at place of death? _____	
9 BIRTHPLACE (city or town) (State or country) <u>Finland</u>					Did an operation precede death? <u>no</u> Date of _____	
10 NAME OF FATHER <u>Edward Ojala</u>					Was there an autopsy? <u>no</u>	
11 BIRTHPLACE OF FATHER (city or town) (State or country) <u>Finland</u>					What test confirmed diagnosis? <u>Sputum examination</u> (Signed) <u>J. M. Carter</u> M. D. <u>May 7, 1928</u> (Address) <u>Stilet</u>	
12 MAIDEN NAME OF MOTHER <u>Luise Kokko</u>					* State the Disease Causing Death, or in deaths from Violent Cause, state (1) Means and Nature of Injury, and (2) whether Accidental, Suicidal, or Homicidal. (See reverse side for additional space.)	
13 BIRTHPLACE OF MOTHER (city or town) (State or country) <u>Finland</u>					19 PLACE OF BURIAL, CREMATION OR REMOVAL <u>Stilet Cemetery</u> DATE OF BURIAL <u>June 1928</u>	
14 Informant <u>Laila Ojala</u> (Address) <u>Stilet Oregon</u>					20 UNDERTAKER <u>Leo O. Bateman</u> ADDRESS _____	
15 Filed <u>June 13, 1928</u> <u>J. M. Carter</u> Registrar.						

* See instructions on back of certificate.

Kuva 5. Matti Ojalan kuolintodistus.

Kuva 6. Matti ja Aliina Ojalan hautakivet.

Kuva 7. Matti Rajalan ja perheen hautakivi.